

**MISKOLCI
AKADÉMIAI BIZOTTSÁG**

KÖZLEMÉNYEI

15

1995

A szerkesztőbizottság elnöke:

Szabadsfalvi József

**A kötetet összeállította:
gépelte:**

**Terplán Zénó
Bogyó Tünde**

Kiadja: Az MTA Miskolci Akadémiai Bizottsága

Kiadásért felelős: Terplán Zénó

**Készült: REGIÖCON, KFT Nyomdaüzem, Kompolt
Miskolc, 1995**

Nyomdaszám:

ISSN 0230-4120

I. ELŐSZÓ

Azt hiszem, ha bárki végigolvassa a Miskolci Akadémiai Bizottság (MAB) 15. kötetét, elfogultság nélkül állapíthatja meg, hogy 1994-ben is sok minden történt Észak-Magyarország tudományos életében, amelyből a MAB is kivette a részét szervezeti és működési szabályzata szerint. Jól dolgoztak tehát a teljes autonómiát élvező szak- és munkabizottságok, a klubtanács és maga a MAB-székház is jó kihasználtsággal szolgálta a terület tudományos életét.

A MAB 27 tagú vezető testülete is ellátta azt a feladatát, amelyet saját szabályzata előír számára. A szokásos évi két ülése is maradandó emlékű.

Az 1994. április 8-i, sorrendben 31. ülése ezúttal kibővített részvételű ünnepi jellegű volt, hiszen a MAB-székház tíz évvel előbbi avatására emlékezett, és sikerült a tudományos ülésre megnyerni előadóként az MTA tíz évvel előbbi és jelenlegi elnökét: Szentágothai János akadémikust és Kosáry Domokos akadémikust; továbbá a MAB tíz évvel ezelőtti és jelenlegi elnökét: Zambó János akadémikust és ennek a kötetnek összeállítóját, hogy ki-ki saját tudományágazatából tartson 20-20 perces összefoglalót. A négy egymástól eltérő téma a nagyívű tudomány egy-egy érdekes csomópontját adta. A tudományos ülést Bócsa Iván akadémikus, MAB-alelnök vezette le és az ünnepi hangulatot a "Liszt Ferenc" Zeneművészeti Főiskola miskolci Tanárképző Intézetének fúvós oktettje által előadott Mozart- és Dvořák-műve tette teljessé.

A MAB 32. ülése pedig 1994. november 24-én azért volt emlékezetes, mert kihelyezett ülésként Salgótarjában, a Pénzügyi és Számviteli Főiskolában zajlott le, ahol Harmathy Attila akadémikus az MTA főtitkárhelyettese egyrészt teljes áttekintést adott az MTA-ról szóló 1994. évi XL. törvényről (amelyet az országgyűlés 1994. március 29-én fogadott el) és az MTA Alapszabályáról (amelyet az MTA rendkívüli közgyűlése 1994. október 27-én fogadott el), másrészt összefoglalta a két dokumentumból eredő további feladatokat.

Számunkra elsősorban az Alapszabály 28.-30. §-a érdekes, amely az MTA területi bizottságairól szól a következő szöveggel:

28. §.

(1) A területi bizottságok az MTA összefüggő, nagyobb földrajzi területek szerint szervezett egységei. Új területi bizottság létrehozásáról, meglévő területi bizottság megszüntetéséről a közgyűlés szótöbbséggel hozott határozattal dönt.

(2) A területi bizottságok

- figyelemmel kísérik és segítik az adott területen folyó tudományos tevékenységet,

- számontartják a terület tudományos kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az azokon kívül működő kutatókat,

- támogatják a tudományos kutatókat, a kutatók külföldi kiküldetését, a tudományos utánpótlás nevelését, pályázatokat írnak ki, és díjjal jutalmazzák a legjobb pályamunkák szerzőit,

- tudományos munkákat jelentetnek meg tevékenységük köréből,

- szak- és munkabizottságokat hoznak létre, melyek tudományos üléseket szerveznek,

- bizottságaik révén kapcsolatot építenek ki és tartanak fenn a tudományos osztályokkal és azok tudományos bizottságaival,

- lehetőséget teremtenek arra, hogy a tudomány művelői kifejtsék szakmai véleményüket helyi és országos jelentőségű tudományos kérdésekben, részt vesznek az akadémiai döntések, vélemények kialakításában, azok érvényesítésében,

- javaslatot tesznek a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságnak könyvkiadásra, a tudományterületileg illetékes tudományos osztály könyvkiadási tervének keretében,

- nemzetközi kapcsolatokat építhetnek ki a régióval szomszédos, illetve más országok kutatóival.

29. §.

A területi bizottságok tagjai az adott területen működő hazai akadémikusok és azok a doktorok, akiket az adott területen működő doktorok a bizottság szervezeti szabályzatának megfelelően taggá választanak. A bizottságok bevonják munkájukba a terület értékes elméleti és gyakorlati tevékenységet folytató, tudományos fokozattal nem rendelkező szakembereit is.

30. §.

(1) A területi bizottság hazai akadémikus tagjai közül háromévi időtartamra szótöbbségi határozattal elnököt választ. Az elnök a három év elteltével egy alkalommal újraválasztható.

(2) A bizottság elnöke hívja össze a területi bizottság ülést, elnököl az ülésen, képviseli a területi bizottságot, összehangolja a szakmai bizottságok és munkabizottságok munkáját, beszámol a bizottságnak a két ülés között végzett jelentős tevékenységéről, megküldi az elnökségnek a bizottság szervezeti szabályzatát és annak módosításait, tájékoztatja az MTA illetékes alelnökét a területi bizottságnak a más területi bizottságok, tudományos osztályok vagy az MTA egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.

(3) A területi bizottságok szervezetének és működésének részletes szabályait a szervezeti szabályzat határozza meg. A szervezeti szabályzatot és annak módosítását a területi bizottság kétharmados szótöbbséggel fogadja el.

További érdekesség, hogy az akadémiai törvény mellékletében felsorolt törzsvagyon között szerepel a MAB-székház is.

A MAB lényegében már eddig is az MTA új törvénye szellemében végezte munkáját. Ezt a tényt Kosáry Domokos akadémikus, az MTA elnöke a MAB 31. ünnepi ülésén, napirend előtti felszólalásában - amikor az alig néhány napja jóváhagyott új akadémiai törvényt jelentette be - külön elismerően hangsúlyozta.

Ettől a jóleső dicsérettől függetlenül a két dokumentumból következően a jövőben számos feladatot kell elvégezni a MAB vezetőinek, szak- és munkabizottságok tagjainak, Észak-Magyarország tudományos minősítettjeinek a már kialakult mindennapi teendőikön felül. Meg is fogalmazható néhány feladat:

- Át kell dolgozni a MAB 1990-ben jóváhagyott szervezeti és működési szabályzatát.

- Az új tudományos minősítési eljárások birtokában össze kell állítani Észak-Magyarország tudományos fokozattal rendelkezők (akadémikusok, akadémiai doktorok, a TMB által adományozott doktorok és kandidátusok, az egyetemek által avatott Ph. D.-sek) névsorát és legfontosabb tudományos adatait.

- Össze kell állítani Észak-Magyarország tudományos kutatóhelyeinek, egyetemi és más tudományos műhelyeinek listáját.

Mindez meg is szabja az 1993-96-os ciklusidő második felének programját.

Visszatérve erre a 15. kötetre ezt is az évek óta kialakult szerkezeti felépítés tükrözi. Vagyis a II. fejezet összefoglalja rövidített alakban a MAB teljes eseménynaplóját. A III. fejezet a MAB -már említett- két üléséről tudósít feljegyzés-formában. A IV. fejezetben Harmathy Attila akadémikus, MTA-főtítkárhelyettes 1994. november 24-i salgótarjáni beszéde olvasható. Az V-VII. fejezetekben -bontásban és részletesebben- látható magának a MAB-nak, majd szak- és munkabizottságainak, a klubtanácsnak, minden fontosabb 1994. évi adata. A VIII. fejezet közreadja a MAB 1994. évi jutalmazott pályaműveinek és szerzőinek jegyzékét, megjegyezve, hogy technikai okok miatt egy részük kiosztása áttolódott 1995. elejére. A kötet a szerkezeti felépítés személyi részével zárul.

Az előző kötetek bírálatából érdemes kettőre válaszolni. Az egyik bírálat bizonyos ismétlések elkerülését javasolta. A kötet összeállítóját az 1. kötettől az az elképzelés vezette és vezeti, hogy egyrészt számot szeretne adni a MAB egészévi történéseiről. Egy-egy tudományág művelőjét azonban emellett az is érdekli, hogy mi történt külön az ő szakterületén vagy pl. a klubtanácsban, és így mód van a szak- és munkabizottságok aktivitásának áttekintése mellett az önkéntelen összehasonlításra is. Mindenesetre igyekezett a bontásokban több információt adni megadva pl. a kb. tíznél kevesebb előadások címét is, ennél többnél legalább az előadók neveit, az egészen nagyszabású, többnapos tudományos ülések esetében a nagyság illusztrálására az elhangzott előadások számát.

A másik bírálat ellentmondást lát az új magyar helyesírási szabályzatnak egyik törekvése, nevezetesen az idézőjelekkel való takarékoság és a kötetekbeni írásmód között. Elsősorban a sajtótermékek esetében okozna zavart, ha csak a gyakran előforduló Észak-Magyarország vagy Miskolci Egyetem több értelmű használatát emelem ki. Ezért, ha nem a földrajzi megnevezésről vagy intézményről, hanem a sajtótermékről van szó, akkor célszerű továbbra is az idézőjeles megkülönböztetés. Az egységesítés viszont kihat a többi sajtótermékre is.

Talán még az a formalitás említhető meg, hogy néhány nagyon gyakran előforduló szó (pl. egy. = egyetemi, kft. = korlátolt felelősségű társaság, okl. = okleveles, Prof. = professzor, sz. = század, tszv. = tanszékvezető, tud. = tudományos stb.) éppúgy rövidített formában fordul elő, mint a közismert intézmények nagybetűs rövidítései (pl. BME, BNP, DAB, ELTE, GAB, GATE, HOM, MAB, ME, MTA, PAB, SZAB, VEAB stb.).

1994-ben is folytatódott az Észak-Magyarországhoz kapcsolódó akadémikus vagy nem akadémikus kiemelkedő régebbi századbeli vagy e századbeli személyiségekről a megemlékezés: Arany János (1817-82), Bajza József (1804-58), Csokonai Vitéz Mihály (1776-1836), Dayka Gábor (1769-96), Diószeghy Dániel (1900-69), Ferenczi Sándor (1873-1933), Jendrassik György (1898-1954), Kármán József (1769-95), Kossuth Lajos (1802-94), Lévy József (1825-1918), Madách Imre (1823-64), Markhot Ferenc (1718-96), Mikszáth Kálmán (1847-1910), Munkácsy Mihály (1844-1900), Novotni Zoltán (1931-93), Prónay Gábor (1922-92), Sályi István (1901-74), Szabó Lőrinc (1900-74), Szentágotthai János (1912-94) és Zsedényi Béla (1894-1955) volt egy-egy megemlékezés jeles alanya az elmúlt évben.

A kötet összeállítása közben feltűnt, hogy 1994-ben a legtöbb szak- és munkabizottság tudományos üléseinek programjában valamilyen formában előfordult a környezetvédelem. Eljutottunk tehát oda, hogy legalább verbálisan egyre többet hallhatunk a környezetvédelemről, a környezetbarát tervezés és megvalósítás szükségességéről. Ez a tény még akkor is dicsérendő, ha a megvalósításokat anyagi határok korlátozzák.

1994-ben kereken 150 eseményt lehetett regisztrálni a MAB életében. Ebből 56,5 % esett a MAB-székházra, 20,7 % Borsod-Abaúj-Zemplén megyére (túlnyomóan Miskolcra, azon belül is a Miskolci Egyetemre), 12 % Heves megyére (elsősorban az egri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolára), 2,8 % Nógrád megyére és 8 % történt Észak-Magyarországon kívül.

Az "Előszó" azzal fejezhető be, hogy 1994-ben sikerült Észak-Magyarország tudományos mozgalmát folytatni nagyjából az előző évek színvonalán, amely eredmény számos tudományos szakember önzetlen munkájának köszönhető.

Miskolc, 1995. január

Terplán Zénó
a MAB elnöke

II.

A MAB 1994. ÉVI TELJES ESEMÉNYNAPLÓJA

1994. jan. 7. A MAB-klubtanács baráti összejövetelt rendezett a székház klubhelyiségében.

1994. jan. 11. Roósz András (ME) "Szilárdoldat típusú ötvözetek kristályosodásának modellezése" című akadémiai doktori disszertációját védte meg sikerrel a MAB-székházban.

1994. jan. 14. A MAB Kohászati Szakbizottságának ad hoc bizottsága ülést tartott a MAB-székházban "A csapágyacélgártás fejlesztése és kohászati minőségbiztosítási rendszerének kialakítása a Közös Piac igényeinek megfelelően" című témában elért eredmények összefoglalására, amelyen öt beszámoló hangzott el.

1994. jan. 14. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Kardiológiai Munkabizottsága tud. ülést rendezett a "Koszorúér-betegség ellátása napjainkban" témában Borsod-Abaúj-Zemplén megye Önkormányzati Épületének dísztermében. Bevezető előadást tartott Vasziy Miklós "A dynamicus cardiomyoplastica mint új műtéti eljárás a dilatatív és ischaemiás cardiomyopathia kezelésében" címen.

1994. jan. 15. A "Nógrád megyei Hírlap"-ban hosszab cikk jelent meg Mikszáth Kálmán (1847-1910) íróról, akadémikusról abból az alkalomból, hogy másnapra esett születésének 147. évfordulója.

1994. jan. 17. Elkészült az MTA elnöke, Kosáry Domokos akadémikus számára a MAB 1993. évi beszámolója.

1994. jan. 18. Az MTA Agrártudományi Osztályának ülésén Bp.-en napirenden szerepelt az MTA regionális szervezeteiben működő erdészeti szakbizottságokkal való kapcsolat, amelyhez a MAB Erdészeti Szakbizottsága részéről Kovács Jenő szakbizottsági elnök szólt hozzá.

1994. jan. 19. Meglátogatta a MAB-székházat J. M. Baker igazgató (Cleveland State University, USA), ahol a MAB működését és a székház szerepét Nagy Aladár MAB-tag ismertette.

1994. jan. 21. Nagyszabású ünnepséget rendeztek Balassagyarmaton Madách Imre (1823-64) költő, író, politikus, az MTA levelező tagja születésnapján a róla elnevezett városi könyvtárban, amelynek keretében került sor a Nógrád megyei Madách-díjak kiosztására.

1994. jan. 24. A MAB Vegyészeti Szakbizottságának Korrózióvédelmi Munkabizottsága megtartotta 9. ülését az ME-n.

1994. jan. 25. Az Észak-Magyarországi Universitas Igazgatóságának ülésén a MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte az ME-n.
1994. jan. 27. A DAB közgyűlésén - amelyen felszólalt Kosáry Domokos akadémikus, az MTA elnöke - a MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte.
1994. jan. 27. A MAB-klubtanács 84. rendezvényén Róna-Tas András akadémikus professzor (JATE) tartott előadást "A honfoglaló magyarság" címen.
1994. febr. 1. A STYX Oktatási Stúdió a MAB-székházban rendezte meg az adózási szabályok alkalmazásáról szóló konzultációját.
1994. febr. 3. A MAB vezetői ülést tartottak a MAB-székházban, amelyen megbeszélték a MAB 1994. évi lényegesebb rendezvényeit.
1994. febr. 4. A MAB Kohászati Szakbizottságának ad hoc bizottsága a MAB-székházban ülést tartott.
1994. febr. 8. A MAB vezetői közül Terplán Zénó elnök, Szabó Zoltán alelnök és Újszászy László tud. titkár meglátogatta Zsély Andrást, Salgótarján polgármesterét, amelyen a MAB-ot támogató Tudományos Alapítvány kiegészítéséről és Nógrád megye, Salgótarján megyeszékhely tud. életének erősítési lehetőségéről volt szó.
1994. febr. 15. Kövecses Béla (ME) "Rugalmas alakváltozás és sűrűdés figyelembevételre robot-mechanizmusok dinamikai feladatainál" című kandidátusi disszertációját védte meg sikerrel a MAB-székházban.
1994. febr. 15. Megjelent a "Hungarian Academy of Sciences Newsletter"-ben a MAB-ról szóló ismertetés "Regional Committees of the Hungarian Academy of Sciences - The Miskolc Committee" címen.
1994. febr. 16. Megalakult a MAB-székházban a MAB Történelemtudományi és néprajzi Szakbizottságán belül a Művészettörténeti Munkabizottság, amelynek elnöke Végvári Lajos egyetemi tanár, a művészettörténeti tudomány kandidátusa lett.
1994. febr. 17. Az EURO Kereskedelmi és Oktatási Betéti Társaság a MAB-székházban rendezte meg "Társadalombiztosítási jogszabályváltozások" tárgyú szemináriumát.
1994. febr. 18. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Mentálhigiéniai Munkabizottsága a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház I. Pszichiátriai Osztályával, a miskolci "Szent Ferenc" Kórház Csanyiki Pszichoterápiás Osztályával és az ME Kultúrális és vizuális antropológiai Tanszékével megrendezte a MAB-székházban "Az

idő megidézése" tárgyú tudományos előadássorozatot. A résztémák a következők voltak: febr. 18-án "A bolygó idő nyomában"; márc. 4-én "Örök visszatérés"; márc. 18-án "A képmutató idő". Összesen 11 előadás hangzott el. Az előadássorozatot Kunt Ernő, Túry Ferenc és Vas József rendezte és vezette le.

1994. febr. 20. A MAB-székházban került sor a 150 éve született Munkácsy Mihály (1844-1900) neves festőművész tiszteletére rendezett emlékülésre, amelyet T. Asztalos Ildikó, Miskolc polgármestere nyitott meg, majd elhangzott J.-C. Peltier (Alliance Française), Végvári Lajos, Ónody Magdolna, Losonczi Miklós és Pandur József előadása. Liszt Ferenc "Magyar történelmi arcképek - Munkácsy" c. művét Selmeczi György zeneszerző-karnagy adta elő zongorán.

1994. febr. 22. Meglátogatta a MAB-ot a DAB vezetői közül Berényi Dénes elnök, Rák Kálmán alelnök és Harangozó István, a Műszaki Innovációs Park debreceni vezetője. A vendégeket a MAB részéről Kozák Imre alelnök és Újszászy László tud. titkár fogadta.

1994. febr. 22. A MAB-klubtanács 85. rendezvényén Finta József akadémikus építész tartott előadást "A jelenkori építészet és kapcsolatteremtő képessége" címen.

1994. febr. 24. A MAB Nyelv- és irodalomtudományi Szakbizottságának Nyelvtudományi Munkabizottsága megrendezte a MAB-székházban az "Erdélyi Magyar Nyelvmívelő Társaság megalakulásának 200 éves évfordulója" tárgyú tud. ülészakot, amelyen négy előadás hangzott el.

1994. febr. 25. A STYX Oktatási Stúdió a MAB-székházban rendezte meg az első, kifejezetten munkavédelmi magyar törvény (1893. évi 28. tv.) 100 éves évfordulójára az 1993. évi 93. törvényről szóló tud. ülést.

1994. márc. 5-6. A "Nógrád megyei Hírlap" Csongrády Béla beszélgetését közölte a MAB két vezetőjével, Terplán Zénó elnökkel és Szabó Zoltán alelnökkel "A helyi értelmiség is bevonható az értékkeremtésbe" címmel.

1994. márc. 9. Orbán Sándor, a MAB alelnöke Egerben emlékezett meg a 100 éve Torino-ban elhunyt Kossuth Lajosról (1802-94), aki a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Monok-on született.

1994. márc. 10-12. Az ME Továbbképző Központjában (Miskolc-Tapolca) nyílt meg a "XIIth International Colloquium on Mechanical Fatigue of Metals" és "3rd International Seminar/Workshop on Teaching and Education in Fatigue and Fracture" tárgyú tud. rendezvény, amelyen kb. 80 előadás hangzott el (köztük Prohászka János akadémikus, az MTA Műszaki Tud. Osztályának elnökéé). A tud. ülés társrendezője volt a a MAB Gépészeti Szakbizottságának Anyagtudo-

mányi és technológiai Munkabizottsága és a Kohászati Szakbizottságának Anyagtudományi Munkabizottsága.

1994. márc. 10. Arany János (1817-82) költő, író, tudomány-szervező, az MTA volt főtitkára nevét vette fel a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Ináncs község általános iskolája. Az ünnepélyes avató ünnepségen Farkas Péter, az Arany János Társaság alelnöke mondott beszédet.

1994. márc. 11-12. Prof. G. Rathner (Innsbruck) pszichológus, családterapeuta Miskolc-Csanyikon "Rendszerszemléletű családterápia és alkalmazása intézeti kontextusban" c. előadásokat tartott.

1994. márc. 12. Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szervezete miskolci székházában szakmai továbbképző tud. ülést rendeztek, amelyben szerepet vállalt a MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságán belül megalakítandó Háziiorvosi Munkabizottság is.

1994. márc. 14. A Heves megyei Szücsi községben Bajza József (1804-58) költő, kritikus, akadémikus születésének 190. évfordulója alkalmából emlékünnepeket rendeztek, amelyet Nagy Sándor MAB-tag nyitott meg.

1994. márc. 15. A nemzeti ünnep alkalmából a MAB tagjai közül Kovács Ferenc akadémikus Eötvös Loránd-díjban, Terplán Zénó akadémikus Széchenyi-díjban, Tóth József, a kémiai tud. doktora a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje kitüntetésben részesült. Novák István, a MAB Állam- és jogtudományi Szakbizottsága Polgári eljárásjogi tudományos Munkabizottságának elnöke számára az igazságügyi miniszter Deák Ferenc-díjat adományozott.

1994. márc. 17. A MAB-klubtanács 86. rendezvényén Kabdebó Lóránt professzor (ME) tartott előadást "Szabó Lőrinc - problémák" címen.

1994. márc. 24. A MAB Bányászati Szakbizottságának Érc-, ásványbányászati és előkészítéstechnikai Munkabizottsága 14. ülését tartotta meg az ME-n.

1994. márc. 24. A STYX Oktatási Stúdió a MAB-székházban rendezte meg társadalombiztosítási továbbképző ülését.

1994. márc. 25. Az MTA Földtudományok Osztálya rendes ülését a MAB-székházban tartotta Mészáros Ernő akadémikus osztályelnök vezetésével.

1994. márc. 25. A 225 éve született Dayka Gábor (1769-96) és Kármán József (1769-95) költőre, íróra emlékezett a Magyar Irodalomtörténeti Intézet Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tagozata, a megyei Pedagógiai Intézet, az ME Bölcsészettudományi Intézete, a MAB Nyelv- és irodalomtudományi Szakbizottsága és a házigazda: "Herрман Ottó" Gimnázium. Terplán Zénó MAB-elnök megnyitója után hangzott el Kabdebó Lóránt, Bíró Ferenc, Kovács Sándor Iván, Hőgye Endre, Serfőző Simon, Lőkös István, Ferenczi László, Várhelyi Ilona és Demeter Júlia előadása.

1994. márc. 25. A MAB-székházban először került sor akadémiai székfoglalóra: Kovács Ferenc rendes tagéra a "Műszaki fejlesztési eredmények és feladatok a hazai bauxitbányászatban" címen. A székfoglalót Mészáros Ernő osztályelnök vezette le.

1994. márc. 28. A Miskolci Professzionál Szerviz és Kereskedelmi Kft. a MAB-székházban rendezte meg a Hewlett Packard Magyarország Kft. termékbemutatóját.

1994. márc. 29. Az Országgyűlés elfogadta a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvényt, amely az MTA területi bizottságaira vonatkozó fontos részeket is tartalmaz.

1994. márc. 29. A MAB Állam- és jogtudományi Szakbizottságának Polgári eljárásjogi tudományos Munkabizottsága "Az ügyész a polgári eljárásban" tárgyú vitautlést rendezett a MAB-székházban, amelyen a vitautndító előadást Gáspárdy László szakbizottsági elnök tartotta.

1994. márc. 30-31. Az MTA területi bizottságai elnökeinek, tudományos titkárainak hagyományossá vált munkaértekezletén a MAB-ot Terplán Zénó elnök és Újszászy László tud. titkár képviselte a SZAB-székházban.

1994. ápr. 5. A MAB vezetői ülést tartottak, amelyen megbeszélték a MAB ápr. 8-i ülésével kapcsolatos teendőket.

1994. ápr. 6. A MAB Gépészeti Szakbizottságának Anyagmozgatási és logisztikai Munkabizottsága 22. ülését a Mátrai Erőmű Rt. visontai tóparti üdülőházában rendezte meg Cselényi József munkabizottsági elnök vezetésével. Cselényi József, Dakó György, Németh János és Valaska Sándor előadása hangzott el a villamosenergia termelésének logisztikájáról, a vállalati integrációról, a szállítószalagok élettartamáról.

1994. ápr. 8. A MAB megtartotta 31. - kibővített - ülését a MAB-székházban, amely a MAB-székház tíz évvel előbbi felavatására utalva ezúttal ünnepélyes keretek között zajlott le. Előadást tartott Szentágothai János, az MTA 10 évvel ezelőtti elnöke, Zambó János, a MAB 10 évvel ezelőtti elnöke, Kosáry Domokos, az MTA jelenlegi elnöke és Terplán Zénó, a MAB jelenlegi elnöke. Az ülést

Bócsa Iván MAB-alelnök vezette le. Részletesebb beszámoló a Köz-
olvasható.

1994. ápr. 11. A MAB Nyelv- és irodalomtudományi Szakbizottságá-
nak Nyelvtudományi Munkabizottsága az ME Bölcsészettudományi In-
tézetével, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Pedagógiai és Közművelő-
dési Intézetével és a "II. Rákóczi Ferenc" Megyei Könyvtárral a
MAB-székházban rendezte meg a "Milyen legyen a nyelvtanárképzés a
XXI. században?" tárgyú tud. ülést, amelyen a vitaindító-előadá-
sokat Korponay Béla tszv. egy. tanár, Pálffy István tszv. egy.
tanár, Klaudy Kinga tszv. egy. docens és Gárdus János tszv. egy.
docens, a munkabizottság titkára tartotta.

1994. ápr. 12. Forrai László (ME) "Rugalmas csapágyazású forgóré-
szek dinamikai stabilitásvizsgálata belső csillapítás figyelembe-
vételével végeselem-módszerrel" című kandidátusi disszertációját
védte meg sikerrel a MAB-székházban.

1994. ápr. 13. A MAB Filozófiai, neveléstudományi, politológiai
és szociológiai Szakbizottságának Filozófiai Munkabizottsága meg-
tartotta 13. ülését a MAB-székházban, amelyen Horváth Tibor je-
zsuita professzor új könyvét vitatták meg.

1994. ápr. 15. A Magyar Radiológusok Társaságának Tiszántúli
Szakcsoportja a miskolci "Semmelweis Ignác" Kórház Radiológiai
Osztályával a MAB-székházban rendezte meg tud. ülését, amelyen 34
előadás hangzott el.

1994. ápr. 22. A MAB Bányászati Szakbizottságának Érc-, ásványbá-
nyászati és előkészítéstechnikai Munkabizottsága az ME-n megtar-
totta 15. ülését.

1994. ápr. 22. A MAB Bányászati Szakbizottságának Bányászati
környezetvédelmi Munkabizottsága és a MAB Vegyészetű Szakbizott-
ságának Környezetvédelmi Munkabizottsága a Bükk Nemzeti Parkkal
együtt rendezte meg a MAB-székházban a "Föld Napja" alkalmából
tud. ülését, amelyen Stéfán Márton, Kertész Géza, Szitta Tamás,
továbbá Szűcs István-Szőke János-Szemmelveisz Tamás-Máté István
tartott előadást.

1994. ápr. 23. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Kardi-
ológiai Munkabizottsága "A myocardialis infarctus utáni korszerű
therapia" tárgyú tud. ülést rendezett a MAB-székházban, amelyen
Harsányi Ádám (HIEE), Kékes Ede prof. (HIEE), Rusznák Miklós
(JAK, Nyíregyháza), Nagy László (MSD), Pápay Ádám (Borsod-Abaúj-
Zemplén megyei Kórház), Zámolyi Károly (HIEE) tartott előadást.

1994. ápr. 27. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Gast-
roenterológiai Munkabizottsága a Heves megyei "Markhot Ferenc"
Kórház II. Belosztályával a Hotel Egerben megrendezte "A peptikus

fekélybetegség és kezelése" tárgyú kerekasztal-konferenciát, amelynek moderátora Nagy György szak- és munkabizottsági titkár volt. Előadást tartott Juhász László, Vadnay István, Nagy György, Besznyák György, Demeter Pál, Kiss János István.

1994. ápr. 27. A MAB Vegyészeti Szakbizottsága a MAB-székházban megtartotta 20. ülését Tóth József szakbizottsági elnök vezetésével. Az észak-magyarországi régió K+F. és a kapcsolódó környezetvédelmi problémáiról tartott előadást Kovács F. László-Cziegler Bertalan-Gál János, továbbá Vanyó Pál, Vigh László, Molnár Ferenc, Kucsma János. Hozzászolt (felkérésre): Jakab István és Gállér István.

1994. ápr. 28-29. A DAB-székházban sorakerült "International Regional Meeting of Leading Scientists" elnevezésű rendezvényen a MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte.

1994. ápr. 29. A Bányászati Szakbizottság Érc-, ásványbányászati és előkészítéstechnikai Munkabizottsága az ME-n megtartotta 16. ülését.

1994. ápr. 29. A tragikus sorsú Zsedényi Béla (1894-1955) jogtudós születésének 100. évfordulója tiszteletére rendeztek tud. konferenciát a miskolci "Herman Ottó" Múzeumban. Lehoczky Alfréd, Stipta István, Boleratzky Lóránt, Csíki Tamás, Ruszoly József, Izsák Lajos előadása hangzott el.

1994. ápr. 29. Csokonai Vitéz Mihály (1776-1836) költő gesztelyi látogatásának emlékére a volt Puky-ház falán emléktáblát avatott Csáki Imre, Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Önkormányzat osztályvezetője, majd a tud. ülésen (amelynek a MAB is társrendezője volt) Kilián István, Demeter Júlia, Dancsy Istvánné előadása hangzott el.

1994. ápr. 29. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Pulmológiai Munkabizottsága a Mátraháza Állami Gyógyintézet Könyvtárában megtartotta 3. ülését.

1994. máj. 2. A MAB Kohászati Szakbizottságának Anyagtudományi Munkabizottsága rendezésében Prof. R. W. Cahn (University of Cambridge) tartott előadást a MAB-székházban az anyagtervezésről.

1994. máj. 2. A MAB-klubtanács 87. rendezvényén Németh G. Béla akadémikus, az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályának elnöke tartott előadást "Irodalmi művek elemzése (XX. sz.-i művek megközelítése)" címen.

1994. máj. 2. "A Bükk Nemzeti Park és térsége regionális tájrendezési terve" elnevezésű egyeztetési anyagot a MAB Vegyészeti Szakbizottságának Környezetvédelmi Munkabizottsága véleményezte.

1994. máj. 9-13. Az MTA 154. közgyűlésén a MAB tagjai közül Bócsa Iván, Czibere Tibor, Kovács Ferenc, Kozák Imre, Páczelt István, Tarján Gusztáv, Terplán Zénó vett részt. Az MTA beszámoló kötetében olvasható a MAB elmúlt évi esemény-sorozata; az "Akadémiai Hírek"-ben pedig a MAB 1993 első félévi életének összefoglalója.

1994. máj. 11. Zambó János akadémikust, a MAB 1979-90 közötti elnökét Miskolc díszpolgárává választották. Ugyanezen az ünnepségen posztumusz "Pro Urbe" elismerésben részesült néhai Novotni Zoltán (1931-93), a MAB Állam- és jogtud. Szakbizottságának alapító tagja és néhai Prónai Gábor (1922-92), a MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának 1979-92 közötti elnöke.

1994. máj. 11. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Biológiai Munkabizottsága és a Vegyészeti Szakbizottságának Környezetvédelmi Munkabizottsága együtt rendezett tud. ülést az egri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolán "Beszámolók a térségünkben folyó biológiai és környezetvédelemmel kapcsolatos kutatások eredményeiről", amelyet Orbán Sándor MAB-alelnök nyitott meg.

1994. máj. 19. A DAB keretében létrehozott Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tud. Testület megalakította a szomszédos romániai Nagybanján az Erdélyi Csoportot, amelyen részt vett Páczelt István MAB-tag, az ME akadémikus, tszv. egy. tanára.

1994. máj. 19. A DAB vezetőinek meghívására a MAB vezetői meglátogatták a DAB-székházat. A tapasztalatcserén a DAB részéről Berényi Dénes elnök, Gaál Botond tud. titkár, Kormos János szaktud. titkár; a MAB részéről Terplán Zénó elnök, Kozák Imre alelnök, Újszászy László tud. titkár vett részt.

1994. máj. 19. A MAB-klubtanács 88. rendezvényén Ungváry György professzor, az orvostud. doktora, az Országos Munka- és Üzemegészségügyi Intézet főigazgatója tartott előadást "Foglalkozás-egészségügy Európában és Magyarországon" címen.

1994. máj. 20. A MAB Gépészeti Szakbizottságának Gépszerkezettani Munkabizottsága, a GAB Hajtástechnikai Albizottsága, a GTE Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szervezetének Géptervező Szakosztálya és az ME Gépelemek Tanszéke együtt rendezte meg a "Géptervezés 94" összejevetelt, amelyen 19 előadás hangzott el hazai és külföldi szakemberek részéről. A 40 éve elhunyt kiemelkedő gépészmérnökről: Jendrassik Györgyről (1898-1954) Terplán Zénó MAB-elnök emlékezett meg. Jendrassik életét kamara-kiállításon mutatták be a rendezők.

1994. máj. 24. A MAB Filozófiai, neveléstudományi, politológiai és szociológiai Szakbizottságának Filozófiai, politológiai, szociológiai Munkabizottsága és a Szél Alapítvány szervezésében bemutatották a MAB-székházban "A színésznő és a halál" című filmet, amely a 25. Filmszemlén különdíjat nyert. Az est vendégei voltak

az USA-ban élő alkotók: Dettre Gábor rendező, és a főszereplő Gáti Katalin.

1994. máj. 30. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Mentálhigiéniai Munkabizottsága és az Egészségügyi Szakiskola a Miskolcon született Ferenczi Sándor (1873-1933) emlékére tudományos ülést tartott a MAB-székházban, amelyet Terplán Zénó a MAB-elnöke nyitott meg, és amelyen Mádal Gyula történész, Mészáros Judit a Ferenczi Társaság titkára, Hidas György a Ferenczi Társaság elnöke, Vajda Zsuzsanna kandidátus előadása hangzott el. Az ülést Aszódi Imre munkabizottsági elnök vezette le.

1994. máj. 30. A MAB pályázati felhívása megjelent az "Észak-Magyarország"-ban és a miskolci "Déli Hírlap"-ban; továbbá a "Miskolci Egyetem"-ben jún. 8-án és a "Nógrád megyei Hírlap"-ban jún. 13-án.

1994. máj. 30. A Miskolci Fúvóegyüttes a MAB-székházban hangversenyzett Nemes Ferenc vezetésével. Mozart, Schubert, Hummel, Donizetti, Kerek Gábor és Dvořák egy-egy műve volt műsoron.

1994. jún. 1. A GAB 112. ülését a MAB-székházban tartotta Magyar József GAB-elnök vezetésével. Az ülésen Márialigeti János a műszaki tud. kandidátusa és Szota György kandidátus tartott előadást, amelyet Döbröczöni Ádám kandidátus és Kozma Mihály a műszaki tud. kandidátusa korreferált.

1994. jún. 1. A Miskolci Környvnapok ünnepélyes megnyitása után a MAB-székházban mutatták be a Felsőmagyarországi Kiadó könyveit.

1994. jún. 1. Nagy Tibor "Gázdinamikai szinguláris felületek és magnetohidrodinamikai csatornaáramlások elméleti vizsgálata" c. kandidátusi értekezésének munkahelyi vitájára került sor az ME Fizikai Tanszékén, amelyet Ág Árpád, a MAB Matematika-fizikai Szakbizottságának titkára vezetett le. Előopponens volt Abonyi Iván, a fizikai tud. kandidátusa és Marik Miklós a fizikai tud. kandidátusa.

1994. jún. 2. Az MTA Műszaki Tudományok Osztálya a MAB-székházban rendezte meg júniusi ülését Prohászka János akadémikus, osztályelnök vezetésével, amelyen Terplán Zénó MAB-elnök ismertette a MAB munkáját.

1994. jún. 3. A MAB Kohászati Szakbizottságának Anyagtudományi Munkabizottsága és az ME Anyagtudományi Intézete tudományos ülést tartott a MAB-székházban, amelyen George F. Vander Voort (USA) előadása hangzott el.

1994. jún. 3-5. A "6. Magyar Hipnózis Találkozót" a miskolci "Szent Ferenc" Kórház Csanyiki Pszichoterápiás Osztályán rendezte

meg a MAB Orvosi és biológiai Szakbizottság Mentalhigiéniai Munkabizottsága részéről Tury Ferenc munkabizottsági titkár, Urbán Éva és Vas József munkabizottsági tag. 26 előadás hangzott el.

1994. jún. 4-7. A MAB Állam- és jogtudományi Szakbizottságának Polgári eljárásjogi Munkabizottsága Olasz-Magyar Perjogi Konferenciát rendezett "Európai egyesülés és a polgári eljárásjog fejlődésének csomópontjai" címmel az ME-n. A rendezvényen 17 előadás hangzott el olasz, német, angol és finn nyelven.

1994. jún. 6. A MAB Állam- és jogtudományi Szakbizottsága által szervezett konferencián résztvevő előadókat látta vendégül a MAB-székházban Gáspárdy László, a szakbizottság elnöke.

1994. jún. 7. A MAB Vegyészeti Szakbizottságának Környezetvédelmi Munkabizottsága az Analitikai kémiai, a Bányászati környezetvédelmi, a Környezet-onkológiai Munkabizottságokkal és a Mérnöki Kamara Északmagyarországi Környezetvédelmi Csoportjával a Környezetvédelmi Világnap alkalmából ankétot rendezett a MAB-székházban, amelyet Berecz Endre professzor, a kémiai tud. doktora nyitott meg, vezetett le és amelyen Gavallér István, Lakatos Zoltán, Pados Imre, Orbán József, Estók Bertalan, Légrády György, Paksy László, Lengyel Attila, Majérusz László, Kovács Kálmán előadása hangzott el.

1994. jún. 8-10. A MAB-székházban rendezte meg az ME Tüzeléstan Tanszéke a "VI. International Scientific Conference on Combustion and Thermal Technology" elnevezésű tud. ülést, amelyet Cselényi József az ME rektorhelyettese nyitott meg és két bevezető előadás hangzott el Terplán Zénó MAB-elnök és Szabó Imre professzor, az ETE vezetői tagja részéről. Ezt követően további 38 előadás hangzott el. Jún. 8-án este nyitották meg a 25 éve elhunyt Diószeghy Dániel (1900-69) professzor emlékkiállítását az ME Központi Könyvtárban.

1994. jún. 9. A MAB Mezőgazdasági Szakbizottságának Szőlészeti-borászati Munkabizottsága megtartotta alakuló ülését Egerben a KÉE Szőlészeti és Borászati Kutató Állomása tanácstermében. Az ülésen Fehér Alajos a MAB Mezőgazdasági Szakbizottságának elnöke tájékoztatta a résztvevőket a MAB munkájáról, majd Misik Sándor a Szőlészeti-borászati Munkabizottság elnöke és Csizmadia D. József tartott előadást.

1994. jún. 9. Az egeri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskola Filozófiai Tanszéke, a nyíregyházi "Bessenyei György" Tanárképző Főiskola és a MAB Filozófiai, neveléstudományi, politológiai és szociológiai Szakbizottságának Filozófiai, politológiai és szociológiai Munkabizottsága "H. G. Gadamer és a filozófiai hermeneutika aktualitása" címmel tud. ülést rendezett az egeri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolán.

1994. jún. 12. A Felsőmagyarországi Irodalmi Alapítvány, az ME Bölcsészettudományi Intézete és a MAB Nyelv- és irodalomtudományi Szakbizottsága irodalmi estét tartott a MAB-székházban. Meghívott vendégek Határ Győző és felesége: Prágai Piroska továbbá Margócsy Klára, Salamon Suba László, Kabdebó Lóránt.

1994. jún. 14. A MAB Állam- és jogtudományi Szakbizottságának Polgári eljárásjogi tudományos Munkabizottsága és a Magyar Jogászegylet Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szervezete "A magyar lakásjog a most hatályba lépett törvényi szabályozás tükrében" címmel tud. ülést rendezett a MAB-székházban.

1994. jún. 17. A MAB Filozófiai, neveléstudományi, politológiai és szociológiai Szakbizottsága és az ME Bölcsészettudományi Intézetének Szociológiai, Társadalom- és tudományfilozófiai Tanszékei "Jürgen Habermas jogfilozófiája" címmel tud. konferenciát rendeztek az ME-n. A konferencián Pokol Béla, Szilágyi Mihály, Balogh István, Felkai Gábor, Halmai Gábor, Lendvai L. Ferenc tartott előadást.

1994. jún. 17. AZ ME Gazdaságtudományi Karának vendégeként Miskolcra látogató Clevelandi Állami Egyetem Gazdaságtudományi Karának 35 tagú vezető-menedzseri csoportja látogatta meg a MAB-székházat.

1994. jún. 21. A MAB Mezőgazdasági Szakbizottságának Növénytermelési Munkabizottsága és a MAB Vegyészeti Szakbizottságának Agro-kémiai Munkabizottsága "Növénytáplálás" témakörben tudományos vitautulást rendezett Gyöngyösön, a GATE Főiskolai Karán. Az ülésen Kadlicskó Béla, Holló Sándor és Hangyel László előadása hangzott el. Korreferált: Kiskéri Rezső és Szőke Lajos.

1994. jún. 22. A MAB Mezőgazdasági Szakbizottsága "A fenntartható mezőgazdálkodás fontosabb kérdései" címmel tudományos ülést tartott Kompolton a GATE "Fleischmann Rudolf" Mezőgazdasági Kutatóintézetében. Előadó: Roger Blombaum, a VOCA szakértője (USA).

1994. jún. 28. A MAB Kohászati Szakbizottságának Anyagtudományi Munkabizottsága a MAB-székházban rendezte meg a ME oktatói és kutatói részvételével tudományos ülését. Az ülés előadója Tranta Ferenc, az ME Anyagtudományi Intézetének igazgatója, aki "A Miskolci Egyetemen folyó anyagtudományi oktatás és kutatás jelene és jövője" címmel tartotta meg előadását.

1994. júl. 8. Megkezdődtek a MAB-székház felújítási munkálatai a VILLKED BT részéről, amely határidőre, szept. 1-re el is készítette a tatarozást az MTA központi keretéből. A munkálatokat a MAB-székház állandó személyzete ellenőrizte Kozák Imre alelnök vezetésével.

1994. aug. 10. A MAB Mezőgazdasági Szakbizottsága tudományos ülést rendezett a GATE "Fleischmann Rudolf" Mezőgazdasági Kutatóintézetében Kompolton. Az ülésen Popp József, hazánk Washingtoni Nagykövetségének mezőgazdasági attaséja tartott előadást, melynek címe "Időszerű agrárpolitikai kérdések az USA-an".

1994. aug. 22-26. A MAB Matematikai-fizikai Szakbizottságának vezetői és tagjai is részt vállaltak a BJMT által az ME-n rendezett "6th International Conference on Numerical Methods" tárgyú nemzetközi tud. ülésen, amelyen 32 hazai és 46 külföldi előadás hangzott el.

1994. aug. 25. Terplán Zénó MAB-elnök "A műszaki fejlesztés helyzete Észak-Magyarországon" címmel előadást tartott "A műszaki fejlesztés helyzete és lehetőségei Észak-Magyarországon" tárgyú fórumon a miskolci Tudomány és Technika Házában.

1994. aug. 29. Terplán Zénó a MAB-elnöke Woperáné Serédi Ágnes egy. docent, a MAB Vegyészeti Szakbizottságán belül működő Környezetvédelmi Munkabizottság elnökét bízta meg, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Fejlesztési Közalapítvány Kuratóriumában a MAB-ot képviselje.

1994. szept. 3. Az ME tanévnyitót Farkas Ottó mb. rektor, a MAB Kohászati Szakbizottságának tagja, a Metallurgiai Munkabizottság elnöke vezette le. A MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte.

1994. szept. 7. Az egri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolájának tanévnyitóját az új főigazgató: Palcsóné Zám Éva főiskolai tanár, a MAB Közgazdaságtudományi Szakbizottságának tagja vezette le. A MAB-ot Orbán Sándor MAB-alelnök, az előző főigazgató képviselte.

1994. szept. 12. A MAB-székházban került sor Ringer Árpád (ME és HOM) "Észak-magyarországi geomorfológiai szintek és régészeti adataik (felsőpleocén folyóteraszok, löszök és barlangi üledékek kronosztratigráfiai rendszere)" c. kandidátusi értekezésének nyilvános vitájára.

1994. szept. 14. Megjelent a MAB Közleményei 14. száma, amely a GATE kompolti kutatóintézetében készült el nagyon izléses formában.

1994. szept. 16. A MAB Gépészeti és Közgazdasági Szakbizottságának közös rendezvényére került sor Egerben az "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolán. A rendezvényen az Ulsteri Egyetem három oktatója tartott előadást: Dennis McKeag, David H. Demick és George R. Dickson. A rendezvény egyben a MAB Közgazdaságtudományi Szakbizottság Egri Csoportjának alakuló ülése is volt, amelyen fel szólalt Terplán Zénó MAB-elnök.

1994. szept. 20. Szentágothai János (1912-1994. szept. 8) akadémikus, az MTA volt elnöke temetésén, a budapesti Farkasréti temetőben a MAB részéről Terplán Zénó elnök volt jelen. A temetés előtt mód volt beszélgetni a négy területi bizottság elnökeivel: Berényi Dénessel, Flerkó Bélával, Salánki Jánossal és Telegdy Gyulával, továbbá az MTA alelnökével: Michelberger Pállal.

1994. szept. 20-21. A MAB Gépészeti Szakbizottságán belül működő Anyagmozgatási és logisztikai Munkabizottság együtt a "Bay Zoltán" Alkalmazott Kutatási Alapítvány Logisztikai és Gyártástechnikai Intézetével, a GTE-vel megrendezte a ME-n a "Miskolci beszélgetések '94 - új eredmények az anyagmozgatásban és a logisztikában" tárgyú szakmai szemináriumot a LOGCENTE Logisztikai Fejlesztési Központ, a LogMas International Kft., a Magyar Hitelbank Műszaki Haladásért Alapítvány, az ME, az OMF, a Peregrináció IV. Alapítvány és a "Puskás Tivadar" Alapítvány támogatásával. A szakmai szemináriumot Farkas Ottó, az ME mb. rektora nyitotta meg, majd köszöntötték a 70 éves Lévai Imre ny. egy. tanárt a munkabizottság volt elnökét, jelenlegi tagját. Ezt követően 18 előadás hangzott el hazai és külföldi szerzőktől.

1994. szept. 21. A MAB-klub vendége volt Kulcsár Kálmán akadémikus, az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya elnöke, aki a MAB-klub indulásának 10. évfordulójára emlékezve "Merre tovább? (Mai magyar társadalom)" címmel tartott előadást. Ez volt a MAB-klubtanács 89. rendezvénye.

1994. szept. 22. Az ME Anyagtudományi Intézetének Fémtani Tanszéke a MAB-székházban nyilvános tudományos ülést rendezett, melyen Prof. H. E. Exner, a Darmstadti Egyetem Anyagtudományi Karának dékánja tartott előadást. Az előadás címe: "Az Anyagtudományi Kar a Darmstadti Egyetemen; Oktatás és kutatás".

1994. szept. 26. A DAB keretében megalakult Szolnokon az MTA Jász-Nagykun-Szolnok megyei Tud. Testület, amelyet Berényi Dénes DAB-elnök nyitott meg és vezetett le. Felszólalt Kosáry Domokos, az MTA elnöke. A MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte.

1994. szept. 27. A MAB-klubtanács ülést tartott a MAB-székházban. Jelen volt: Kozák Imre elnök, Újszászy László titkár és Jobbágy László. Egyeztették a MAB-klub 1994. utolsó negyedévi programját.

1994. szept. 28. A MAB, a Heves Megyei Múzeumi Szervezet, valamint a Mátra Múzeum "Néprajzi kutatások Gyöngyös környékén" címmel néprajzi tájkonferenciát rendezett Gyöngyösön a GATE Főiskolai Karán. A konferenciát Keresztes György Gyöngyös város polgármestere nyitotta meg; elnöke Ujváry Zoltán a néprajztudomány doktora, tszv. egy. tanár volt. A konferencián 5 előadás hangzott el.

1994. szept. 30. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Mentálhigiéniai Munkabizottsága és a Területi Gondozószolgálat az "Idősek Világnapja" alkalmából ünnepi műsort rendezett a MAB-székházban, melyen részt vett T. Asztalos Ildikó Miskolc város polgármestere.

1994. szept. 30. A Nógrád megyei Szügy-ben a "Madách Imre" Ált. Iskola Madách-szimpoziumot rendezett, amelyen - a neves előadók előadásai után - megalakult a Madách Irodalmi Társaság. Elnökké Andor Csabát választották a jelenlévők.

1994. okt. 3. Az MTA Atommagkutató Intézete és az ME Hidrogeológiai-mérnökgeológiai Tanszéke "ISOKARST-94" címmel tud. konferenciát rendezett a MAB-székházban.

1994. okt. 6. Az ME Tanácsa Farkas Ottó tszv. egy. tanárt, intézeti igazgatót választotta 3 évi időtartamra rektorra, aki a MAB Kohászati Szakbizottságának tagja, és azon belül a Metallurgiai Munkabizottság elnöke, a műszaki tudomány doktora. A választást Göncz Árpád köztársasági elnök nov. 7-én erősítette meg.

1994. okt. 17. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Rehabilitációs Munkabizottsága, a Magyar Rehabilitációs Társaság Mozgásszervi Szekciója és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Önkormányzat "II. Rákóczi Ferenc" Kórháza "Stroke, stroke rehabilitáció" címmel tud. ülést rendezett Szikszón, a "Petőfi Sándor" Művelődési Központ Könyvtárában. Az ülésen 10 előadás hangzott el.

1994. okt. 20. A budapesti Közép-Európai Intézet, a Szlovák Kulturális Központ, a Dimenziók Szerkesztősége, az ME Művelődéstörténeti és muzeológiai Tanszéke és a MAB Történelemtudományi és néprajzi Szakbizottsága "Magyarok a szlovákokról - szlovákok a magyarokról" címmel konferenciát rendezett a MAB-székházban. A magyarországi és a szlovákiai kutatók mellett referátumokkal szerepeltek a tanácskozáson az Amszterdami Egyetem Kelet-Európai Intézetének munkatársai is. Az előadások után kerekasztal-beszélgetésre került sor.

1994. okt. 21. Borsod-Abaúj-Zemplén megye Közgyűlése "Pro Comitatu" díjban részesítette Velkey László MAB-tagot, alkotói díjat adományozott Páczelt István MAB-tagnak és az ME 8 tagú oktatói csoportját (úrtechnológiai kemence kifejlesztéséért).

1994. okt. 21. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Pulmonológiai Munkabizottsága és a "Szent Ferenc" Kórház "Képző eljárások a pulmonológiai diagnosztikában" témakörben pulmonológiai szakmai napot rendezett a kórház csanyíki Rehabilitációs Intézetében.

1994. okt. 24. A MAB-klubtanács 90. rendezvényén Orbán József tszv. főiskolai tanár a PAB tudományos titkára "Térhatású képek" címmel tartott előadást.

1994. okt. 25-26. A MAB Vegyészeti Szakbizottságának Korrózióvédelmi Munkabizottsága megrendezte az ME oktatási központjában a "Korrózióvédelem '94" tárgyú tud. tanácskozást a Dunaferr védnök-ségével.

1994. okt. 25. A Fair Soft Információtechnikai Kft. számítógépes bemutatót tartott a MAB-székházban.

1994. okt. 26. Az ME Bölcsészettudományi Intézete és az MBE megbeszélést tartott a MAB-székház Deák-termében.

1994. okt. 26-27. Az MTA rendkívüli ülésén - amely elfogadta az új Alapszabályzatot - a MAB tagjai közül jelen volt Bócsa Iván, Czibere Tibor, Páczelt István, Terplán Zénó, a tudományok dokto-
rai közül Farkas Ottó, Takács Ernő.

1994. nov. 2. Az Észak-Magyarország Kulturális Rovata "Szerzők és szerkesztők" címmel irodalmi matinét rendezett a MAB-székház klub-termében.

1994. nov. 3. A MAB Vegyészeti Szakbizottsága ülést tartott a MAB-székházban, melyen Prof. N. A. Klímenko-Meskova (Ukrán Tudományos Akadémia Kolloid- és Vízkémiai Intézete, Kijev) tartott előadást "A víztisztítás adszorpciós módszerei" címmel.

1994. nov. 14. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottsága a MAB-székház Deák-termében tartotta vezetőségi ülését, amelynek napi-
rendi pontja az 1995. évi munkaterv megvitatása volt. Az ülésen részt vett Terplán Zénó a MAB elnöke és Újszászy László, a MAB tud. titkára.

1994. nov. 14. A MAB-klubtanács 91. rendezvényén Németh G. Béla akadémikus, a MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályának elnöke "Civilizációs változás - irodalmi változás" címmel tartott előa-
dást.

1994. nov. 14. A Fair Soft Információtechnikai Kft. számítógépes bemutatót tartott a MAB-székházban.

1994. nov. 14. Terplán Zénó MAB-elnök részt vett az Észak-Magyar-
országi Universitas Igazgatótanácsának ülésén az ME-n.

1994. nov. 23. A MAB-klubtanács 92. rendezvényén Újfalu József akadémikus, a "Liszt Ferenc" Zeneművészeti Főiskola professzora "Művészet nélkül nem fog menni" címmel tartott előadást.

1994. nov. 23. A ME Eljárástechnikai és Geotechnikai Berendezések Intézete és a MAB Bányászati Szakbizottságának Érc,- ásványbányászati és előkészítéstechnikai Munkabizottsága "Előkészítéstechnikai" szakmai rendezvényt tartott az ME-n.

1994. nov. 23. Terplán Zénó MAB-elnök - meghívásra - részt vett az egri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskola első habilitációs eseményén, Radics Lajos főiskolai tanár előadásán. Az eseményen jelen volt Bócsa Iván MAB-alelnök. Levezető elnök volt Várallyai György akadémikus.

1994. nov. 24. A MAB megtartotta a 32. ülését Salgótarjában, a Pénzügyi és Számviteli Főiskolán, amelynek lefolyásáról a Közlemények más helyén részletesen olvasható.

1994. nov. 24. A MAB Állam- és jogtudományi Szakbizottsága és az ME Civilisztikai Tud. Intézete együtt rendezte meg a MAB-székházban az egy éve elhunyt neves miskolci jogászprofesszor: Novotni Zoltán (1931-93), a szakbizottság volt tagja emlékülését, amelyet Gáspárdy László szakbizottsági elnök nyitott meg és vezetett le. Ennek keretében került sor az ME-n Fazekas Judit és Csécsy György kandidátusi disszertációjának munkahelyi vitájára.

1994. nov. 25. Markhot Ferenc (1718-96) neves orvosról, az Egerben alapított orvosi iskola volt vezetőjéről tud. ülést rendeztek az egri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolán, a Scola Medicinalis megnyitása 225. évfordulóján. A róla elvezett Heves megyei Kórház igazgató-főorvosa, Ertsey Csaba mondott emlékbeszédet.

1994. nov. 28. A MAB Állam- és jogtudományi Szakbizottságának Polgári eljárásjogi tud. Munkabizottsága ülésén Cserba Lajos munkabizottsági titkár tartott előadást "Néhány különös jogintézmény egy ausztrál állam jogszolgáltatásában" címen a MAB-székházban.

1994. nov. 29. Ságodi László "Gyermeknőgyógyászati gondozás jelentősége, különös tekintettel az interszexuális kórképekre" c. kandidátusi értekezésének munkahelyi vitájára került sor a MAB-székházban Velkey Lászlónak, a MAB Orvosi és biológiai Szakbizottsága elnökének vezetésével. Előopponens volt Borsos Antal, az orvostud. doktora és Gaál József, az orvostud. kandidátusa.

1994. nov. 29. A VÁGYI Bt bemutatót tartott a MAB-székházban.

1994. nov. 30. A MAB Filozófiai, neveléstudományi, politológiai és szociológiai Szakbizottságának Filozófiai, politológiai és szociológiai Munkabizottsága vendégeként Molnár Tamás professzor (Redge Wood, USA - ELTE) tartott előadást az ME-n "Ítéletek az utópiáról" címen az ME Kék-termében.

1994. dec. 1. "Osteoporosis kutatás és kezelés '94" tárgyú tud. ülés zajlott le a MAB-székházban a SANDOZ PHARMA Ag és a miskolci "Szent Ferenc" Kórház rendezésében, amelyen öt előadás hangzott el.

1994. dec. 2. A MAB Bányászati Szakbizottságának Érc-, ásványbányászati és előkészítéstechnikai Munkabizottsága és az ME Eljárástechnikai Tanszéke együtt rendezte meg az ME miskolc-tapolcai Továbbképző Központjában Prof. K. Höffl (Clausthali Egyetem) építési hulladékok feldolgozási technológiáival foglalkozó előadásait.

1994. dec. 2. A MAB Vegyészeti Szakbizottságának Analitikai kémiai Munkabizottsága a TVK-ban rendezte meg Tóth László és Lukács József előadásait a TVK minőségbiztosítási rendszeréről ill. az analitikai szerepről.

1994. dec. 3. A. Dvořák (1841-1904) emlékhangversenyt rendezett a Miskolci Fúvósegyesület a MAB-székházban Nemes Ferenc vezényletével. Emlékbeszédet Barta Péter, a miskolci "Egressy Béni" zeneiskola igazgatója mondott.

1994. dec. 3. Az 50 éves "Észak-Magyarország" ünnepi számában Terplán Zénó MAB-elnök is összefoglalta emlékeit, kitérve az utolsó másfél évtized MAB-eseményeire is.

1994. dec. 4. A MAB Gépészeti ill. Közgazdaságtudományi Szakbizottságai együttes ülésén foglalkoztak a miskolci ipari megvalósításának helyzetéről a MAB-székházban, amelyen Cselényi József, a Gépészeti Szakbizottság Anyagmozgatási és Logisztikai Munkabizottságának elnöke mondott vitaindító beszédet. Az ülést Páczelt István, a Gépészeti Szakbizottság elnöke vezette le. Jelen volt Terplán Zénó MAB-elnök és Kozák Imre MAB-alelnök.

1994. dec. 5. A Tankör Kft. tud. tanfolyamot rendezett a MAB-székházban.

1994. dec. 6. A MAB-klubtanács 93. rendezvényén Láng István akadémikus "Tudomány és a környezetpolitika" címen tartott előadást.

1994. dec. 7. "Hyperlipoproteinaemiák korszerű terápiája" tárgyú tud. ülést rendezett a SANDOZ PHARMA Ag a MAB-székházban, amelyen öt előadás hangzott el.

1994. dec. 7. Ismét meglátogatta a MAB vezetőit a DAB küldöttsége Berényi Dénes elnök vezetésével. A küldöttség részéről jelen volt Leövey András, a DAB Orvostud. és biológiai Szakbizottságának elnöke és Szabó Tamás, a DAB Műszaki Szakbizottságának elnöke. A vendégeket a MAB részéről Terplán Zénó elnök, Kozák Imre és Orbán Sándor két alelnök fogadta. A tapasztalat-megbeszélésen írta alá a két elnök a DAB és a MAB együttműködési megállapodását.

1994. dec. 8. A MAB Gépészeti Szakbizottsága, az ME Mechanikai Tanszéke és az Egyetemtörténeti Bizottság együtt rendezte meg az ME jogelődje neves mechanika-professzorának, volt rektorának, a 20 éve elhunyt Sályi Istvánnak (1901-74) emlékülését Páczelt István szakbizottsági elnök vezetésével. A 7 előadó között szerepelt Terplán Zénó MAB-elnök és Kozák Imre MAB-alelnök. Zárszót Cselényi József, az ME Gépészmérnöki Karának dékánja mondott.

1994. dec. 9. A MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Manuális Munkabizottsága "Endoscop-os sebészet" tárgyú tud. ülést rendezett a MAB-székházban, amelyen előadást tartott Szabó Zoltán MAB-alelnök is. 23 előadás hangzott el, majd műszerbemutatóra került sor.

1994. dec. 10. A 70. születésnapját betöltött Aszódi Imre ny. osztályvezető főorvossal, a MAB Orvosi és biológiai Szakbizottsága tagjával, a Mentalhigiéniai Munkabizottság elnökével folytatott beszélgetést közölt az "Észak-Magyarország".

1994. dec. 10. A VEAB 22. Közgyűlésén - amelyen felszólalt Michelberger Pál akadémikus, az MTA alelnöke - a MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte.

1994. dec. 14. Az MTA Metallurgiai Bizottsága a Borsodferr-ben tartotta ülését Farkas Ottó bizottsági elnök vezetésével.

1994. dec. 15. A MAB Erdészeti Szakbizottsága megtartotta 6. ülését a BNP központi épületében, Eger-Felnémet-en Kovács Jenő szakbizottsági elnök vezetésével.

1994. dec. 19. Az MTA Anyagtudományi és Technológia Bizottságának Bp.-en, az MTA-székházban tartott ülésén - meghívásra - Terplán Zénó MAB-elnök tartott előadást "Tájékoztató a Miskolci Akadémiai Bizottság munkájáról" címen.

1994. dec. 20. A MAB Bányászati Szakbizottsága megtartotta 25. ülését az ME-n Tarján Iván szakbizottsági elnök vezetésével.

1994. dec. 20. Róde László "A reumás kézelváltozások korszerű diagnosztikája és műtéti kezelése" c. kandidátusi értekezésének munkahelyi vitájára került sor a MAB-székházban Velkey Lászlónak, a MAB Orvosi és biológiai Szakbizottsága elnökének vezetésével. Előopponens volt Rigó János, az orvostud. doktora és Gáspár Levente, az orvostud. kandidátusa.

1994. dec. 21. A MAB Vegyészeti Szakbizottsága 22. ülésének keretében, Tóth József szakbizottsági elnök vezetésével, a MAB-székházban az 1994. évi MAB-pályázatokra jelentkezettek ismertették pályaműveiket a szakbizottság zsűrije előtt. A résztvevők oklevelet, a legkiválóbbak jutalmat vehettek át. A más témákra érkezett

pályaművek bírálatának késése miatt a jutalmak kiosztására 1995 elején került sor.

1994. dec. 30. A Miskolci Fúvóegyesület óév búcsúztató hangversenyére került sor a MAB-székházban Nemes Ferenc művészeti vezető vezényletével. Műsoron szerepelt Rossini-Sedlak, Kramar, Ágai Dénes, Doppler, J. Strauss, Aren, Kröger és Joplin egy-egy műve. Az egyébként is jó hangulatot a szünetbeli pezsgős köszöntő fokozta. A hangversenyen jelen volt Terplán Zénó MAB-elnök.

III.

FELJEGYZÉSEK A MAB 1994. ÉVI KÉT ÜLÉSÉRŐL

a Miskolci Akadémiai Bizottság (MAB) 1994. április 8-1 31.
- kibővített ünnepi - tud. ülésről,
amely megemlékezett a MAB-székház tíz évvel előbbi avatásáról

Az ülés helye: a MAB-székház díszterme
Napirend előtt Kosáry Domokos akadémikus, az MTA elnöke tájé-
koztatta a megjelenteket az 1994. március 28-án jóváhagyott aka-
adémiai törvényről.

Az elhangzott előadások:

Zambó János akadémikus, a 10 évvel ezelőtti MAB-elnök:
TELEPÍTÉSELMÉLET ALAPVETŐ KÉRDÉSEI

Szentágothai János akadémikus, a 10 évvel ezelőtti MTA-elnök:
AGYKUTATÁS ÉS TUDATI ILLETVE KOGNITÍV MŰKÖDÉSEK

Kosáry Domokos akadémikus, az MTA elnöke:
EURÓPA TÖRTÉNETI TÁVLATBÓL

Terplán Zénó akadémikus, a MAB elnöke:
A GÉPÉSZETI TUDOMÁNYÁG FEJLŐDÉSE J. WATT ÉS KÁRMÁN TÓDOR KÖ-
ZÖTT

A tudományos ülést Bócsa Iván akadémikus, MAB-alelnök vezette
le.

Közreműködött - Mozart és Dvořak-művekkel - a "Liszt Ferenc"
Zeneművészeti Főiskola miskolci Tanárképző Intézetének fúvós ok-
tettje Nemes Ferenc vezényletével.

A díszes meghívón a következő Emlékeztető volt olvasható:

"A MAB-székház avatására 1984. március 20-án került sor ünne-
pélyes keretek között, melyen jelen volt az MTA Elnöksége, a MAB
akkori vezető testülete és számos meghívott vendég.

Avatóbeszédet Szentágothai János akadémikus, az MTA akkori el-
nöke mondott, amelyet Zambó János akadémikus, a MAB akkori elnöke
köszönt meg. Mindkét beszéd szövege megjelent a MAB Közleményei
5. kötetében, 1985-ben.

A MAB-székház egy 1896-ban épült miskolci belvárosi szép kül-
sejű épület, amelyet az MTA építtetett át 1980-83 között a MAB
céljaira Cifka Anna építészmérnök és Mezei Gábor belsőépítész
tervei alapján.

A MAB-székház az elmúlt 10 évben beváltotta a hozzá fűzött re-
ményeket. Valóban Észak-Magyarország tudományos rendezvényeinek
területi központjává vált jó kihasználtsággal. A regionális ren-
dezvények mellett számos esetben adott otthont országos, sőt nem-
zetközi tudományos konferenciáknak, reprezentatív ünnepegeknek.

A jövőben is ez a rendeltetése."

A MAB vezető testületének 27 tagja a nyomtatott meghívón kívül levelet és annak mellékleteként a MAB 30. ülése óta naplószerűen összefoglalt eseményeit vehette kézhez esetleges kiegészítés céljára.

A MAB 31. ülése előtt munkaebéden vettek részt az ünnepi ülés illusztris vendégei és a MAB vezetői. Ezen Terplán Zénó MAB-elnök mondott pohárköszöntőt, amelyre Kosáry Domokos MTA-elnök válaszolt.

A MAB 31. ülésén részt vettek a meghívott vendégek mellett a MAB tagjai, továbbá a MAB szak- és munkabizottságainak elnökei-titkárai. A MAB vezető testületének tagjai közül jelen volt: Bócsa Iván, Fehér Alajos, Gáspárdy László, Kovács Ferenc, Kozák Imre, Nagy Sándor, Orbán Sándor, Páczelt István, Szabadfalvi József, Szabó Zoltán, Szintay István, Tamáskovics Nándor, Tarján Iván, Terplán Zénó, Tóth József, Újszászy László, Velkey László, Voith Márton, Zambó János. A vendégek között volt Kosáry Domokos MTA-elnök és Szentágothai János volt MTA-elnök mellett Gerencsér Emilné, az MTA főtanácsosa, Kovács Anikó, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia titkára, T. Asztalos Ildikó, Miskolc polgármestere, Ringelhann György Eger polgármestere, a MAB alkalmazottai közül Hargitainé Varga Éva szervező titkár, Szeghalmi Árpádné gazdasági vezető.

F e l j e g y z é s

a Miskolci Akadémiai Bizottság (MAB)
1994. november 24-i 32. üléséről

Az ülés helye: Salgótarján, Pénzügyi és Számviteli Főiskola
tanácsterme

Az ülés napirendje:

1. Elnöki bejelentések (Terplán Zénó elnök)
2. A salgótarjáni Pénzügyi és Számviteli Főiskola főigazgatójának felszólalása (Lonsták László)
3. Az MTA 1994. október 27-én elfogadott Alapszabályából adódó feladatok (Harmathy Attila, MTA-főtitkárhelyettes)
4. Egyebek

A MAB ülését Terplán Zénó elnök nyitotta meg. Üdvözölte a MAB-tagokat, a házigazda Lonsták László főiskolai főigazgatót, Harmathy Attila akademikust, MTA-főtitkárhelyettest, a 3. napirendi pont előadóját, Gerencsér Emilné MTA-főtanácsost, továbbá Reichard Jenőt, a "Madzsar József" Nógrád megyei Kórház főigazgatóját, Hopka Lászlót, az Acélárugyár Rt. vezérigazgatóját, Szabó Istvánt, a SZILKO Kft. vezérigazgatóját, Sára Sándort, Nógrád megye Közgyűlésének alelnökét, Detre Jenőt, Salgótarján alpolgármesterét, Horváth István múzeumigazgatót. A MAB tagjai közül jelen volt: Bócsa Iván, Galántai Aurél, Kovács Jenő, Kozák Imre, Nagy Sándor, Orbán Sándor, Szabó Zoltán, Tamáskovics Nándor, Tarján Iván, Terplán Zénó, Tóth József, Velkey László; a MAB-alkalmazottak közül Hargitainé Varga Éva szervező titkár, Szeghalmi Árpádné gazdasági vezető.

Az elnöki bejelentések előtt a megjelentek néma felállással emlékeztek a MAB előző ülésén (1994. április 8-án) még előadást tartott, 1994. szeptember 8-án elhunyt Szentágothai János akademikusra, az MTA volt elnökére.

Ezután felhívta a figyelmet a meghívóhoz csatolt és az előző ülés óta bekövetkezett események naplószerű összefoglalójára, kérve az esetleges kiegészítéseket.

A második napirend keretében Lonsták László főigazgató üdvözölte a MAB tagjait abból az alkalomból, hogy első ízben látogattak a salgótarjáni Pénzügyi és Számviteli Főiskolára, majd ismertette röviden a főiskola múltját, jelenlegi helyzetét és jövő törekvéseit (a főiskola 1994. évi ismertetőjét a jelenlévők kezhez kapták).

A harmadik napirend keretében Harmathy Attila akadémikus, az MTA főtitkárhelyettese ismertette az MTA-ról szóló 1994. évi 40. törvény és az MTA alapszabálya megszületésének előtörténetét, a törvény parlamenti elfogadásának nehézségeit, majd az alapszabály

rendkívüli közgyűlés által történt megszavazásának körülményeit; továbbá az elfogadott alapszabályból eredő további feladatait; a területi bizottságokra vonatkozó részleteket. A beszéd a Közlemények más helyén olvasható.

Az ismertetéshez Bócsa Iván, Galántai Aurél, Gerencsér Emilné, Kovács Jenő, Kozák Imre, Terplán Zénó és Tóth József szólt hozzá.

Az egyebekben a levezető elnök egyetlen kérdést tett fel, hogyan sikerül majd napra készen számontartani Észak-Magyarországon az új tudományos minősítési rendszerben az egyetemek által adományozott Ph. D. új tudományos fokozatot, amely a TMB megszűnése után a kandidátusi fokozat helyére jön majd. Ez azért fontos, mert a területi bizottságok bázisát a továbbiakban is a tudományos minősítettek alkotják.

A MAB 32. ülése elnöki zárszóval ért véget.

A MAB ülése előtt a MAB-tagok a salgótarjáni Karancs-szálló éttermében munkaebéden vettek részt. Ezen Szabó Zoltán MAB-alelnök mondott pohárköszöntőt, amelyre Terplán Zénó MAB-elnök válaszolt.

IV.

AZ MTA 1994. OKTÓBER 27-ÉN ELFOGADOTT ALAPSZABÁLYÁBÓL
ADÓDÓ FELADATOK

Harmathy Attila

A Magyar Tudományos Akadémia rendkívüli közgyűlése 1994. október 27-én elfogadta az Akadémia új Alapszabályát. Ennek a lépésnek a jelentőségét nem csökkenti az, ha megjegyezzük, hogy egy tudományos feladatokkal foglalkozó testület számára nem a szervezetére és működésére vonatkozó szabályzatok megalkotása a fő feladat. Mégis az Akadémia kívánatosnak tartott átalakítása, megújítása nem oldható meg másként, mint a megfelelő szervezeti és működési feltételek megteremtésével és ezek közé a feltételek közé tartozik az új körülményekhez igazodó szabályok kidolgozása. A következőkben az alapszabályról és az abból adódó feladatokról szólva a mondanivalót úgy igyekszem megfogalmazni, hogy az általános összefüggésekre, fő vonalakra hívjam fel a figyelmet.

A Az alapszabály a reformok megvalósításának folyamatában

1. Az alapszabály az Akadémiáról szóló törvény végrehajtási szabályának tekinthető. Röviden foglalkozni kell tehát a törvénnyel és megalkotásának körülményeivel.

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény beilleszkedik a magyar politikai élet és a magyar államszervezet átalakulásának folyamatába. Ennek a törvénynek a megalkotását döntően befolyásolta egyrészt a demokratikus rendszer kiépítésének gondolatköre, másrészt az állam korábban betöltött szerepének felülvizsgálata, ezzel összefüggésben az államigazgatás szervezeti rendszerének és jogintézményeinek átalakítása, végül az előző két tényezővel összefüggésben, azok következményeként a tulajdoni rendszer megváltozása.

A demokratikus rendszer kiépítéséhez nemcsak az általában a figyelem előterében álló intézmények, így elsősorban az Országgyűlés, továbbá a helyi önkormányzatok megfelelő működése szükséges, hanem sok más egyéb mellett a társadalmi viszonyok olyan rendje, amelyben a döntések nem központi utasításokat fejeznek ki, foglalnak formába és hajtanak végre, hanem különböző közösségeknek az igényeket és lehetőségeket felmérő állásfoglalásait. A demokratikus rendszer kiépítése, a meglévő demokratikus szervezetek erősítése a szellemi élet, a kutatás, az oktatás területén is

A MAB 32. ülésén, Salgótarjánban 1994. november 24-én elhangzott előadás

feladatokat ad. Ezeknek a feladatoknak a megoldása hosszabb folyamatot igényel, de jelentős lépések történtek az 1990-es években az Akadémián is. Az előrehaladást akadályozta azonban az, hogy a szervezeti formák és működési szabályok nem változtak. Ezért szükségessé vált a korábbi jogi szabályozás megváltoztatása, új szabályok megalkotása.

Az állam szerepének felülvizsgálata is új jogi szabályozást igényelt. Az állam korábban az élet minden területén döntő szerepet kívánt játszani, és ennek megfelelően vállalt magára feladatokat. Ebben a felfogásban számos olyan intézmény állami szervként jelent meg, amely más körülmények között nem része az államigazgatási szervek rendszerének. Ez volt a helyzet az Akadémia esetében is. Annak ellenére, hogy az Akadémiának sikerült megőriznie önállóságának jelentős részét, mégis állami szervként működött. Az állam szerepének csökkentése, a különböző feladatok ellátásának az államtól független szervezetekre való bízása új szabályokat, új megoldásokat igényelt.

2. Döntően az említett tényezőkre, feladatokra tekintettel már évekkel ezelőtt megindult a kutatás, felsőfokú oktatás területére vonatkozó új szabályok kidolgozása. Az eredeti elgondolások szerint összehangoltan, de külön törvényekben rendelkeztek volna az Akadémiáról, a felsőoktatásról, a tudományos minősítésről, az Országos Tudományos Kutatási Alapról és az innovációról. A későbbiekben elejtették az innovációról szóló törvény gondolatát, majd hosszú viták után, a már elkészült törvénytervezet félretételével olyan döntés született, hogy a tudományos minősítés szabályait beolvasztják a felsőoktatásról és az Akadémiáról szóló törvény tervezetébe. Az OTKA-ra vonatkozó törvény korábbi időpontban elfogadásra került, az Akadémiáról és a felsőoktatásról szóló tervezeteket azonban egységként kívánták kezelni és lényegileg egyidejűleg akarták a parlamenti vitát befejezni, a törvénytervezeteket elfogadtatni. A felsőoktatásról szóló törvény tervezete azonban nemcsak az Akadémiáról szóló tervezettel volt szoros kapcsolatban, hanem a közoktatási törvény tervezetével is. Így az Országgyűlés zsúfolt programja és a tanév új szabályok szerint való szeptemberi megkezdésének igénye miatt végül az oktatási törvények 1993 nyarán elfogadásra kerültek, az Akadémiáról szóló tervezet pedig külön vált a felsőoktatási tervezettől, tárgyalása későbbre, 1993 őszére-telére és 1994 elejére maradt.

3. A politikai rendszerváltozás sok feszültséggel jár együtt. A változással szükségszerűen keletkező ellentétek mellett felszínre kerülnek olyan érdeellentétek is, amelyek korábban is léteztek, de rejtve maradtak. A felsőoktatásról szóló törvény tervezetének készítésekor, tárgyalásakor nagyon sok ellentét volt megfigyelhető, nagyon nehéz törvényalkotási munkáról volt szó. Arra lehetett számítani, hogy az Akadémiáról szóló törvény tervezete kevesebb problémával jár majd. Kiderült azonban, hogy itt sem egyszerű a feladat. Ez a tervezet nem volt elsődlegesen politikai természe-

tú, és ezért a parlamenti állásfoglalásnál az egyes pártokon belül nem vetődött fel a pártfegyelem megtartásának követelménye. A pártokon belül is erősen megoszlottak a vélemények. Gyakran megfigyelhető volt egyes csoportok érdekeinek, véleményének tükröződése politikusok nyilatkozataiban, ezen túlmenően időnként még egyéni sérelmek jelentkezésére is következtetni lehetett egyes álláspontok megfogalmazásából. Így nem volt könnyű az egységes álláspont kialakítása.

A jelzésszerűen említett tényezők szerepet játszottak abban, hogy hosszú hetekig tartott a törvénytervezet vitája, és ezek lehetnek magyarázatai annak, miért dolgozott ki az Országgyűlés tudományos és kulturális ügyekkel foglalkozó bizottsága gyakorlatilag új tervezetet a kormányelőterjesztés mellett, illetve azzal szemben. Az Országgyűlési plenáris vitája során is, a bizottsági vita menetében is eleinte erősen érezhető volt a szellemi élet különböző rétegeivel és az Akadémiával szemben a bizalmatlanság, az egyéni felülvizsgálat követelése, később azonban ez a vélemény szűk körre korlátozódott, érezhető változás állt be. A bizottsági viták menetében sikerült az álláspontok tisztázása, kompromisszumok kidolgozása révén olyan megoldást kialakítani, amelyet az Országgyűlés más törvénytervezeteknél szokatlan, igen nagy többséggel fogadott el.

3. Az Akadémiáról szóló törvény elfogadásának történetét azért kell ismerni, mert csak ennek alapján lehet megérteni az Alapszabály elkészítésének menetét és az alapszabály tartalmát. A törvény amellelt, hogy meghatározta az Akadémia új jogi helyzetét, legfontosabb szerveit, működésének egyes kérdéseit, megszabta az is, hogy az alapszabály elkészítésének és a törvény végrehajtása menetében teendő első lépéseket milyen rendben és időhatárok között kell megtenni. Ezeknek a belső szervezetet és szervezési intézkedéseket érintő rendelkezéseknek nem volt könnyű eleget tenni.

A törvény a 31. §-ban előírta, hogy a hatálybalépését követő négy hónapon belül rendkívüli közgyűlést kell tartani, biztosítani kell az akadémikusok mellett a tudományos minősítéssel rendelkező többi köztestületi tag képviselőinek részvételét és ezen a közgyűlésen el kell fogadni az új alapszabályt. Ez az előírás több nehéz feladat megoldását igényelte.

a/ Az első feladat az volt, hogy tisztázni kellett, kik tekinthetők a köztestület tagjainak, hiszen a törvény új helyzetet teremtett a köztestület tagságának szabályozásával. Figyelembe kell venni, hogy a tagság nem kötelező jellegű, és ezért a tagságra számításba vehető személyek belépési nyilatkozatára volt szükség, a nyilatkozatokat azonban lehetőleg minél gyorsabban meg kellett kapni, mert csak a tagsági kör tisztázása után kerülhetett sor a képviselők megválasztására. Mindez különösen azért jelentett gondot, mert a mintegy 13 ezer tudományos minősítéssel rendelkező, az ország különböző helyein lakó személyt meg kellett keresni és tőlük rövid időn belül választ kellett kapni. A feladatot nehezítette az a körülmény, hogy a törvény 1994. június 30-án lépett

hatályba, ami azzal járt, hogy a nyári szabadságok ideje alatt kellett a nyilatkozatokat beszerezni, majd a képviselők megválasztását lebonyolítani.

b/ A tagsági kör tisztázása és a képviselők megválasztása mellett a másik nehéz feladat az új alapszabály tervezetének előkészítése volt. Ennél különösen a következőkre kellett figyelemmel lenni:

- szakmailag megfelelő színvonalú, a törvény rendelkezéseinek megfelelő tervezetet kellett kidolgozni,
- az alapszabály a szervezet és működés alapkérdéseinek tisztázása során számos ellentétes érdeket hoz a felszínre és az érdekeltek megléte mellett kell megfelelő megoldást nyújtania,
- az alapszabályt a törvény előírása szerint a közgyűlésen szavazati joggal rendelkező 276 akadémikusnak és a többi 200 képviselőjének kétharmados szótöbbségi határozatával kell elfogadni. Ezzel kapcsolatban tisztában kell lenni azzal, hogy a közgyűlésen szavazati joggal rendelkező személyek egy része idős, beteg és utazásra nem képes, más része külföldön tartózkodik, harmadik része sokféle elfoglaltsága miatt vagy egyáltalán nem vagy csak rövid ideig tud jelen lenni a közgyűlésen. Ilyen körülmények között nem mindig lehet számítani a szavazati joggal rendelkező tagok kétharmadának a közgyűlésen való jelenlétére; és még kevésbé lehet várni azt, hogy a megjelentek mind egyetértsenek a tervezettel.

Az elmondott szempontok mellett a törvény előírásaitól függetlenül jelentkezett a demokratikus alapelveken felépülő testület lényegéhez tartozó az az igény is, hogy a szervezet és a működés alapkérdéseit rendező alapszabály megoldásait a tagság egésze ne csak hallomásból ismerje, hanem maga formálja és ennek révén sajátjának elfogadja.

Minderre tekintettel az alapszabály tervezetének olyan kidolgozására került sor, amely a jogszabályelőkészítés szokásos menetében nem szokásos. A tervezet kiindulási gondolatai az érdekeltek különböző köreivel folytatott megbeszélések alapján alakultak ki. Ezt követően különböző fórumokon sor került az alapkérdések megvitatására, és minderről 1994. májusában a közgyűlés is tájékoztatást kapott. Ezután a kiindulást jelentő első szöveget a tudományos osztályok bizottságok, különböző szakmai fórumok megvitták, sokan egyénileg írásban is véleményezték. Az észrevételek alapján teljesen átdolgozott új szöveget ismét széles körben megvitták, majd a viták alapján megváltoztatott szöveg került a közgyűlés tagjai elé, akik előzetesen, majd a közgyűlésen is írásban módosító javaslatokat tettek. Ezekről a módosító javaslatokról szavazott a közgyűlés és végül - a parlamenti szabályokhoz hasonló rendet követve - zárószavazással fogadta el a tervezet egészét. A zárószavazásnál a kétharmados szótöbbség követelménye érvényesült.

Az Akadémia, mint köztestület tagjainak felelősségérzetét, érdeklődését és a kérdés fontosságának tudomásul vételét mutatta az a nagyfokú aktivitás, amely a hónapokig tartó vitát jellemezte, majd végül a sok órás bonyolult szavazási eljárás lefolytatásánál

megnyilvánult. Ezért mondható el az, hogy az új Alapszabály - a nem mindig szerencsés kompromisszumok, a hibák ellenére is - komoly eredménynek tekinthető, és ezt az eredményt az Akadémia tagsága közös erőfeszítéssel érte el. Kár, hogy a rendkívüli közgyűlésről szóló beszámolóknak az eredménynek ez az értékelése nem jelent meg.

4. Az alapszabály elfogadásával az új szervezet és működés alapvető szabályai kialakultak, de a szabályozási folyamat még nem zárult le. A törvény előírta azt is, hogy az alapszabály elfogadását követően két hónapon belül össze kell hívni az új szabályoknak megfelelően a rendes közgyűlést. Ez újabb, nehezen megvalósítható feladatot jelentett. Az alapszabályban meghatározott módon elő kellett ugyanis készíteni és le kellett bonyolítani a köztestület nem akadémikus tagjai 200 közgyűlési képviselőjének megválasztását. A több ezer köztestületi taggal folytatott levelezés, ismételt levélváltás útján történt meg a jelölés, majd a szavazás. Emellett elő kellett készíteni a törvényben előírt új szervek tagjainak vagy már korábban létező, de megváltozott személyi összetétellel továbbműködő szervek tagjainak közgyűlésen történő megválasztását. Ez az előkészítés azért nem volt egyszerű, mert a különböző szervezetekben biztosítani kellett a különböző tudományterületek és tudományágak, továbbá a különböző kutatóhelyek megfelelő képviselőjét, ami bonyolult egyeztetést, sok eltérő érdek összehangolását igényelte. A megválasztandó legfontosabb szervek közé tartozik az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa és az Akadémia Doktori Tanácsa. Mindkét szerv szabályzatának tervezetét is a közgyűlés elé kell terjeszteni, mert e szabályzatok elfogadása nélkül nem valósulhat meg egyrészt a kutatóintézetek törvényben előírt új irányítási rendje, másrészt nem szűnik meg a felsőoktatásról szóló törvénnyel életbeléptetett új és a hatályon kívül még nem helyezett régi tudományos minősítési rendszer párhuzamossága. Az Akadémiáról szóló törvény 29. §-a szerint a Doktori Tanács megalakulásával kell rendelkezni a Tudományos Minősítő Bizottság megszüntetéséről, a Doktori Tanács veszi át a folyamatban lévő minősítési ügyeket és gondoskodik ezek befejezéséről, a régi szabályok szerint pedig tudományos minősítési eljárás nem indítható meg a Doktori Tanácsnál, s a 33. § szerint a korábbi tudományos minősítési rendszerre vonatkozó jogszabályok hatályukat veszítik. Ezért kell külön rendeletben gondoskodnia a kormánynak a tudományos minősítésekkel járó tiszteletdíjak új fizetési rendjéről is.

A szabályozás folyamata nem fejeződik be azonban az alapszabályt elfogadó rendkívüli közgyűlést követő első rendes közgyűléssel. Meg kell alkotni az Akadémia ügyrendjét, az osztályok, a területi bizottságok, a különböző bizottságok működési szabályait is. Ehhez a munkához az alapot az Akadémiáról szóló törvény mellett most már az alapszabály is nyújtja.

B Az Akadémiáról

5. A szabályozási folyamat alapkérdése volt az, hogy milyen feladatok hárulnak a Magyar Tudományos Akadémiára, és ezzel összefüggésben az, hogy minek is kell tekinteni tulajdonképpen az Akadémiát. A törvénytervezet előkészítése során két szélsőséges állásponttal kellett számolni. Az egyik nézet szerint az Akadémia a tudósok egy igen szűk körének, az akadémikusoknak a társasága, amely úgy működik, mint egy klub. Célja az lehet, hogy a tudósok számára találkozási lehetőséget, a problémák megbeszélésére fórumot adjon. A másik szélső vélemény szerint az Akadémiának tömörítenie kell mindazokat, aki tudományos munkával foglalkoznak, és ezzel összefüggésben szerveznie kell az országban folyó tudományos munkát.

A vita különösen azért vált jelentőssé, mert tisztázódott, hogy az állam szerepének megváltozásával összefüggésben az Akadémia a jövőben nem működik állami szervként. Rendezni kellett tehát azt a kérdést, hogy mi is az Akadémia és mit csinálhat új minőségében. Az országgyűlési vitában is megjelenő különböző álláspontok közül végül az került elfogadásra, amely az Akadémia köztestületi jellegét emelte ki. Ez azzal járt, hogy a törvény az Akadémia nem állami szerv jellege mellett kiemelte az Akadémiának a köz érdekében ellátandó feladatait. Hangsúlyosan szerepel ezek között a köz érdekében ellátandó feladatok között a tudomány művelése, a tudomány támogatása és a tudomány képviselése. Ezek a feladatok nem újak az Akadémia számára, mégis az új körülmények között, új feltételek mellett történő megjelenésük a teendők átgondolását igényli.

6. A közfeladatok ellátásának kiemelése, a köztestületi jelleg kimondása azonban nem ad választ arra a kérdésre, hogy kiknek a szervezete az Akadémia. A törvény azt mondta ki, hogy az Akadémia nem csak a tudósok egy szűk körének társasága, de nem is a tudományos élettel kapcsolatban álló összes személy szervezete. A törvény 1. §-ának (2) bekezdése a két végletként megjelölt nézet között elhelyezkedő közbenső álláspontot fejez ki, amikor azt mondja, hogy a köztestületnek az akadémikusok mellett a tudomány olyan képviselői a tagjai, akik tudományos fokozattal rendelkeznek, és tudományos tevékenységükkel a magyar tudomány feladatainak megoldásában részt vesznek. Ennek a törvényi szabályozásnak komoly következményei vannak az Akadémia egész felépítése és működése szempontjából. Az akadémiai belső szabályokkal meg nem változtatható következmény a testületi életben résztvevők körének részben bővítése, részben szűkítése.

A köztestület tagsági körének bővítését jelenti az, hogy nem csak 276 szavazati joggal rendelkező akadémikus vesz részt a köztestületben, hanem több ezer tudományos fokozattal rendelkező olyan személy is, aki a magyar tudomány feladatainak megoldásában részt vesz és vállalja a köztestületi tagságot. Ennek a bővítésnek a következményeit végig kell gondolni. Tisztázni kell azt, hogy a tagsági kör bővítésének az Akadémia különböző feladatainak megol-

dásában, különböző szerveinek felépítésében és működésében milyen konkrét megoldás felel meg legjobban. Az egész rendszer részletes elemzése nélkül is könnyen belátható ugyanis, hogy nem volna célszerű egy olyan rendezés, amely a korábbi szervezetet és működést csak a tagsági kör automatikus, mechanikus kibővítésével intézné el, azaz nem lehet azt mondani, hogy a tudományos bizottságoknak minden tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tag automatikusan tagja. Az ilyen mechanikus változtatás ugyanis sokszáz taggal rendelkező osztályokat és bizottságokat jelentene, ami az osztályokat és bizottságokat működésképtelenné tenné. A törvényalkotó a közgyűlés tekintetében maga is számolt ezzel a helyzettel, és azért döntött úgy, hogy az akadémikusok mellett az egyéb köztestületi tagoknak, csak a képviselői vesznek részt a közgyűlésen. Az alapszabályra várt azonban annak tisztázása, hogy mi legyen a megoldás a tudományos osztályok, bizottságok és egyéb szervek tekintetében.

Nem szabad elfelejteni azonban arról sem, hogy a törvény említett szabálya a köztestületi életben résztvevők körének szűkítésével is jár. A törvény megalkotása előtt az Akadémiának csak az akadémikusok voltak tagjai, de ezen túlmenően nem volt akadálya annak, hogy a feladatok megoldásába az Akadémia szervei bárkit be ne vonjanak, és a közreműködésre felkért személyeknek bizonyos jogokat ne adjanak. Attól a pillanattól kezdve azonban, hogy az Akadémia olyan jogállást kap, amely szerint nyilvántartott tagsággal rendelkezik (a polgári Törvénykönyv 65. §-ának (1) bekezdése szerint ez fogalmi ismérve a köztestületnek), és a törvény még azt is meghatározza, hogy kik lehetnek tagok (a tagsági kör megvonását nem bizza tehát az Akadémiára), nem lehet tagként kezelni olyan személyeket, akik a törvény által - eltérést meg nem engedhető módon - meghatározott tagsági feltételeknek nem felelnek meg. Ennek a korábbi helyzettől eltérő (nem kellemes) következményei vannak a területi bizottságok és számos tudományos bizottság működése szempontjából. A törvény rendelkezése szerint nem lehetnek ugyanis a köztestületnek és így a köztestület szerveinek (pl. a területi bizottságoknak és a tudományos bizottságoknak) tagjai olyanok, akik bár bár egy-egy szakterület elismert szakemberei, egy-egy tudományág elismert művelői, de tudományos fokozattal nem rendelkeznek. Az alapszabály tervezetének elkészítése során a területi bizottságoktól érkezett javaslatra tekintettel az Alapszabály 29. §-a úgy próbál áthidaló megoldást teremteni, hogy kimondja, a területi bizottságok bevonják munkájukba a terület értékes elméleti és gyakorlati tevékenységet folytató, tudományos fokozattal nem rendelkező szakembereit is. (A tudományos bizottságoknál nincs hasonló szabály, de ilyen rendelkezés hiánya nem zárja ki a tudományos bizottságok hasonló eljárását). E szakemberek véleményét a bizottságok bizonyára figyelembe veszik majd, de a törvény rendelkezései miatt szavazati joggal rendelkező taggá nem teheti őket. Várható, hogy ez a helyzet nehézséget okoz majd egyes esetekben a területi bizottságoknak, és problémákat idéz elő egyes tudományágokban a tudományos bizottságok működtetésénél, a folyamatban lévő tudományos minősítési eljárások lefolyta-

tásánál.

7. Az Akadémiáról szóló törvény 3. §-ának (3) bekezdése azt mondja ki, hogy az Akadémia elnöke kétévenként beszámol az Országgyűlésnek. Ez a beszámoló amellelt, hogy az Akadémia saját munkájáról ad tájékoztatást, bemutatja a magyar tudomány általános helyzetét. Ez a rendelkezés több szempontból is fontos.

Döntő jelentősége van annak, hogy itt valójában nemcsak az Akadémia beszámolási kötelezettségét rögzíti, hanem az Országgyűlés kötelezettségvállalását a tudomány és a tudománypolitika legfontosabb problémáival való foglalkozásra. Ez az egész magyar tudományos élet szempontjából fontos lehet.

Jelentős a rendelkezés abból a szempontból is, hogy az Akadémiának az egész magyar tudományt átfogó, képviselő szerepét juttatja kifejezésre. Az Akadémiára háruló ez a feladat összefüggésben áll azzal, hogy az Akadémia köztestületként a tudományos fokozattal rendelkező személyek szervezete. Így természetes, hogy nemcsak saját szerveiről, kutatóintézeteiről és az Akadémia által támogatott kutatóhelyekről ad számat, hanem az egész tudományos életről. Az a szemlélet jut kifejezésre, amely anélkül, hogy a saját kutatóintézetek fontosságát csökkenteni kívánná, az Akadémia tevékenységén belül kiemeli a magyar tudományos élet egészét átfogó teendőket. A törvénynek ez a rendelkezése azt igényli, hogy az Akadémia különböző szervei gondolják meg, milyen új szemléletet és tevékenységet követel meg a kapott feladat.

A törvény említett rendelkezésének jelentőségéhez hozzátartozik az is, hogy a tudományos élet résztvevőinek összefogására ösztönöz. Nem lehet kétséges az, hogy a magyar tudomány általános helyzetéről szóló beszámoló elkészítéséhez az Akadémiának nincsenek meg a szükséges adatai. A 4. § (2) bekezdése ki is tér az Akadémia által végzendő adatgyűjtésre. A feladat ellátásához nem elég azonban az adatok rendelkezésre bocsátása. A megfelelő beszámoló elkészítése szükségessé teszi valamennyi kutatóhely és kutatásirányító szerv érdemi együttműködését. Elképzelhető, hogy ennek az együttműködésnek egyik (talán végső körvonalakat meghatározó) fóruma az országgyűlési beszámolót időben közvetlenül megelőző közgyűlési ülés legyen (figyelemmel a törvény 14. §-a (1) bekezdésének b) pontjára, amely szerint a közgyűlés megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámolót).

C Egyes szervezeti kérdésekről

8. Az Akadémia szervezetének és működésének a törvényben nem rendezett kérdései köréből számosat az alapszabály (mintegy a törvény végrehajtási szabályaként) szabályoz részletesebben. Az alapszabály határozza meg továbbá a kiindulási tételeket olyan szervezeti és működési kérdések tekintetében is, amelyek a törvényben említésre sem kerültek (ami azért lehetséges, mert az

alapszabály nem egyszerűen végrehajtási szabály és - amit egyesek a tervezet vitájában figyelmen kívül hagytak - itt nem alkalmazandók azok a korlátok sem, amelyek a közigazgatási szervek cselekvésére általában irányadóak). Számos kérdés azonban nem volt rendezhető az alapszabályban, így ezekre a később kidolgozandó szabályzatokban, ügyrendekben, stb. kell majd a megfelelő szabályokat kialakítani. Az alapszabályban fő vonalakban szabályozott kérdések közül itt most háromra térek ki röviden: a tudományos osztályok, a területi bizottságok egyes szabályozási problémáira és az elnökség szerepének a vezetői kollégiummal összehasonlított rendezésére.

9. A tudományos osztályok az Akadémia tudományos tevékenységének legfontosabb szervei. Az alapszabály tervezetének előkészítése során a tudományos osztályokkal kapcsolatban sok vita volt. Az alapszabály szövege abból indult ki, hogy az Akadémia köztestületi szervezeti feladatai tudományos testület jellegéből adódó feladatokkal is rendelkezik.

Az Akadémiának valamennyi egyesülethez hasonlóan vannak olyan a szervezettel magával összefüggő feladatai, mint az éves költségvetés elfogadása és az előző évi költségvetési gazdálkodásról szóló beszámoló megvitatása és jóváhagyása, a tisztségviselők megválasztása, stb. Ezeknek a szervezettel összefüggő feladatoknak az ellátására olyan szervei kell, hogy legyenek, amelyek megfelelnek a szervezeti követelményeknek. Így szükség van egy legfelsőbb döntéshozó szervre, amelyben valamennyi köztestületi tag közvetlen vagy közvetett részvételének és akaratnyilvánításának kell megvalósulnia (az Akadémiánál ez a döntéshozó szerv a közgyűlés). Szükség van a döntéshozó szerv határozatait végrehajtó, a döntéshozónak beszámolási kötelezettséggel és helytállással tartozó tisztségviselőkre (elnök, alelnökök, főtitkár, főtitkárhelyettes) és az ő irányításuk és felelősségük mellett az ügyintézés elvégző személyekre. A hasonló szervezeteknél kialakult tapasztalatoknak megfelelően célszerű továbbá olyan szervet is működtetni, amely folyamatosan ellenőrzi a végrehajtó szervek vagyoni tevékenységét és erről beszámol a döntéshozónak (felügyelő bizottság).

Az Akadémiának a tudományos testületként való működéséből fakadó sajátos feladatai azonban eltérnek az eddig említettektől. A tudomány műveléséhez, támogatásához és képviseléséhez, mint törvény által kiemelt (és a többi) közfeladat ellátásához másfajta szervekre van szükség, mint amelyektől eddig említés történt. A tudományos élettel kapcsolatos feladatok teljesítésének tudományágazonként kialakított szervei a tudományos osztályok. Az egyes tudományágazatok tudományos, tudománypolitikai kérdései szempontjából a legfontosabb akadémiai szervei a tudományos osztályok. Az alapszabály a 20-23. §-ban az osztályoknak ezt a szerepét fejezi ki arra törekedve, hogy pótolja a törvénynek e téren jelentkező hiányosságát (a törvény ugyanis csak megemlíti a tudományos osztályok létét, de további rendelkezést nem tartalmaz az osztályokról, az alapszabályra hagyja a rendezést /3. § (2) bekezdés b)

pontja/). Az osztályoknak a tudományágazat körében végzett tevékenységét segíti és bizonyos fokig egészíti ki az egyes tudományágakat átfogó tudományos bizottságok működése.

Az elmondottak alapján az alapszabály két irányban von le következtetéseket. Az egyik irány a tudományos osztályok és a bizottságok összetétele, a másik irány a tudományos osztályok és az Akadémia egyéb szerveinek kapcsolata.

10. A tudományos osztályok személyi összetétele tekintetében az Alapszabály tervezetének készítésénél az volt vitatott, hogy a nem akadémikus köztestületi tagok közgyűlési képviselői automatikusan tagjai legyenek-e az osztályoknak is. Az alapszabály ebben a kérdésben két kiindulási elvet vett alapul. Az egyik elv az volt, hogy más természetű elveknek kell érvényesülniük a döntéshozó szervként működő közgyűlés összetételénél, mint a tudományos kérdésekkel foglalkozó tudományos osztályoknál. A másik elv pedig a testület működőképességének gyakorlati fenntartása volt.

Az Akadémia tudományos osztályainak szervezete és működése jelentős eltéréseket mutat, aminek sok oka van. Mindenképpen számolni kell azonban azzal, hogy egyes osztályoknál az adott tudományágazathoz tartozó akadémikusok száma nagy. A tudományos kérdésekkel foglalkozó osztály esetében természetes követelmény az, hogy az osztály munkájában a tudományágazathoz tartozó valamennyi akadémikus részt vegyen. Ebből a körülményből már önmagából adódik az a következtetés, hogy korlátozni kell az osztály tevékenységébe még bekapcsolandó személyek számát, azaz a működőképesség gyakorlati követelménye ellentmond a valamennyi közgyűlési képviselő automatikus osztálytagságát igénylő álláspontnak. Ugyancsak a képviselők automatikus osztálytagsága ellen szólt az a megoldás, hogy más feladatai vannak az osztályoknak, mint a közgyűlésnek. Az akadémiai hagyományok (és a célszerűségi szempontok) azt igényelték továbbá, hogy maradjon fenn az osztályok tanácskozási jogú tagjainak kategóriája. Ezeket a tanácskozási jogú tagokat különböző megfontolásokat (jelentős részben az osztály munkájának hatékonyabbá tételére irányuló törekvést, továbbá a későbbi levelező taggá választás előkészítésének szempontjait) figyelembe véve az osztályok tagjai meghatározott időre megválasztják.

A nem akadémikus köztestületi tagok képviselőinek osztálytaggá tétele a tanácskozási jogú tag kategóriájának megszüntetésével járt volna. Ebben a kérdésben erős vita volt még az alapszabályt elfogadó rendkívüli közgyűlésen is. Végül az a kompromisszumot jelentő megoldás került az alapszabály 21. §-ába, amely szerint a közgyűlési képviselők nem tagjai automatikusan a megfelelő tudományos osztálynak, fennmarad a tanácskozási jogú tag kategóriája, a tanácskozási jogú tagok közül azonban legalább kettő a közgyűlési képviselők közül kerül ki, és az osztály a tudományágazathoz tartozó többi közgyűlési képviselőt is bevonja a munkájába; e kapcsolat egyik módja az, hogy évente van legalább egy olyan osztályülés, amelyen valamennyi közgyűlési képviselő szavazati joggal vesz részt.

11. A tudományos osztályok tevékenységének meghatározásánál jelentkezett a csak jelzésszerűen említendő problémakör, az Akadémia más szerveivel való kapcsolatok témája. Itt elsősorban az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának és a tudományos osztályoknak az együttműködése vár megoldásra. Ez a Tanács a törvény által meghatározott formában korábban nem létezett, így az Alapszabály (és a később megalkotandó szabályzatok) tervezetének készítői előzményekre, kialakult gyakorlatra nem támaszkodhattak. Az alapszabály az előzőekben már említett abból az elvből indult ki, hogy a tudományágazat tudományos és tudománypolitikai kérdéseiben a legfontosabb akadémiai szerv a tudományos osztály. Ezért rögzítette a 20. § (2) bekezdése azt a későbbi szabályzatokban is alapul veendő elvet, hogy a tudományos osztály állást foglal a tudományágazata körébe tartozó vagy a tudományágazat szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben, véleményt nyilvánít a tudományágazat területén működő akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységéről. Ugyanezt az elvet fejezi ki a 64. § is, amely a Tanács kuratóriumának kötelezettségévé tette, hogy tevékenységüket a tudományos osztályokkal és a tudományos bizottságokkal együttműködve végezzék. Az együttműködés konkrét formáinak megjelölése a később megalkotandó szabályzatok feladata.

12. A területi bizottságok kérdései az alapszabály tervezetének előkészítése során kevés vitához vezettek. Ez nagyrészt a területi bizottságok segítségének volt köszönhető, hiszen a tervezet lényegileg azokat a javaslatokat építette be, amelyek a területi bizottságoktól érkeztek. A vitás kérdések jelzése helyett ezért ennél a témánál inkább néhány olyan további kérdésre hívom fel a figyelmet, amelyre a jövőben az Akadémia ügyrendjének vagy a területi bizottságok szabályzatainak kidolgozásánál kell a választ megadni.

Fontos kérdésnek tartom azt, hogyan alakul a területi bizottságok és a tudományos osztályok, illetve a tudományos bizottságok kapcsolata. A területi bizottságok a tudományos osztályokkal azonos sajátosságokkal rendelkeznek annyiban, hogy itt is több tudományág körébe tartozó tevékenység összefoglalása a feladat. Sajátos vonása azonban a területi bizottságok feladatkörének az, hogy nem tudományágazatonként történt megszervezésük, hanem területi alapon, azaz nemcsak különböző tudományágakhoz, hanem különböző tudományágazatokhoz is tartozó tevékenységekkel kell számolni. Ezt a sajátosságot, az ebből fakadó előnyöket és hátrányokat a területi bizottságok már eddig is ismerték. Az osztályokkal való kapcsolat sem új. A törvény és az új alapszabály miatt annyiban keletkezett új helyzet, hogy egyes területeken az osztályok számára is új feladatok adódnak vagy régi feladatok új viszonyok között jelentkeznek.

Új helyzettel és új feladattal leginkább az Akadémia doktora cím megszerzésére irányuló eljárás tekintetében lehet számolni. Az első időszakban nagy munkaterhet jelent majd a korábban megindult kan-

didátusi és tudomány doktora fokozat odaítélése érdekében indított eljárások befejezése, de ebben a tekintetben sem az osztályokra sem a területi bizottságokra nem hárul új feladat. Kérdéses azonban, hogy az Akadémia doktora címmel kapcsolatban lesz-e a területi bizottságoknak valamilyen teendője.

A tudományos osztályok és a területi bizottságok számára új körülmények között jelentkezik az akadémiai kutatóintézetekkel és a támogatott kutatóhelyekkel kapcsolatos feladatok ellátása. Az új elemet ezen a területen az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának létesítése jelenti. A tudományos osztályok és a területi bizottságok helyzete között formális különbséget az jelent, hogy az alapszabály már kísérletet tett a tudományos osztályok és az AKT illetve az AKT kuratóriumai közötti kapcsolat építésére, a területi bizottságok tekintetében azonban hasonló lépés nem történt. Nyitott tehát az a kérdés, hogy az AKT és kuratóriumai kapcsolatba lépnek-e a területi bizottságokkal a bizottság területén működő intézetek és támogatott kutatóhelyekkel kapcsolatos kérdésekben vagy nem.

A területi bizottságok tevékenységének új eleme lehet a Vagyonkezelő Kuratóriummal való kapcsolat kérdése. Egyelőre nem tisztázott (tudomásom szerint fel sem vetett) kérdés az, hogy a bizottság területén lévő akadémiai vagyonnal kapcsolatban a területi bizottságnak bármilyen szerepe van-e.

A területi bizottságok számára is új feladatokat keletkeztethet az Akadémia új köztestületi felfogása és ennek következtében az a körülmény, hogy az Akadémiának az egész magyar tudományos élettel kapcsolatban vannak feladatai. A területi bizottságoknak külön-külön célszerű volna elemezni, hogy a saját működési körében ennek milyen következményei vannak. Itt nyilván számításba kell venni egyrészt az egyetemek nagyobb egységekbe való tömörítésére vonatkozó elgondolásokat, másrészt az egyetemek és a kutatóintézetek változó kapcsolatainak kérdéseit is. Elképzelhető, hogy a területi bizottságok különböző formák felhasználásával jelentős szerepet játszanak majd az átalakulási folyamatban.

13. Az Akadémia Elnökségének új helyzete és a Vezetői Kollégium szabályozása az alapszabály előkészítése során az egyik fő vitakérdés volt. Az alapszabály tervezetében megjelenő és végül a közgyűlés által elfogadott állásponttal szemben az volt a kifogás, hogy az Elnökség szerepe csökken, holott szükség volna egy olyan szervre, amely a közgyűlés ülészsakai között a közgyűlés helyett határozatokat hoz. Az Elnökség hatáskörébe kívántak utalni továbbá konkrét operatív teendőket, bizottságok (így pl. a nemzetközi bizottság) irányítását is. Az alapszabály azért helyezkedett ezekkel a javaslatokkal ellentétes álláspontra, mert az Akadémiáról szóló törvény az Elnökség szerepét másként határozta meg. A törvény 17. §-a kifejezetten kimondja azt, hogy az Elnökség az elnök tanácsadó testülete. Azt a körülményt, hogy az Elnökség nem a közgyűlés szerveként működik, a törvény még szerkesztési úton is kifejezésre juttatja azzal, hogy az Elnökségről nem a közgyűlésről szóló szakaszoknál, hanem az elnökről szóló

rendelkezéshez kapcsolatosan tesz említést.

A törvénynek ezt az elgondolását már a törvényelőkészítés menetében meg lehetett ismerni. Az előzetes viták során elhangzott az a vélemény, amelyet később nem vontak kétségbe, hogy az Elnökség nem foglalhat el az Akadémia keretén belül olyan helyet, mint amilyennel korábban az Országgyűlés mellett az Elnöki Tanács rendelkezett.

Érdemes egyébként az Akadémia történetére visszatekinteni a helyzet jobb megértése érdekében. Ehhez segítséget ad az Akadémiáról szóló törvények, az akadémiai alapszabályok és ügyrendek szövegét közlő az a kötet, amely a közelmúltban jelent meg (Kónya Sándor: "...Magyar Akadémia állíttassék fel..." A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Közleményei 32. (107) kötet, Budapest 1994.). A különböző korábbi jogszabályok és szabályzatok tanulmányozása alapján megállapítható, hogy a Magyar Tudományos Akadémiának csak 1949 óta van elnöksége. Az elnökség létesítése a közgyűlés szerepének háttérbe szorításával járt együtt az Akadémia átszervezésének időszakában. Ezt megelőzően Igazgató Tanács működött. Az 1946. évi alapszabály 25. §-a szerint az Igazgató Tanács feladata az egész Akadémiát közösen érdeklő anyagi ügyek intézése és az egész Akadémiát illető jövedelmeknek az egyes osztályok között való szétosztása volt. 1949 után mind a közgyűlés, mind az osztályok szerepe csökkent, az Elnökség kialakult és vezető szerepet kapott, operatív, mindennapos irányítási feladatai azonban soha nem voltak. 1969-ben alakult ki azután az Akadémia két részre tagolása az elnök vezetése alatt álló tudományos testületre és a főtitkár irányítása alatt álló szakigazgatási szervre.

Az Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény ezzel az 1949-ben kialakult és 1969-ben továbbfejlesztett szervezeti felépítéssel szakított és tért vissza az Akadémia 1949-et megelőző történetében ismert megoldáshoz. A törvénynek ehhez a rendezési vonalához igazodott az új alapszabály.

Az Elnökség új szerepének kialakításánál tekintetbe kellett venni azonban azt is, hogy az elmúlt negyven év gyakorlatához sokan hozzászórtak, és az Elnökség hasznos és fontos szerepet tölthet be számos területen akkor is, ha nem közgyűlést helyettesítő, hanem tanácsadó szervként jelenik meg. A feladatkör megállapításánál az alapszabály azt vette alapul, hogy a mindenki által elfogadott rend szerint az Elnökségnek hivatalból tagjai a tudományos osztályok elnökei az Akadémia vezetői (elnök, alelnökök, főtitkár, főtitkárhelyettes) mellett, és részvételük az Elnökség tevékenységi profilja szempontjából meghatározó jelentőségű. Ebből adódóan az Elnökség elsődlegesen olyan feladatok ellátásánál jöhet számításba, ahol az osztályok közötti egyeztetésre kerül sor.

A Vezetői Kollégiumnak az alapszabály szerint egészen más feladatai vannak, mint az Elnökségnek. Ezt fejezi ki az alapszabály 53. §-a, amely szerint a Vezetői Kollégium a vezetés egységét, a mindennapos teendők összehangolt elvégzését biztosítja.

Az akadémiai ügyrend és esetleg egyéb szabályzatok kidolgozása során kell a szervezet további kérdéseit tisztázni. Ennek kereté-

ben rendezendő az, hogy az Elnökség milyen feladatokat tölthet be a közgyűlés előkészítése körében. Számolni kell ugyanis azzal, hogy több mint 400 taggal rendelkező közgyűlés nem működhet úgy mint a korábbi időszak közgyűlései. A nagy létszám miatt a korábbiaktól eltérő előkészítés, a kérdések megfelelő testületek körében történő előzetes megvitatása, álláspontok előzetes kialakítása szükséges és csak a végleges döntésre előkészített, néhány alapkérdésben változatokra szűkített tervezetek terjeszthetők a közgyűlés elé. Ebben az előkészítő munkában nagy feladatok hárulnak az Elnökségre, továbbá a tudományos osztályokra és a területi bizottságokra is.

V.

A MAB FONTOSABB ADATAI 1994-BEN

1994. jan. 17. Kosáry Domokos akadémikus, MTA-elnök számára elkészítette a MAB 1993. évi beszámolóját Terplán Zénó MAB-elnök.

1994. jan. 19. A MAB-székház szerepét ismertette Nagy Aladár MAB-tag S. H. Baker igazgatónak (Cleveland State University).

1994. jan. 19-20. Kosáry Domokos akadémikussal, az MTA elnökével, majd Szentágothai János akadémikussal, az MTA volt elnökével tárgyalt Bp.-en Terplán Zénó MAB-elnök a MAB tavaszi jubileumi üléséről.

1994. jan. 25 és nov. 14. Az Észak-Magyarországi Universitas Igazgatótanácsának mindkét ülésén a MAB részéről Terplán Zénó elnök vett részt az ME-n.

1994. jan. 27. DAB közgyűlésén - amelyet Berényi Dénes DAB-elnök vezetett és amelyen felszólalt Kosáry Domokos, az MTA elnöke - a MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte.

1994. febr. 3. A szűkebb vezetők ülésén beszélték meg a MAB első felében esedékes nagyobb rendezvényeinek, képviselőtételének programját a MAB-székházban.

1994. febr. 8. A vezetőség három tagja (Terplán Zénó elnök, Szabó Zoltán alelnök és Újszászy László tud. titkár) meglátogatta Salgótarján polgármesterét: Zsély András. A találkozón jelen volt Horváth István, a Nógrádi Történelmi Múzeum igazgatója, Horváth József, a TIT Nógrád megyei Szervezetének elnöke, Lonsták László, a salgótarjáni Pénzügyi és Számviteli Főiskola főigazgatója, Detre Jenő alpolgármester és Csongrády Béla újságíró (Nógrád megyei Hírlap). Először Terplán Zénó ismertette a MAB munkásságát, kiemelve Nógrád megye tud. életének különleges problémáit. A beszámolót Újszászy László és Szabó Zoltán egészítette ki. A beszélgetés során javaslatok fogalmazódtak meg, hogyan lehetne Nógrád megye és Salgótarján tud. életét fellendíteni, az itt tevékenykedő tud. kutatókat aktivizálni. Zsély András megígérte a MAB Északmagyarországi Tudományos Alapítvány alapjának kiegészítését. A vezetőség ezután megnézte a közeli múzeum Benczúr- ill. a magyar festők műveiből összeállított kiállítást. A látogatás munkaebéddel zárult. Az eseményről beszámolt a "Nógrád megyei Hírlap" febr. 10-i száma, majd a márc. 5-6-i szám beszélgetést közölt a MAB két vezetőjével: Terplán Zénó elnökkel és Szabó Zoltán alelnökkel "Nógrád megyében kevés a tud. minősítésű szakember" címmel.

1994. febr. 15. Megjelent a "Hungarian Academy of Sciences Newsletter"-ben a MAB-ról szóló egész oldalas összefoglalás "Regional Committees of the Hungarian Academy of Sciences - The Miskolc Committee" címen.

1994. febr. 22. A DAB vezetői (Berényi Dénes elnök, Rák Kálmán alelnök és Harangozó István, a Műsz. Innovációs Park debreceni vezetője) meglátogatta a MAB vezetőit (Kozák Imre alelnököt és Újszászy László tud. titkárt) rövid tapasztalat cserére, amely az év folyamán máj. 19-én a DAB-székházban és dec. 7-én a MAB-székházban folytatódott.

1994. márc. 9. Orbán Sándor MAB-alelnök az egeri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolán emlékezett meg a Torinó-ban 1894. márc. 20-án elhunyt Kossuth Lajos (1802-94) nagy magyar államférfiről, aki az északmagyarországi Monok község szülöttje. Az ünnepségről hírt közölt a "Heves megyei Hírlap" és az "Észak-Magyarország" másnapi száma.

1994. márc. 15. A nemzeti ünnep alkalmából a MAB tagjai közül Kovács Ferenc akadémikus Eötvös Loránd-díjban, Terplán Zénó akadémikus, MAB-elnök Széchenyi-díjban és Tóth József, a kémiai tud. doktora a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje kitüntetésben részesült, mint az az országos és helyi napilapok másnapi számában olvasható volt. A miskolci "Déli Hírlap" márc. 24-i száma és az "Észak-Magyarország" márc. 19-i száma hosszabb beszélgetéseket közölt a Széchenyi-díjas Terplán professzorral, márc. 20-án pedig megszólaltatták a TV1 "Hét" c. műsorában.

1994. márc. 25. Az MTA Földtudományok Osztálya a MAB-székházban tartotta rendes ülését Mészáros Ernő akadémikus, osztályelnök vezetésével. Ugyanaznap délután került sor a MAB-székházban első ízben akadémiai székfoglalóra, amelyet Kovács Ferenc okl. bányamérnök, az MTA rendes tagja tartott a "Műszaki fejlesztési eredmények és feladatok a hazai bauxitbányászatban" címen, amelyen résztvett Terplán Zénó MAB-elnök.

1994. márc. 30-31. Az MTA területi bizottsági elnökeinek és tud. titkárainak hagyományos munkaértekezletére ezúttal a SZAB-székházban került sor. A MAB-ot Terplán Zénó elnök és Újszászy László tud. titkár képviselte. A munkaértekezleten először a területi bizottságok tapasztalatait vitatták meg az elmúlt választásokról, az anyagi alapokról, az Universitasokról, a határon túli tud. együttműködésekről, a pályázatokról stb. Külön napirenden számolt be Harmathy Attila akadémikus, MTA-főtítkárhelyettes a márc. 28-án a Parlament által elfogadott Akadémiai törvényről, ill. az MTA Alapszabály-tervezetéről. A munkaértekezletet a házigazda Telegdy Gyula SZAB-elnök szervezte meg és vezette le példamutatóan. A munkaértekezleten jelen volt és felszólalt Michelberger Pál akadémikus, MTA-alelnök, Pannonhalmi Kálmán, az MTA Titkárságának

vezetője és Gerencsér Emilné, az MTA főtanácsadója. A tapasztalatcserén Terplán Zénó és Újszászy László többször is felszólalt.

1994. ápr. 5. A MAB vezetői ülésen ismertették a MAB állandó alkalmazottaival a MAB ápr. 8-i kibővített ülésével kapcsolatos teendőket.

1994. ápr. 8. A MAB megtartotta 31. ülését Bócsa Iván MAB-alelnök vezetésével, amely ünnepi, kibővített jellegű volt, miután a MAB-székház tíz évvel előbbi avatására emlékezett illusztris MTA-III. MAB-vezetők tud. előadásaival. Részletesebb beszámoló a Közlemények más helyén olvasható. Az eseményről előzetes tudósítás jelent meg a miskolci "Déli Hírlap" ápr. 7-i, az "Észak-Magyarország" és a "Nógrád megyei Hírlap" ápr. 8-i számaiban, majd beszámoló az "Észak-Magyarország" ápr. 9-i számában.

1994. ápr. 28-29. A DAB-székházban került sor az "International Regional Meeting of Leading Scientists (IRMLS'94)" elnevezésű rendezvényre, amelyen jelen voltak a Kárpátokon belüli felsőoktatási és tud. központok vezető személyiségei Kassáról, Kolozsvárról, Lublinból, Nagybányáról, Nagyváradról, Temesvárról és Ungvárról. A tanácskozás angol nyelven folyt. A rendezvényt az MTA, a Magyar Külügyminisztérium, Hajdú-Bihar megye Közgyűlése, Debrecen Önkormányzata és az ATOMKI szponzorálta. A MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte. Az esemény megnyitásáról a "Hajdú-Bihari Napló" ápr. 29-i száma tudósított.

1994. máj. 5. Páczelt István akadémikus professzort, MAB-tagot, a Harkovi Műszaki Egyetem tb. doktorrá avatta.

1994. máj. 9-13. Az MTA 154. közgyűlésén a MAB-tagok közül jelen volt Bócsa Iván, Czibere Tibor, Kovács Ferenc, Kozák Imre, Páczelt István, Tarján Gusztáv és Terplán Zénó. A közgyűlésre készült "Az MTA beszámolója az elmúlt évi tevékenységéről" tárgyú kiadványban olvasható a MAB 1993. évi működéséről szóló írás, az "Akadémiai Hírek"-ben pedig a MAB 1993 első félévi életének összefoglalója.

1994. máj. 6. A MAB-székház nyári felújításának megbeszélésére az MTA Beruházási Osztályának küldöttsége látogatott Miskolcra Tóth Ferenc osztályvezető vezetésével.

1994. máj. 11. Miskolc város ünnepén Zambó János akadémikus professzort, a MAB 1979-90 közötti elnökét a város díszpolgárává avatta T. Asztalos Ildikó polgármester. Ugyanezen az ünnepségen az 1993-ban elhunyt Novotni Zoltán (1931-93) jogász-professzort, a MAB Állam- és jogtudományi Szakbizottsága tagját és az 1992-ben elhunyt Prónay Gábor (1922-92) c. orvos-professzort, a MAB Orvosi és biológiai (előző elnevezésű Egészségügyi) Szakbizottsága 1979-92 közötti elnökét posztumusz "Pro Urbe" elismerésben részesítették. Szemere Bertalan-díjat kapott Kovács Ferencné, a MAB Nyelv-

és irodalomtud. Szakbizottságának titkára. Az eseményről - amelyen jelen volt Terplán Zénó MAB-elnök is - részletesen beszámoltak a helyi napilapok másnapi számai, továbbá az "Észak-Magyarország" máj. 14-i és a miskolci "Déli Hírlap" máj. 18-i számai.

1994. máj. 19. A DAB keretében létrehozott Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tud. Testület megalakította a szomszédos romániai Nagybanynán az Erdélyi Csoportot, amelyen a MAB-tag Páczelt István akadémikus professzor vett részt.

1994. máj. 30. A MAB 1994. évi pályázati felhívása megjelent az "Észak-Magyarország"-ban és a miskolci "Déli Hírlap"-ban; majd a "Miskolci Egyetem"-ben jún. 8-án és a "Nógrád megyei Hírlap"-ban jún. 13-án.

1994. jún. 1. A Miskolci Könyvnapok ünnepélyes megnyitását követően a MAB-székházban mutatták be a Felsőmagyarországi Kiadó Könyveit. Az eseményről az "Észak-Magyarország" és a miskolci "Déli Hírlap" másnapi számai tudósítottak.

1994. jún. 2. A MAB-székházban tartotta meg az MTA Műszaki Tudományok Osztálya rendes ülését Prohászka János akadémikus, osztályelnök vezetésével, amelyen a házigazda Terplán Zénó MAB-elnök ismertette a MAB munkáját. Ugyanezen a napon délelőtt az osztálytagok először meglátogatták Mezőkövesden a Mezőgazdasági Gépmúzeumot Hajdu Ráfis János vezetésével, majd Miskolc-Egyetemvárosban a "Bay Zoltán" Alkalmazott Kutatási Alapítvány Logisztikai és Gyártástechnikai Intézetét Cser László igazgató, egy. tanár, a műsz. tud. doktora vezetésével.

1994. júl. 8. Megkezdődtek a MAB-székház felújítási munkái a VILLKED BT részéről, amely munkálatok szept. 1-re fejeződtek be.

1994. aug. 25. Terplán Zénó MAB-elnök a miskolci Tudomány és Technika Házában rendezett fórumon "A műszaki fejlesztés helyzete Észak-Magyarországon" c. előadást tartott.

1994. aug. 29. Wopera Lászlóné Serédi Ágnes egy. docens (ME), a műsz. tud. kandidátusát bizta meg Terplán Zénó MAB-elnök azzal, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Fejlesztési Közalapítvány Kuratóriumában a MAB-ot képviselje.

1994. szept. 3. A tanévnyitó ünnepségeken a MAB-ot az ME-n Terplán Zénó elnök, az egrí "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolán szept. 7-én Orbán Sándor alelnök képviselte.

1994. szept. 14. Megjelent a MAB Közleményei 14. száma 102 oldalnyi terjedelemben az 1993. évi MAB-adatokkal. Ez a szám ezúttal a GATE "Fleischmann Rudolf" Mezőgazdasági Kutatóintézetében, Kompolton készült. A kötetet Terplán Zénó MAB-elnök állította össze,

Hargitainé Varga Éva, a MAB szervező titkára és Bogyó Tünde adminisztrátor gépelte és Szabadfalvi József MAB-tag lektorálta.

1994. szept. 20. Szentágothai János (1912-94) akadémikus, az MTA volt elnöke bp.-i temetésén a MAB-ot Terplán Zénó képviselte. A temetésről beszámoltak az országos napilapok és az "Észak-Magyarország" másnapi számai.

1994. szept. 26. A DAB keretében megalakult Szolnokon az MTA Jász-Nagykun-Szolnok megyei Tud. Testület, amely ünnepségen a MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte.

1994. okt. 21. Borsod-Abaúj-Zemplén megye Közgyűlése a "Pro Comitatu"-val Velkey László MAB-tagot, a MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának elnökét, alkotói egyéni díjjal Páczelt István akadémikus MAB-tagot, a MAB Gépészeti Szakbizottságának elnökét, alkotói kollektív díjjal az ME 8 tagú oktatói csoportját tüntette ki. Az eseményről részletesen beszámoltak az "Észak-Magyarország" és a miskolci "Déli Hírlap" másnapi számai.

1994. nov. 24. A MAB megtartotta 32. ülését Salgótarjában, a Pénzügyi és Számviteli Főiskolán Terplán Zénó MAB-elnök vezetésével. Részletes beszámoló a Közlemények más helyén olvasható. Az eseményről előzetes hírt közölt a "Nógrád megyei Hírlap" nov. 22-i száma, majd részletes beszámolót a nov. 25-i számban. Ugyancsak tudósított a MAB salgótarjáni üléséről a "Nógrádi Krónika" nov. 25-i száma.

1994. dec. 3. A MAB-ról is nyilatkozott Terplán Zénó MAB-elnök az "Észak-Magyarország" 50. évi jubileumi számában.

1994. dec. 10. A VEAB 22. közgyűlésén a MAB-ot Terplán Zénó elnök képviselte.

1994. dec. 19. Az MTA Anyagtudományi és Technológiai Bizottságának az MTA-székházban tartott ülésén - meghívásra - Terplán Zénó MAB-elnök tartott előadást "Tájékoztató a Miskolci Akadémiai Bizottság munkájáról" címen.

VI.

A MAB SZAK- ÉS MUNKABIZOTTSÁGAINAK FONTOSABB ADATAI 1994-BEN

**A MAB ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1994-BEN**

1994. márc. 2. Adler János, a FIDESZ üv. elnöke és Nagy Gábor országgyűlési képviselő, az Országgyűlés Alkotmányügyi Bizottságának tagja "Jogos igények" témájú fórumot rendezett a MAB-székházban, amelyen az Államtudományi Munkabizottság néhány tagja is jelen volt.

1994. márc. 11. Novák Istvánnak, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 80 éves ny. tanácselnökének, az állam- és jogtud. kandidátusának, a Polgári eljárásjogi tudományok Munkabizottság elnökének Deák Ferenc-díjat nyújtott át Bp.-en Balsai István igazságügyi miniszter. Az eseményről az "Észak-Magyarország" másnapi száma tudósított.

1994. márc. 29. A szakbizottság a Polgári eljárásjogi tudományok Munkabizottsága, az ME Civilisztikai Tudományok Intézete együtt rendezte meg a MAB-székházban "Az ügyész a polgári eljárásban" tárgyú vitaülést, amelyen vitaindító előadást Gáspárdy László szakbizottsági elnök tartott. Ez tekinthető a munkabizottság 15. ülésének.

1994. ápr. 29. Zsedényi Béla (1894-1955) tragikus sorsú miskolci jogtudós születésének 100. évfordulója tiszteletére rendezett tud. konferenciát Borsod-Abaúj-Zemplén megye Közgyűlése, Miskolc Önkormányzata és a megyei Múzeum a HOM-ban, amelyen Ruszoly József professzor (Szeged) elnöklete mellett Lehoczky Alfréd, Stipta István, Boleratzky Lóránt, Csíki Tamás, Ruszoly József és Izsák Lajos előadása hangzott el. Jelen volt a szakbizottság számos tagja. Az eseményről előzetes tudósítást közölt a miskolci "Déli Hírlap" aznapi száma.

1994. máj. 11. Az 1993-ban elhunyt Novotni Zoltán (1931-93) jogász-professzort, a szakbizottság alapító tagját posztumusz "Pro Urbe" elismeréssel tüntették ki Miskolc város ünnepén.

1994. jún. 4-7. Polgári eljárásjogi tudományok Munkabizottsága Olasz-Magyar Polgárjogi Konferenciát rendezett "Európai egyesülés és a polgári eljárásjog fejlődésének csomópontjai" címmel az ME-n. 17 előadás hangzott el magyar, olasz, német és finn nyelven 30 résztvevővel. A előadókat jún. 6-án a MAB-székházban látta vendégségül Gáspárdy László szakbizottsági elnök.

1994. jún. 14. A Polgári eljárásjogi tudományos Munkabizottság és a Magyar Jogászegylet Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szervezete "A magyar lakásjog a most hatályba lépett törvényi szabályozás tükrében" címmel tud. ülést rendezett a MAB-székházban, amelyet Rakvác József, a MK Legfelsőbb Bíróságának kollégiumvezetője tartott.

1994. szept. 21. Kulcsár Kálmán akadémikus, az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának elnöke "Merre tovább? (Mai magyar társadalom)" c. előadást tartott a MAB-klubban.

1994. nov. 24. A szakbizottság a MAB-székházban emlékülést rendezett az 1993-ban elhunyt Novotni Zoltán (1931-93) jogász-professzorról, szakbizottsági tagról, az ME volt intézeti igazgatójáról, tszv. egy. tanáráról, rektorhelyettesről, dékánról, az állam- és jogtud. doktoráról Gáspárdy László szakbizottsági elnök vezetésével. Ez tekinthető a szakbizottság 13. ülésének. Emlékező előadást tartott Miskolczi Bodnár Péter, Prugberger Tamás és Bárdos Zsuzsanna. Bíró György tájékoztatót a "Novotni Zoltán" Alapítvány a Magánjog Fejlesztéséért elnevezésű alapítás eddigi történéseiről. Ezután az alapítvány támogatta egyetemi jegyzetek szerzői (Miskolczi Bodnárné Harsányi Gyöngyi, Újváriné Antal Edit, Bíró György, Jobbágyi Gábor) adtak áttekintést műveikről. A megemlékezések az ME-n folytatódtak.

1994. nov. 24. Az ME-n sor került Fazekas Judit jogászdoktor, egy. adjunktus "A fogyasztóvédelem jogi eszközei, különös tekintettel a polgári jogi intézményekre", ill. Csécsy György jogászdoktor, egy. adjunktus "A védjegyjog fejlődési tendenciái és aktuális kérdései a piacgazdaságban" c. kandidátusi disszertációk munkahelyi vitájára a szakbizottság közreműködésével.

1994. nov. 28. A Polgári eljárásjogi tudományos Munkabizottság 16. ülésén Cserba Lajos munkabizottsági titkár "Néhány különös jogintézmény egy ausztrál állam jogszolgáltatásában" c. előadása hangzott el a MAB-székházban.

A MAB Bányászati Szakbizottságának
ADATAI 1994-BEN

1994. márc. 15. A nemzeti ünnep alkalmából Kovács Ferenc akadémikus, szakbizottsági tag az Eötvös Loránd-díjat vehette át Latorcai János ipari és kereskedelmi minisztertől az IKM-ben, amelyről az országos és helyi napilapok másnapi számai beszámoltak.

1994. márc. 24. Az Érc-, ásványbányászati és előkészítéstechnikai Munkabizottság megtartotta 14. ülését az ME Eljárástechnikai Tan-
székén Csöke Barnabás munkabizottsági elnök vezetésével, amelyen megvitatták a nagynyomású hengerprések környezetvédelemnek megfelelő alkalmazását.

1994. márc. 25. Az MTA Földtudományok Osztálya a MAB-székházban tartotta rendes ülését Mészáros Ernő akadémikus, osztályelnök vezetésével.

1994. márc. 25. A MAB-székházban első ízben került sor akadémiai székfoglalóra: Kovács Ferenc okl. bányamérnök, az MTA rendes tagja "Műszaki fejlesztési eredmények és feladatok a hazai bauxitbányászatban" c. székfoglalóját tartotta meg, amelyet Mészáros Ernő akadémikus, osztályelnök nyitott meg, vezetett le és zárt le át-nyújtva egyben a rendes tagság díszes oklevelét. Az elnökségben helyet foglalt Bíró Péter akadémikus, osztályelnökhelyettes és Terplán Zénó MAB-elnök, mint házigazda. Kovács professzornak "A bauxitbányászat műszaki fejlesztése" c. cikke jelent meg az "Észak-Magyarország" márc. 29-i számában.

1994. ápr. 8. Zambó János akadémikus professzor a MAB 31. ülésén "Telepítésteória alapvető kérdései" c. előadást tartott.

1994. ápr. 22. Az Érc-, ásványbányászati és előkészítéstechnikai Munkabizottság megtartotta 15. ülését az ME Eljárástechnikai Tan-
székén Csöke Barnabás munkabizottsági elnök vezetésével, amelyen megtárgyalták az ME Bányamérnöki Karán folyó és a munkabizottság tudományterületére eső kutatások, továbbá a bányamérnökképzés helyzetét.

1994. ápr. 22. A Bányászati környezetvédelmi Munkabizottság megtartotta 7. ülését a MAB-székházban Mating Béla munkabizottsági elnök vezetésével.

1994. ápr. 22. A Bányászati Környezetvédelmi Munkabizottság és a MAB Vegyészeti Szakbizottságának Környezetvédelmi Munkabizottsága a Bükk Nemzeti Parkkal együtt rendezte meg a MAB-székházban a "Föld Napja" alkalmából azt a tud. ülést, amelyen Stéfán Márton Észak-Magyarország vízgazdálkodásáról, Kertész Géza Borsod-Abaúj-Zemplén termőtalajainak állapotáról (a talajvédelmi információs és monitoring rendszerről), Szitta Tamás a BNP biológiai értékel-

ről és a védelmi lehetőségekről, Szücs István-Szóke János-Szemmelveisz Tamás-Máté István a rudabányai veszélyes hulladékégetőmű várható légszennyező hatásának becsléséről tartott előadást.

1994. ápr. 29. Az Érc-, ásványbányászati és előkészítéstechnikai Munkabizottság megtartotta 16. ülését az ME-n Csóke Barnabás munkabizottsági elnök vezetésével, amelyen az építőipari hulladékokkal foglalkoztak.

1994. máj. 11. Miskolc város ünnepén Zambó János okl. bányamérnök, akadémikus professzor, a MAB 1979-90 közötti elnökét a város díszpolgárává avatta T. Asztalos Ildikó polgármester. Az "Észak-Magyarország" máj. 14-i számában "A hét embere" rovatban választott Zambó akadémikus Kovács Judit újságíró kérdéseire.

1994. jún. 7. A Bányászati környezetvédelmi Munkabizottság a MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Környezet-onkológiai Munkabizottságával, a MAB Vegyészeti Szakbizottságának Környezetvédelmi Munkabizottságával ill. az Analitikai kémiai Munkabizottságával, a Mérnöki Kamara északmagyarországi Környezetvédelmi Csoportjával a Környezetvédelmi Világnap alkalmából együtt rendezett ankétet a MAB-székházban, amelyet Berecz Endre professzor, a kémiai tud. doktora nyitott meg, majd elhangzott Gavallér István, Lakatos Zoltán, Pados Imre, Orbán József, Estók Bertalan, Légrády György, Paksy László-Lengyel Attila, Majerusz László és Kovács Kálmán a környezetvédelem különféle regionális problémáit elemző előadása.

1994. szept. 12. Ringer Árpád egy. docens (HOM és ME) "Északmagyarországi geomorfológiai szintek és régészeti adataik (felsőpleocén folyóteraszok, löszök és barlangi üledékek kronosztratigráfiai rendszere)" c. kandidátusi disszertációjának védésére került sor a MAB-székházban Gábris Gyulának, a földrajztud. kandidátusának vezetésével. A sikeres védés alapján a jelölt a TMB-től elnyerte a földrajztud. kandidátusa tud. fokozatot.

1994. okt. 3. A MAB-székházban rendezte meg az MTA Atommagkutató Intézete és az ME Hidrogeológiai-mérnökgeológiai Tanszéke "ISO-KARST-94" elnevezésű tud. konferenciáját, amelyet Jambrik Rozália tszv. egy. tanár nyitott meg, majd elhangzott B. Blondic (Zágráb), A. P. Bosch (Granada), D. Drew (Dublín), Less György (Bp.), Lénárt László-Bertha Mária (ME), Hertelendi Ede (Debrecen)-Futó István (Debrecen)-Hakl József (Debrecen)-Mikó Lajos (Debrecen)-Lénárt László (Miskolc) előadása.

1994. nov. 23. Az Érc-, ásványbányászati és előkészítéstechnikai Munkabizottság, az ME Eljárástechnikai és Geotechnikai Berendezések Intézete az ME Eljárástechnikai Tanszékén megrendezte azt a tud. ülést, amelyen Z. Blaschke (Krakkó, Bányászati-Kohászati Akadémia) "Az erőműi szenek mai előkészítési technológiái és fejlesztési irányzatai" és Prof. W. Blaschke (LTA Ásványi Nyersanya-

gok és Energia Gazdaságával foglalkozó Kut. Közp. igazgatóhelyetese) "A korszerű előkészítés gazdaságossága" c. előadást tartott.

1994. dec. 2. Az Érc-, ásványbányászati és előkészítéstechnikai Munkabizottság és az ME Eljárástechnikai Tanszéke együtt rendezte meg az ME miskolc-tapolcai Továbbképző Központjában Prof. K. Höffl (Clausthali Egyetem) építési hulladékok feldolgozási technológiáival foglalkozó előadásait. Ez tekinthető a munkabizottság 17. ülésének.

1994. dec. 20. A szakbizottság megtartotta 25. ülését az ME-n Tarján Iván szakbizottsági elnök vezetésével. A munkabizottság beszámolóin kívül Pethő Szilveszter szakbizottsági tag, a műszaki tud. doktora tartott vitaindító előadást "A kőolaj- és földgázrak nemzetközi piaci alakulásának elemzése" címen.

**A MAB ERDÉSZETI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1994-BEN**

1994. jan. 18. Az MTA Agrártudományi Osztályának ülésén a bp.-i ERTI-székház tanácstermében napirenden tárgyalták meg az MTA területi bizottságain belül működő erdészeti szakbizottságokkal való osztálykapcsolatokat, amelynek során felszólalt Kovács Jenő szakbizottsági elnök.

1994. máj. 2. "A Bükk Nemzeti Park és térsége regionális tájrendezési terve" elnevezésű egyeztetési anyagot a MAB Vegyészeti Szakbizottságának Munkabizottsága véleményezte.

1994. dec. 15. A szakbizottság megtartotta 6. ülését a BNP központi épületében, Eger-Felnémet-en Kovács Jenő szakbizottsági elnök vezetésével. Varga Ferenc igazgató (BNP) "Akcióterv az európai védett területekre és ezen belül az erdős természetvédelmi területek kérdései a Bükk Nemzeti Park igazgatóságának területén", Duska József igazgatóhelyettes (BNP) "Erdők egészségi állapota a Bükk Nemzeti Park igazgatóságának működési területén, ezek erdőkezelési, természetvédelmi vonatkozásai" és Kovács Jenő szakbizottsági elnök, c. egy. tanár (EFE), a mezőgazdasági tud. doktora "Tájékoztató az MTA okt. 26-27-i rendkívüli közgyűléséről" c. előadása hangzott el.

A MAB FILOZÓFIAI, NEVELÉSTUDOMÁNYI, POLITOLÓGIAI ÉS
SZOCIOLÓGIAI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1994-BEN

1994. ápr. 13. A Filozófiai, politológiai és szociológiai Munkabizottság megtartotta 13. ülését a MAB-székházban Lendvai L. Ferenc munkabizottsági elnök vezetésével, amelynek napirendjén szerepelt Horváth Tibor jezsuita tanár, a miskolc-avasi új "Fényi Gyula" Jezsuita Gimnázium igazgatója egyik újonnan megjelent filozófiai-könyvének vitája ME-hallgatók bevonásával.

1994. máj. 24. A Filozófiai, politológiai és szociológiai Munkabizottság és a Szél Alapítvány szervezésében a MAB-székházban mutatták be "A színésznő és a halál" c. filmet, amely a 25. Filmszemlén különdíjat nyert. A bemutató vendégei voltak az USA-ban élő alkotók: Dettre Gábor rendező és Gáti Katalin főszereplő. Az eseményre a miskolci "Déli Hírlap" aznapi száma hívta fel a figyelmet.

1994. jún. 9. A Filozófiai, politológiai és szociológiai Munkabizottság, az egri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskola Filozófiai Tanszéke, a nyíregyházi "Bessenyei György" Tanárképző Főiskola, a szegedi "Juhász Gyula" Tanárképző Főiskola "H. G. Gadamer és a filozófiai hermeneutika aktualitása" témájú tud. ülést rendezett az egri főiskolán, amelyen Loboczký János, Kiss Lajos András, Lőrinczné Thiel Katalin, Mester Béla, Karikó Sándor, Reke Lajos, Lovász Tünde, Tóth Vilmos előadása hangzott el.

1994. jún. 17. A szakbizottság és az ME Bölcsészettudományi Intézetének Szociológiai ill. Társadalom és tudományfilozófiai Tanszéke az ME Kék-termében "J. Habermas jogfilozófiája" címen tud. konferenciát rendezett, amelyen Pokol Béla, Szilágyi Mihály, Balogh István, Felkai Gábor, Halmai Gábor és Lendvai L. Ferenc tartott előadást. Az eseményről előzetes hír jelent meg az "Észak-Magyarország" jún. 16-i számában.

1994. nov. 30. A Filozófiai, politológiai és szociológiai Munkabizottság megrendezte az ME Kék-termében Molnár Tamás professzor (Redge Wood, USA - ELTE) "Ítéletek az utópiáról" c. előadását.

A MAB GÉPÉSZETI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1994-BEN

1994. febr. 15. Kövecses József okl. gépészmérnök, tud. munkatárs (ME) "Rugalmas alakváltozás és súrlódás figyelembevételével robot-mechanizmusok dinamikai feladatainál" c. kandidátusi disszertációjának védésére a MAB-székházban került sor Bosznay Ádámnak, a műsz. tud. doktorának vezetésével. Jelen volt a szakbizottság több tagja, pl. Páczelt István szakbizottsági elnök, Terplán Zénó MAB-elnök és Kozák Imre MAB-alelnök. A sikeres védés alapján a jelölt a TMB-től elnyerte a műsz. tud. kandidátusa tud. fokozatot.

1994. márc. 10-12. A szakbizottság Anyagtudományi és technológiai Munkabizottsága együtt a Kohászati Szakbizottság Anyagtudományi munkabizottságával, az ESIS - European Structural Integrity Society-vel, az ISTLI - International Society of Technology, Law and Technical Insurance közreműködésével, Tóth László egy. docensnek, munkabizottsági tag főszervezésével megrendezte az ME miskolc-tapolcai Továbbképző Központjában a "3rd International Seminar/Workshop on Teaching and Education in Fatigue and Fracture" elnevezésű nemzetközi tud. ülést. Az ünnepélyes megnyitón - amelyen jelen volt Terplán Zénó MAB-elnök - Tóth László angol nyelvű megnyitója után üdvözlő szavakat mondott Páczelt István akadémikus, szakbizottsági elnök a MAB és az ME, Czoboly Ernő, a műsz. tud. doktora, elnök az ESIS MNB és I. Milne (UK) elnök, az ESIS nevében. A nyolc plenáris előadó között szerepelt Prohászka János okl. gépészmérnök, akadémikus, egy. tanár, az MTA MTO elnöke is. Összesen 80 előadás hangzott el. A tud. ülést egri és tokaji kirándulás egészítette ki. 22 ország képviselte magát.

1994. márc. 15. A nemzeti ünnep alkalmából Terplán Zénó okl. gépészmérnök, akadémikus professzor, szakbizottsági tag Széchenyi-díjat vehetett át a Országházban Göncz Árpád köztársasági elnök-amely eseményről az országos és helyi napilapok másnapai számai beszámoltak.

1994. ápr. 6. Az Anyagmozgatási és logisztikai Munkabizottság megtartotta 22. ülését a Mátrai Erőmű Rt. visontai tóparti üdülőházában Cselényi József munkabizottsági elnök vezetésével, aki először "Villamosenergia-termelés logisztikája"; majd Valaska Sándor vezérigazgató (Mátrai Erőmű Rt.) "Vállalati integráció hatása az erőmű szénszállításra"; végül Cselényi József-Németh János-Dakó György (ME Anyagmozgatási és logisztikai Tanszéke) "Üzemeltetési körülmények befolyása a szállítószalagok hevederének élettartamára" c. előadást tartott.

1994. ápr. 8. Terplán Zénó akadémikus professzor a MAB 31. ülésén "A gépészeti tudományág fejlődése J. Watt és Kármán Tódor

között" c. előadást tartott.

1994. ápr. 12. Forrai László okl. gépészmérnök, egy. adjunktus (ME) "Rugalmas csapágyazású forgórészek dinamikai stabilitásvizsgálata belső csillapítás figyelembevételével végeselem-módszerrel" c. kandidátusi disszertációjának védésére a MAB-székházban került sor Terplán Zénó akadémikusnak a vezetésével. Jelen volt a szakbizottság több tagja, pl. Páczelt István szakbizottsági elnök és Kozák Imre MAB-alelnök. A sikeres védés alapján a jelölt a TMB-től elnyerte a műsz. tud. kandidátusa tud. fokozatot.

1994. máj. 19. Páczelt István szakbizottsági elnök képviselte a MAB-ot Nagybányán, ahol a DAB keretében működő Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tud. Testület megalakította az Erdélyi Csoportot.

1994. máj. 20. A Gépszerkezettani Munkabizottság a GAB Hajtástechnikai Albizottsággal, a GTE Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Szervezetének Géptervező Szakosztályával és az ME Gépelemek Tanszékével megrendezte a "Géptervezés '94" országos összejövetelét. A szervezést és rendezést Döbröczeni Ádám munkabizottsági elnök tszv. egy. docens és Péter József szakosztályi titkár, egy. adjunktus vállalta. Döbröczeni munkabizottság elnök megnyitó beszéde után először Terplán Zénó szakbizottsági tag emlékezett meg a 40 éve elhunyt kiemelkedő magyar gépészmérnökről, feltalálóról, gépkonstruktőrrel, az akadémikus Jendrassik Györgyről (1898-1954) megnyitván egyben a róla szóló kamara-kiállítást. Ezután Prof. C. Hepburn (University of Ulster), G. R. Dickson (University of Ulster), Hegedűs József (OMFB), Kulcsár Béla (BME), Kabai Imre (BME), Döbröczeni Ádám (ME), Apró Ferenc (ME), Szabó Ottó (ME), Kozma Mihály (BME), Kósa Csaba (BDF), Horváth Sándor (BDF), Kovács Attila (ME), Antal Miklós (ME), Szász Attila (BME), Horváth Péter (ME), Péter József (ME), Mészáros Imre (DUNAFERR), Döbröczeni Ádám-Szegedi Gábor-Henkey István (ME) előadása hangzott el. Az összejövetelen jelen volt Páczelt István szakbizottsági elnök, Magyar József professzor (BME), a GAB elnöke, továbbá E. Pay professzor, a nagybányai egyetem rektora, Marosfalvi János, a BME Gépszerkezettani Intézetének igazgatója, tszv. egy. docens is.

1994. jún. 1. A Gépszerkezettani Akadémiai Bizottság (GAB) a MAB-székházban tartotta 112. ülését Magyar József professzor (BME), elnök vezetésével. Szota György (ME) GAB-tag tartott előadást "Megjegyzések a kenéselmélet egyik fontos hipotéziséhez" címen, amelyet Kozma Mihály (BME) GAB-tag korreferált; majd MáriaIlgeti János (BME) GAB-tag előadása következett "Fogaskerék-hajtások nemlineáris lengései" címen, amelyet Döbröczeni Ádám (ME) GAB-tag korreferált. Az ülésen jelent volt házigazdaként Terplán Zénó MAB-elnök és GAB-tag is.

1994. jún. 2. Az MTA Műszaki Osztálya rendes ülését a MAB-székházban tartotta Prohászka János okl. gépészmérnök, akadémikus professzor (BME), osztályelnök vezetésével.

1994. szept. 6. A szakbizottság és a MAB Közgazdaságtudományi Szakbizottsága közös rendezvényére került sor az egri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolán, amelyen az Ulsteri Egyetem három oktatója: Prof. D. McKeag, D. H. Demick és G. R. Dickson tartott a termék-designról, a marketingről és a gyártástechnológiáról előadást. A tud. ülést Szintay István, a Közgazdaságtudományi Szakbizottság elnöke vezette le. Hozzászólt Cselényi József, az Anyagmozgatási és logisztikai Munkabizottság elnöke és Terplán Zénó MAB-elnök.

1994. szept. 20-21. Az Anyagmozgatási és logisztikai Munkabizottság, a "Bay Zoltán" Alkalmazott Kutatási Alapítvány Logisztikai és Gyártástechnikai Intézete és a GTE megrendezte az ME-n a "Miskolci beszélgetések '94 - új eredmények az anyagmozgatásban és a logisztikában" tárgyú szakmai szemináriumot a LOGCENTE Logisztikai Fejlesztési Központ, a LogMas International Kft., a Magyar Hitelbank Műszaki Haladásért Alapítványa, az ME, az OMFB, a Peregrináció IV. Alapítvány és a "Puskás Tivadar" Alapítvány támogatásával, amelyet Farkas Ottó, az ME mb. rektora nyitott meg, majd köszöntötték a 70 éves Lévai Imre szak- és munkabizottsági tagot. Ezt követően 18 előadás hangzott el hazai és külföldi szakemberek részéről.

1994. okt. 21. Borsod-Abaúj-Zemplén megye Közgyűlése Páczelt István akadémikus professzort, MAB-tagot, szakbizottsági elnököt egyéni alkotói díjban részesítette. Az eseményről beszámoltak az "Észak-Magyarország" és a miskolci "Déli Hírlap" másnapi számai.

1995. dec. 5. A szakbizottság együttes ülést tartott a MAB Közgazdaságtudományi Szakbizottságával a MAB-székházban Páczelt István szakbizottsági elnök vezetésével. Ez volt a szakbizottság 31. ülése. Cselényi József szakbizottsági tag, az Anyagmozgatási és logisztikai Munkabizottság elnöke mondott vitaindító beszédet a "Miskolci Ipari Park" megvalósításának problémáiról. A vita során felszólalt Petrasovszky István, Miskolc alpolgármestere és Újvári Andor, Miskolc főépítésze is. Részt vett az ülésen Terplán Zénó MAB-elnök és Kozák Imre MAB-alelnök (a szakbizottság tagjai).

1994. dec. 8. A szakbizottság, az ME Mechanikai Tanszéke és az Egyetemtörténeli Bizottság együtt rendezte meg az ME jogelődje neves mechanika-professzorának, volt rektorának, a 20 éve elhunyt Sályi Istvánnak (1901-74) emlékülését Páczelt István szakbizottsági elnök vezetésével. Terplán Zénó, Huszár István, Kozák Imre, Béda Gyula, Tajnafői József és Páczelt István előadása hangzott el az ME Központi Könyvtárában. A zárszót Cselényi József szakbizottsági tag, az ME Gépészmérnöki Kar dékánja mondta.

**A MAB KOHÁSZATI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1994-BEN**

1994. jan. 11. Roósz András okl. kohómérnök, egy. docens (ME) "Szilárdolat típusú ötvözetek kristályosodásának modellezése" c. akadémiai doktori disszertációjának védésére a MAB-székházban került sor Gyulai Józsefnek, az MTA levelező tagjának vezetésével. Jelen volt Voith Márton szakbizottsági elnök. A sikeres védés alapján a jelölt a TMB-től elnyerte a műsz. tud. doktora tud. fokozatot.

1994. jan. 14. A szakbizottság ad hoc bizottsága megtárgyalta a MAB-székházban "A csapágyacélgyártás fejlesztése és kohászati minőségbiztosítási rendszerének kialakítása a Közös Piac igényeinek megfelelően" c. témában elért eredményeket Károly Gyula szakbizottsági titkár vezetésével. A bizottság Sziklavári János-Nyitrai Dániel, Kovács Károly, Brinza Ottó, Kiss László-Tardy Pál és Károly Gyula elemző előadásait vitatta meg.

1994. febr. 4. A szakbizottság ad hoc bizottsága megtárgyalta a MAB-székházban "Az ISO 9002 szerinti minőségbiztosítási rendszerek" tárgyú témát Károly Gyula szakbizottsági titkár vezetésével. Hozzászóltak Érsek Ferenc (PEKO), Hercsik Ferenc (ózdí RDH), Kiss László (DNM), Nyitrai Dániel (DNM), Sipos István (DAV), Tardy Pál (MVAE) és Zombori István (Finomhengermű).

1994. márc. 10-12. A szakbizottság az ME-vel, az ESIS-European Structural Integrity Society-vel, az ISTLI-International Society of Technology, Law and Technical Insurance közreműködésével, Tóth Lászlónak, az Anyagtudományi Munkabizottság titkárának főszervezésével megrendezte az ME miskolc-tapolcai Továbbképző Központjában a "3rd International Seminar/Workshop on Teaching and Education in Fatigue and Fracture" elnevezésű nemzetközi tud. ülést. Az ünnepélyes megnyitón - amelyen jelen volt Terplán Zénó MAB-elnök - Tóth László angol nyelvű megnyitója után üdvözlő szavakat mondott Páczelt István akadémikus, a MAB és az ME, Czoboly Ernő, a műsz. tud. doktora, elnök az ESIS MNB és I. Milne (UK) elnök, az ESIS nevében. A nyolc plenáris előadó között szerepelt Prohászka János akadémikus, az MTA MTO elnöke is. Összesen 80 előadás hangzott el. A tud. ülést egri és tokaji kirándulás egészítette ki. 22 ország képviseltette magát.

1994. máj. 2. Az Anyagtudományi Munkabizottság Prof. R. W. Cahn (University of Cambridge) "Problémák, megoldások és ötletek az anyagtervezésben" tárgyú előadást tartott a MAB-székházban Bárczy Pál munkabizottsági elnök vezetésével.

1994. jún. 2. Az MTA Műszaki Tudományok Osztálya rendes ülését a MAB-székházban tartotta Prohászka János akadémikus professzor

(BME), osztályelnök vezetésével.

1994. jún. 3. Az Anyagtudományi Munkabizottság a MAB-székházban rendezte meg G. F. Vander Voort (Carpenter Technology Corporation, Reading, PA, USA) "Light Microscopy - Still the Most Useful Tool" c. előadását Bárczy Pál munkabizottsági elnök vezetésével.

1994. jan. 8-10. A MAB-székházban rendezte meg az ME Tüzeléstan Tanszéke a "6. International Scientific Conference on Combustion and Thermal Technology" elnevezésű tud. ülést, amelyet Cselényi József, az ME rektorhelyettes nyitott meg és amelyen Terplán Zénó MAB-elnök és Szabó Imre professzor (BME), az ETE vezetőségi tagja tartott előadást. Ezt követően további 38 előadás hangzott el. Jún. 8-án este nyitották meg a 25 éve elhunyt Diószeghy Dániel (1900-69) professzor, okl. kohómérnök emlékkiállítását az ME Központi Könyvtárában. A konferenciát a hollóházi Porcelángyár, a sárospataki vár és egy tokaji borospince meglátogatása egészítette ki. Az eseményről - amelynek rendezésében a szakbizottság számos tagja részt vett - előzetes hírt közölt a miskolci "Déli Hírlap" jún. 6-i száma, közbülső tudósítást tett közzé az "Észak-Magyarország" jún. 9-i száma.

1994. jún. 28. Az Anyagtudományi Munkabizottság a MAB-székházban rendezte meg - az ME oktatói és kutatói részvételével - azt a tud. ülést, amelyen Tranta Ferenc, az ME Anyagtud. Intézetének igazgatója tartott előadást "A Miskolci Egyetemen folyó anyagtudományi oktatás és kutatás jelene és jövője" címen.

1994. szept. 3. Az ME tanévnyitóját Farkas Ottó mb. rektor, a szakbizottság tagja, a Metallurgiai Munkabizottság elnöke vezette le. Farkas professzort az ME Tanácsa okt. 6-án 3 évre rektorra választotta, amelynek alapján Göncz Árpád köztársasági elnök ki-nevezte. Az eseményről az országos és a helyi megyei napilapok hírt közöltek.

1994. szept. 22. Az Anyagtudományi Munkabizottság és az ME Anyagtudományi Intézetének Fémtani Tanszéke a MAB-székházban tud. ülést rendezett, amelyen Prof. H. E. Exner (a Darmstadti Egyetem Anyagtudományi Karának dékánja) tartott előadást "Az Anyagtudományi Kar a Darmstadti Egyetemen; oktatás és kutatás" címen.

1994. okt. 21. Borsod-Abaúj-Zemplén megye Közgyűlése kollektív alkotói díjban részesítette az ME 8 fős oktatói csoportját (Bárczy Pál egy. docenst, Roósz András egy. tanárt, Fancsali József ny. egy. adjunktust, Makk Péter egy. adjunktust, Raffai Csaba egy. adjunktust, Buza Gábort a BME-ről, Tolvaj Béla egy. adjunktust és Czél György tsz.-i mérnököt) az űrtechnológiai kemence kifejlesztéséért. Az eseményről beszámoltak az "Észak-Magyarország" és a miskolci "Déli Hírlap" másnapi számai.

1994. dec. 14. Az MTA Metallurgiai Bizottsága a Borsodferr-ben tartotta rendes ülését Farkas Ottó bizottsági elnök, szakbizottsági tag vezetésével.

**A MAB KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1994-BEN**

1994. jan. 19. J. H. Baker, a CSU (Cleveland State University) Business Administration igazgatóját a MAB-székházban Nagy Aladár, a szakbizottság és a MAB-tagja fogadta és ismertette a MAB, azon belül a szakbizottság munkáját.

1994. máj. 2. "A Bükki Nemzeti Park és térsége regionális tájrendezési terve" elnevezésű egyeztetési anyagot a MAB Vegyészeti Szakbizottságának Környezetvédelmi Munkabizottága véleményezte.

1994. jún. 17. Az ME Gazdaságtud. Karának 35 tagú vezető-menedzseri vendég-csoportja (Clevelandi Állami Egyetem, USA) látogatott a MAB-székházba, ahol Kozák Imre MAB-alelnök tájékoztatót adott a MAB tevékenységéről. Ezt követően a vendégek Miskolc Önkormányzata és Borsod-Abaúj-Zemplén megye Közgyűlésének vezetőivel, a megyei Kereskedelmi Kamara elnökével, a helyi üzleti élet képviselőivel folytattak beszélgetést a régió gazdasági fejlesztésének lehetőségeiről.

1994. szept. 16. A szakbizottság és a MAB Gépészeti Szakbizottsága együtt rendezte meg az egri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolán az Ulsteri Egyetem oktatóinak: Prof. D. McKeag, D. H. Demick és G. R. Dickson előadásait a termék-desingről, a marketingről és a gyártástechnológiáról. A tud. ülést Szintay István szakbizottsági elnök vezette le. Hozzászólt Cselényi József a MAB Gépészeti Bizottságának tagja és Terplán Zénó MAB-elnök. Az ülést követően került sor a szakbizottság egri csoportjának megalakulására Palcsóné Zám Éva főigazgató, a közgazd. tud. kandidátusa vezetésével.

1994. szept. 21. Kulcsár Kálmán akadémikus, az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának elnöke "Merre tovább? (Mai magyar társadalom)" c. előadást tartott a MAB-klubban.

1994. dec. 5. A szakbizottság együttes ülést tartott a MAB Gépészeti Szakbizottságával a MAB-székházban Páczelt Istvánnak, a Gépészeti Szakbizottság elnökének vezetésével. Ez volt a szakbizottság 33. ülése. Cselényi Józsefnek, a Gépészeti Szakbizottság tagjának vitaindító előadása hangzott el a "Miskolci Ipari Park" megvalósításának problémáiról. A vita során felszólalt Petrasovszky István, Miskolc alpolgármestere és Újvári Andor, Miskolc főépítész is. Részt vett az ülésen Terplán Zénó MAB-elnök és Kozák Imre MAB-alelnök (mindketten a Gépészeti Szakbizottság tagjai).

**A MAB MATEMATIKAI-FIZIKAI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1994-BEN**

1994. jún. 1. Nagy Tibor okl. gépészmérnök, egy. tanársegéd (ME) "Gázdinamikai szinguláris felületek és magnetohidrodinamikai csatornaáramlások elméleti vizsgálata" c. kandidátusi disszertációjának munkahelyi vitája zajlott le az ME Fizikai Tanszékén Ág Árpád tszv. egy. docens, szakbizottsági titkár vezetésével. Előopponens volt Abonyi István, a fizikai tud. kandidátusa és Marik Miklós, a fizikai tud. kandidátusa.

1994. aug. 22-26. A szakbizottság vezetői és tagjai részt vettek a BJMT által az ME-n rendezett "6th International Conference on Numerical Methods" tárgyú nemzetközi tud. ülés szervezésében, amelyen 32 hazai és 46 külföldi előadó beszámolója hangzott el.

**A MAB MEZŐGAZDASÁGI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1994-BEN**

1994. máj. 2. "A Bükk Nemzeti Park és térsége regionális tájrendezési terve" elnevezésű egyeztetési anyagot a MAB Vegyészeti Szakbizottságának Környezetvédelmi Munkabizottsága véleményezte.

1994. jún. 9. A Szőlészeti-borászati Munkabizottság megtartotta alakuló ülését Egerben, a KÉE Szőlészeti és Borászati Kutató Állomásának tanácstermében. Az ülésen Fehér Alajos szakbizottsági elnök ismertette a MAB munkáját, majd Csizmadia D. József ny. szőlőnemesítő "Rezisztens szőlőfajták nemesítése Egerben" és Misik Sándor munkabizottsági elnök az egri kutató állomás munkájáról tartott előadást.

1994. jún. 21. A Növénytermelési Munkabizottság és a MAB Vegyészeti Szakbizottságának Agrokémiai Munkabizottsága "Növénytáplálás" témában tud. ülést rendezett Gyöngyösön, a GATE Főiskola Karán, amelyen Kadlicskó Béla, Holló Sándor és Hangyel László előadása hangzott el. Korreferált: Kiskéri Rezső és Szőke Lajos.

1994. jún. 22. A szakbizottság a GATE "Fleischmann Rudolf" Mezőgazdasági Intézetében, Kompolton megrendezte R. Blombaum, a VOCA szakértője (USA) "A fenntartó mezőgazdálkodás fontosabb kérdései" tárgyú tud. előadását és vitáját Fehér Alajos szakbizottsági elnök vezetésével.

1994. aug. 10. A szakbizottság a GATE "Fleischmann Rudolf" Mezőgazdasági Intézetében, Kompolton megrendezte Popp Józsefnek, a mezőgazd. tud. kandidátusának, Magyarország Washingtoni Nagykövetsége mezőgazdasági attaséjának "Időszerű agrárpolitikai kérdések az USA-ban" c. előadását, amelyet Fehér Alajos szakbizottsági elnök vezetett le.

1994. dec. 6. Láng István akadémikus, egyetemi tanár (GATE) "Tudomány és környezetpolitika" c. előadást tartott a MAB-klubban.

A MAB NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1994-BEN

1994. jan. 16. Mikszáth Kálmán (1847-1910) író, akadémikus irodalomkutatóról születésnapján hosszabb cikk jelent meg a "Nógrád megyei Hírlap"-ban "Az írói birtok, Horpács lehetne a magyar Jasznaja Poljana" címen.

1994. jan. 21. Madách Imre (1823-64) költő, író, akadémikus születésnapján Balassagyarmaton nagyszabású emlékműsort rendeztek, amely szobrának koszorúzásával kezdődött, a róla elnevezett városi könyvtárbeli kiállítással folytatódott, ahol bemutatták azt az új könyvet, amely újabb Madách-dokumentumokat tartalmaz. A könyv szerzői és szerkesztői: Kerényi Ferenc, Leblancné Kelemen Mária, Á. Varga László és Láng József. A kiállítást Praznovszky Mihály, a bp.-i Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója nyitotta meg. A balassagyarmati Madách-ünnepség köszöntőjét a katalán R. Salvat mondta, aki a bp.-i Nemzeti Színház "Az ember tragédiája" c. Madách-drámát rendezte. Ezután került sor az ezévi Madách irodalmi pályázati eredmények ismertetése, ill. a Nógrád megyei Madách-díjak kiosztására: Hugyeczné Andrásné (Vanyarc), Csáky Károly (Ipoly-ság) és Praznovszky Mihály (Bp.) számára. Az eseményről részletesen tájékoztatót a "Nógrád megyei Hírlap" másnapi száma.

1994. febr. 15. A "Magyar Nemzet" beszámolt arról a sajtótájékoztatóról, amely előző nap zajlott le a bp.-i Petőfi Irodalmi Múzeumban a Balassi-emlékévről. Máj. 29-e Balassi Bálint (1551-94) halálának 400. évfordulója. A neves költőről országosan sokoldalúan emlékeznek meg, többek között a salgótarjáni "Balassi Bálint" Könyvtár műveltségi vetélkedőt tűzött programjára.

1994. febr. 24. A Nyelvtudományi Munkabizottság a MAB-székházban megrendezte az "Erdélyi Magyar Nyelvmívelő Társaság megalakulásának 200 éves évfordulója" tárgyú tud. ülést, amelyen Benkő Loránd akadémikus, Szathmáry István egy. tanár, Péntek János egy. tanár és Éder Zoltán egy. docens tartott előadást. Péntek kolozsvári professzorral folytatott beszélgetést közölte az "Észak-Magyarország" aznapi száma "Megritkult anyanyelvi léghör" címen.

1994. márc. 10. Arany János (1817-82) akadémikus, költő, író, tudomány-szervező, az MTA volt főtitkára nevét vette fel a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Ináncs község általános iskolája. Ünnepi avató beszédet Farkas Péter, az "Arany János Társaság" alelnöke mondott. Az ünnepi eseményről beszámolt az "Észak-Magyarország" másnapi száma.

1994. márc. 14. Bajza József (1804-58) akadémikus, költő, kritikus születésének 190. évfordulójára emlékeztek a Heves megyei Szücsi-ben, Bajza szülőközségében. Az emlékülést Nagy Sándor MAB-tag, a szakbizottság társelnöke, tszv. főiskolai tanár ("Eszter-

házy Károly" Tanárképző Főiskola) nyitotta meg. Ezt követően Gajdó Tamás muzeológus, Fülöp Lajos egy. docens (ELTE), Gyulai Gábor c. államtitkár, Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megye köztársasági megbízottja, Molnár Miklósné, a Heves megyei Közgyűlés al-elnöke tartott előadást. Kulcsár Károly Szügyi polgármester mondott zárszót. Programon szerepelt Bajza szülőházának koszorúzása, a róla elnevezett emlékmúzeum megnyitása. Közreműködött a Mátrai Egyesült Pávakör, a hatvani Bajza József Gimnázium és Szakközépiskola, a szücsi Bajza József általános iskola számos tanulója.

1994. márc. 17. A MAB-klubban Kabdebó Lóránt szakbizottsági elnök tartott előadást "Szabó Lőrinc - problémák" címen.

1994. márc. 25-26. A 225 éve született Dayka Gábor (1769-96) és Kármán József (1769-95) költőkre, írókra emlékezett a szakbizottság a Magyar Irodalomtörténeti Intézet Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tagozatával, a megyei Pedagógiai Intézettel, az ME Bölcsészettudományi Intézetével és a házigazda "Herman Ottó" Gimnáziummal tud. ülés keretében, amelyet Terplán Zénó MAB-elnök nyitott meg. Ezt követően Kabdebó Lóránt szakbizottsági elnök, Bíró Ferenc, Kovács Sándor Iván, Hőgye István, Serfőző Simon, Lőkös István, Ferenczi László, Várhelyi Ilona és Demeter Júlia előadása hangzott el. A tud. ülést miskolci nevezetességek megtekintése, baráti vacsora és kassai kirándulás egészítette ki. Előzetes hírt közöltek a rendezvényről az "Észak-Magyarország" és a miskolci "Déli Hírlap" aznapi számai.

1994. ápr. 11. A Nyelvtudományi Munkabizottság, az ME Bölcsészettudományi Intézete, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Pedagógiai és Közművelődési Intézet és a "II. Rákóczi Ferenc" Megyei Könyvtár a Magyarországi Nyelvoktatók Egyesületének közreműködésével megrendezte a MAB-székházban a "Milyen legyen a nyelvtanárképzés a 21. században?" tárgyú tud. ülést, amelynek vitaindító előadásait Korponay Béla tszv. egy. tanár (ME), Pálffy István tszv. egy. tanár (ME), az Irodalomtud. Munkabizottság elnöke, Klaudy Kinga tszv. egy. docens és Gárdus János tszv. egy. docens (ME), munkabizottsági titkár tartotta. A résztvevők 20 kérdésből álló kérdőívet is kitöltöttek a tud. ülés témájából. Az eseményről előzetes hír jelent meg a miskolci "Déli Hírlap" ápr. 8-i és az "Észak-Magyarország" ápr. 11-i számaiban.

1994. ápr. 29. Csokonai Vitéz Mihály (1776-1836) költő gesztelyi látogatása emlékére a község volt Puky-házának falán emléktáblát avatott a szakbizottság, a község Önkormányzata és körzeti általános iskolája, továbbá a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tagozata és az ME Régi magyar irodalomtörténeti Tanszéke. Az ezt követő emlékülésen Kilián István, Demeter Júlia és Dancsy Istvánné tartott előadást. A Csokonai Vitéz Mihály nevét felvevő iskola avató beszédét Balázsi Tibor országgyűlési képviselő mondta.

1994. máj. 2. Németh G. Béla akadémikus, az MTA Nyelv- és Irodalomtud. Osztályának elnöke "Irodalmi művek elemzése (20. századi művek megközelítése)" c. előadást tartott a MAB-klubban.

1994. máj. 11. Miskolc város ünnepén Kovács Ferencné Ónodi Irén szakbizottsági titkárt a Szemere Bertalan-díjjal tüntették ki.

1994. jún. 12. A szakbizottság a Felsőmagyarországi Irodalmi Alapítvány, az ME Bölcsészettudományi Intézete Határ Győző irodalmi estét rendezett a MAB-székházban Kabdebó Lóránt szakbizottsági elnök vezetésével. Meghívott vendégek voltak Határ Győzőné Prágai Piroska, Margócsy Klára, Salamon Suba László. Jelen volt Terplán Zénó MAB-elnök. Az eseményről előzetes hírt közölt az "Észak-Magyarország" jún. 8-i és 11-i száma.

1994. szept. 30. A Nógrád megyei Szűgy községben a "Madách Imre" Ált. Iskola Madách-szimposiumot rendezett, amelyen - a neves előadók előadásai után - megalakult a Madách Irodalmi Társaság. Elnökké Andor Csabát választották. Az eseményről tudósított a "Nógrád megyei Hírlap" szept. 30-i és okt. 1-2-i száma. Okt. 1-én Csesztvén is Madách-napot rendeztek, amelyről a "Nógrád megyei Hírlap" okt. 3-i száma számolt be.

1994. nov. 14. Németh G. Béla akadémikus, az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályának elnöke "Civilizációs változás - irodalmi változás" c. előadást tartott a MAB-klubban, amelyről előzetes hírt közölt az "Észak-Magyarország" nov. 12-i száma.

1994. nov. 18. Lévay József (1825-1918) költőre, akadémikusra emlékeztek szülőhelyén, Sajószentpéteren. Az eseményről hírt közölt a miskolci "Déli Hírlap" aznapi száma.

A MAB ORVOSI ÉS BIOLÓGIAI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1994-BEN

1994. jan. 14. A Kardiológiai Munkabizottság kerekasztal-tud. ülést rendezett a "Koszorúér-betegség ellátása napjainkban" témában Borsod-Abaúj-Zemplén megyeházának dísztermében Kalo Emil munkabizottsági elnök szervezésében. Péterffy Árpád professzor üléselnöklete mellett Vaszily Miklós tartott előadást "A dynamicus cardiomyoplastica mint új műtéti eljárás a dilatatív és ischaemiás cardiomyopathia kezelésében" címen. A kerekasztal résztvevői voltak: Bodor Elek, Budai Géza, Czuriga István, Gyöngy Tibor, Káli András, Németh József, Thomka István, Tomcsányi István, Vecsey Tibor, Voith László. Koordinátori feladatot látott el: Kékes Ede belgyógyász-professzor, Berentei Ernő haemodinamikai professzor és Péterffy Árpád sebész-professzor. A rendezvényt a CIBA-GEIGY F. Hoffmann - La Roche Ltd. Pfizer Upjohn és a Sandoz cég támogatta. Az eseményről hírt közölt a miskolci "Déli Hírlap" másnapi száma.

1994. febr. 18, márc. 4 és 18. A Mentálhigiéniai Munkabizottság a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház I. Pszichiátriai Osztályával, az ME Kulturális és vizuális antropológiai Tanszékével és a "Szent Ferenc" Kórház Csanyiki Pszichoterápiás Osztályával együtt megrendezte a MAB-székházban a Miskolci Mentálhigiéniai Műhely ezévi "Az idő megidézése" tárgyú tud. rendezvény-sorozatot Kunt Ernő, Túry Ferenc, Vas József szervezésével. A résztémák a következők voltak: febr. 18-án "A bolygó idő nyomában"; márc. 4-én "Örök visszatérés"; márc. 18-án "A képmutató idő". A 11 előadást Bán András művészettörténész (ME), Czigler István tud. főmunkatárs (MTA Pszichológiai Intézete), Hárdi István int.-vezető főorvos (Pest megyei Pszichiátriai Gondozó), Kulcsár Zsuzsanna tsz. egy. docens (ELTE), Kunt Ernő tszv. egy. docens (ME), Moussong-Kovács Erzsébet ny. egy. tanár ("Haynal Imre" Egészségtud. Egyetem), Szigeti Jenő (H. H. Adventista Egyház elnöke), Tringer László egy. tanár (SOTE), Vas József osztv.-vezető főorvos (Csanyik), Végvári Lajos egy. tanár (MBE), Wildmann Mária főorvos (Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház) tartotta. A tud. rendezvény-sorozatról előzetesen tudósított az "Észak-Magyarország" febr. 15-i és márc. 2-i száma.

1994. márc. 11-12. Prof. G. Rathner (Innsbruck, Gyermekklínika Pszichoterápiás Osztálya) pszichológus, családterapeuta a "Szent Ferenc" Kórház Csanyiki Pszichoterápiás Osztályán "Rendszerszemléletű családterápia és alkalmazása intézeti kontextusban" c. családterápiás műhelyt vezetett.

1994. márc. 12. A megalakítandó Házi Orvosi Munkabizottság, a "Haynal Imre" Egészségtudományi Egyetem, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Intézete, az Országos Házi Orvosi Intézet szakmai továbbképző

tud. ülést rendezett az ÁNTSZ miskolci székházában, amelyen Berkő Péter, Tamási László, Túry Ferenc, Varga István és Bösze Péter professzor tartott előadást. A tud. ülést a CIBA és az UPJOHN cég támogatta.

1994. ápr. 8. Szentágothai János akadémikus professzor a MAB 31. ülésén "Agykutatás és tudati illetve kognitív működések" c. előadást tartott.

1994. ápr. 15. A Magyar Radiológusok Társaságának Tiszántúli Szakcsoportja soron következő tud. ülést a MAB-székházban, a miskolci "Semmelweis Ignác" Kórház Radiológiai Osztálya rendezte meg a megalakítandó Radiológiai Munkabizottság közreműködésével. Megnyitó beszédet Molnár László igazgató (Semmelweis Kórház) tartott, majd 34 előadás hangzott el. A rendezvényt számos vállalat (Agra Gevaert, Marubeni, 3M Hungária Kft., 7X Orvoselektronikai Kft., Schering Pharma, Univill Kft. Bp., Flamand Pékség Miskolc, Miskolci Sütőipari Vállalat, Borsodi Sörgyár Rt., Miskolci Tejipari Vállalat, Miskolci Hűtőház) támogatta.

1994. ápr. 23. A Kardiológiai Munkabizottság és az MSD "A myocardialis infarctus utáni korszerűtherápia" tárgyú tud. ülést rendezett a MAB-székházban, amelyen Csányi Péter (MSD) megnyitója után Harsányi Ádám (HIEE), Kékes Ede (HIEE), Rusznák Miklós (JAK, Nyíregyháza), Nagy László (MSD), Pápay Ádám (Borsod-Abaúj-Zemplén m. Kórház) és Zámolyi Károly (HIEE) tartott előadást.

1994. ápr. 27. A Gastroenterológiai Munkabizottság és a Heves megyei "Markhot Ferenc" Kórház II. Belosztálya kerekasztal-konferenciát rendezett a Hotel Egerben "A peptikus fekélybetegség és kezelése" témáról Juhász László munkabizottsági elnök és Besznyák György osztályvezető főorvos vezetésével. Nagy György szak- és munkabizottsági titkár moderálásával Juhász László, Vadnay István, Nagy György, Besznyák György, Demeter Pál és Kiss János István előadása hangzott el. A konferenciát az ASTRA PHARMACEUTICALS HUNGARY Kft. támogatta.

1994. ápr. 29. A Pulmonológiai Munkabizottság megtartotta 3. ülését a Mátraházai Állami Gyógyintézetben Barzó Pál munkabizottsági elnök vezetésével. A tud. ülés társrendezője a miskolci "Szent Ferenc" Kórház volt. Az ülésen jelen volt és felszólalt Velkey László szakbizottsági elnök. A tud. ülésen Kovács Éva, Bíró Barna, Borsodi Klára-Németh Gyula-Petrányi Klára, Rott Zsuzsanna, Nagy László és Kelen Gábor előadása hangzott el. A rendezvényt az ASTRA-cég támogatta.

1994. máj. 11. Az 1992-ben elhunyt Prónay Gábor (1922-92) c. orvos-professzort, a szakbizottság 1979-92 közötti alapító elnökét "Pro Urbe" elismerésben részesítették Miskolc város ünnepén.

1994. máj. 11. A Biológiai Munkabizottság a MAB Vegyészeti Szakbizottságának Környezetvédelmi Munkabizottságával az egrí "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolán tud. ülést rendezett "Beszámoló a térségünkben folyó biológiai és környezetvédelemmel kapcsolatos kutatások eredményeiről" elnevezésű témáról, amelyet Orbán Sándor MAB-alelnök, munkabizottsági elnök nyitott meg, majd elhangzott Suba János, Varga János-Vargha Béla-Oldal Vince, Földessy Mariann-Bartos László-Varga János, Fűköh Levente, Makrai László-Dulai Sándor-Lehoczki Endre, Vojtkó András-Matus Gábor és Tóthné Eröss Márta előadása.

1994. máj. 19. A MAB-klubban Ungváry György professzor, az Orsz. Munka- és Üzemegészségügyi Intézet főigazgató főorvosa tartott előadást "Foglalkozásegészségügy Európában és Magyarországon" címen.

1994. máj. 30. A Mentálhigiéniai Munkabizottság és a miskolci Egészségügyi Szakiskola tud. ülést rendezett a Miskolcon született Ferenczi Sándor (1873-1933) neves pszichoanalitikus emlékére a MAB-székházban, amelyet Terplán Zénó MAB-elnök nyitott meg és amelyen Márai Gyula történész, Mészáros Judit, a Ferenczi Társaság titkára, Hidas György, a Ferenczi Társaság elnöke tartott előadást és Madarász Györgyné olvasta föl Vajda Zsuzsanna kandidátus tervezett előadását. A tud. ülést Aszódi Imre munkabizottsági elnök vezette le. Ugyanezen a napon vette fel a miskolci Egészségügyi Szakiskola Ferenczi Sándor nevét. Az eseményekről az "Észak-Magyarország" máj. 25-i és 30-i számai, továbbá a miskolci "Déli Hírlap" máj. 25-i számai tudósítottak részletesen, és műsort sugárzott róla a Miskolci Rádió.

1994. jún. 3-5. A "6. Magyar Hipnózis Találkozót" rendezte meg a miskolci "Szent Ferenc" Kórház Csanyiki Pszichoterápiás Osztálya és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház I. Pszichiátriai Osztálya megbízásából Miskolc-Csanyikon a Mentálhigiéniai Munkabizottság részéről Tury Ferenc titkár, Urbán Éva és Vas József tag. A találkozót - amelyen 26 előadás hangzott el - az F. Hoffman La Roche, a Lilly Hungária és a Solvay Pharma szponzorálta.

1994. jún. 7. A Környezet-onkológiai Munkabizottság a MAB Bányászati Szakbizottságának Bányászati környezetvédelmi Munkabizottságával, a MAB Vegyészeti Szakbizottságának Környezetvédelmi Munkabizottságával ill. az Analitikai kémiai Munkabizottságával, a Mérnöki Kamara északmagyarországi Környezetvédelmi Csoportjával a Környezetvédelmi Világnap alkalmából együtt rendezett ankétet a MAB-székházban, amelyet Berecz Endre professzor, a kémiai tud. doktora nyitott meg, majd elhangzott Gavallér István, Lakatos Zoltán, Pados Imre, Orbán József, Estók Bertalan, Légrády György, Paksy László-Lengyel Attila, Májérusz László és Kovács Kálmán a környezetvédelem különféle regionális problémáit elemző előadása.

1994. szept. 30. A Mentálhigiéniai Munkabizottság és a Területi Gondozószolgálat a MAB-székházban megrendezte az "Idősek Világnapja" ünnepi műsorát, amelyen jelen volt T. Asztalos Ildikó, Miskolc polgármestere.

1994. okt. 14. A Rehabilitációs Munkabizottság, a Magyar Rehabilitációs Társaság Mozgásszervi Szekciója és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Önkormányzat szikszói "II. Rákóczi Ferenc" Kórháza "Stroke, stroke rehabilitáció" címmel tud. ülést rendezett Szikszón, a "Petőfi Sándor" Művelődési Központ Könyvtárában. A tud. ülésen Nagy Zoltán, Gyarmati János, Velkey Imre, Lakatos Levente, Harsányi Ádám, Sági Ilona, Dobai József, Szűcsné Sikó Ágnes előadása hangzott el. A program a helyi kórház meglátogatásával zárult.

1994. okt. 21. Borsod-Abaúj-Zemplén megye Közgyűlése Velkey László professzort, MAB-tagot, szakbizottsági elnököt a "Pro Comitatu" aranygyűrűvel tüntette ki. Az eseményről beszámoltak az "Észak-Magyarország" és a miskolci "Déli Hírlap" másnapi száma. Az "Észak-Magyarország" okt. 29-i számában "A hét embere" rovatban olvashatók részletek életpályájáról.

1994. okt. 21. A Pulmonológiai Munkabizottság és a "Szent Ferenc" Kórház "Képző eljárások a pulmonológiai diagnosztikában" témakörben pulmonológiai szakmai napot rendezett a kórház miskolcscsanyiki Rehabilitációs Intézetében Barzó Pál munkabizottsági elnök szervezésében. Előadást tartott Sákovits József, Mester Ádám, Fazekas Péter-Kiss Zsuzsanna, Gyarmati János, Lombay Béla, Szántó Dezső és Szűcs Gabriella. A szakmai napot a Byk Büro cég támogatta. Az eseményről részletesen beszámolt a miskolci "Déli Hírlap" okt. 25-i száma.

1994. nov. 14. A szakbizottság a MAB-székházban tartotta meg vezetői ülését Velkey László szakbizottsági elnök vezetésével. Jelen voltak a munkabizottsági elnökök, akik megbeszélték az 1995. évi munkatervet. Az ülésen részt vett és felszólalt Terplán Zénó MAB-elnök és Újszászy László, a MAB tud. titkára is. Ez tekinthető a szakbizottság 20. ülésének.

1994. nov. 25. Markhot Ferenc (1718-96) neves orvosról, az Egerben alapított orvosi iskola volt vezetőjéről tud. ülést rendeztek az egeri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolán, a Scola Medicinalis megnyitása 225. évfordulóján. A róla elnevezett Heves megyei Kórház igazgató-főorvosa, Ertsey Csaba mondott emlékbeszédet. Az eseményről részletesen beszámolt a "Heves megyei Hírlap" másnapi száma.

1994. nov. 28. Megjelent a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház Gyermekegészségügyi Központjának Évkönyve, amely az 1976-91 közötti időszak adatait tartalmazza körültekintő részletességgel Solyom Enikő szerkesztésében és Velkey László szakbizottsági el-

nök kiadásában, 110 nyomtatott oldalon.

1994. nov. 29. Ságodi László orvosdoktor, főorvos (Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház Gyermekegészségügyi Központja) "Gyermekegészségügyi gondozás jelentősége, különös tekintettel az interszexuális kórképekre" c. kandidátusi disszertációjának munkahelyi vitájára került sor a MAB-székházban Velkey László professzor, szakbizottsági elnök vezetésével. Előopponens Borsos Antal professzor, az orvostud. doktora és Gaál József professzor, az orvostud. kandidátusa volt.

1994. dec. 1. "Osteoporosis kutatás és kezelés '94" tárgyú tud. ülés zajlott le a MAB-székházban a SANDOZ PHARMA Ag támogatásával és a "Szent Ferenc" Kórház Reumatológiai Osztályának rendezésével. Tamási László vitavezetésével elhangzott M. Azria (Basel) és M. Bleicher (Basel) előadása, hozzászólt Berkő Péter, Tamási László, Szabó Mária.

1994. dec. 7. "Hyperlipoproteinaemiák korszerű terápiája" tárgyú tud. ülést rendezett a SANDOZ PHARMA AG a MAB-székházban, amelyen Kalo Emil, a Kardiológiai Munkabizottság elnöke vezetésével Romics László professzor, Tahy Ádám, Salamon Andrea, Kalo Emil, Simay Attila előadása hangzott el.

1994. dec. 9. A Manuális Munkabizottság "Endoscop-os sebészet" tárgyú tud. ülést rendezett a MAB-székházban, amelyen 23 előadás hangzott el (közte Szabó Zoltán MAB-alelnöké). Az elnökségben helyet foglalt Velkey László szakbizottsági elnök is. A nagyvolumenű rendezvényen műszerbemutatót tartott ill. a rendezvényt támogatta: COMESA Kft. (Bp.), ETHICON Endosurgery, Johnson and Johnson Kft., MEDILAS Kft., OLYPUS Kft., WOLF GmbH. Az eseményről beszámolt az "Észak-Magyarország" másnapi száma.

1994. dec. 10. A 70. születésnapját betöltött Aszódi Imre ny. osztályvezető főorvossal, a Mentálhigiéniai Munkabizottság alapító elnökével folytatott beszélgetést közölte az "Észak-Magyarország".

1994. dec. 20. Róde László orvosdoktor, osztályvezető főorvos (Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kórház) "A reumás kézelváltozások korszerű diagnosztikája és műtéti kezelése" c. kandidátusi disszertációjának munkahelyi vitájára került sor a MAB-székházban Velkey László professzor, szakbizottsági elnök vezetésével. Előopponens Rigó János professzor, az orvostud. doktora és Gáspár Levente, az orvostud. kandidátusa volt.

**A MAB TÖRTÉNELEMTUDOMÁNYI ÉS NÉPRAJZI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1994-BEN**

1994. jan. 27. A MAB-klubban Róna-Tas András akadémikus professzor (JATE) tartott előadást "A honfoglaló magyarság" címen.

1994. febr. 16. Megalakult a MAB-székházban a Művészettörténeti Munkabizottság, amelynek elnökévé Végvári Lajos egy. tanárt, a művészettörténeti tud. kandidátusát, titkárává Goda Gertrud művészettörténészt (HOM) választották.

1994. febr. 20. A 150 éve született Munkácsy Mihály (1844-1900) neves festőművész tiszteletére rendezett emlékülésre a MAB-székházban került sor. Megnyitó beszédet T. Asztalos Ildikó Miskolc polgármestere mondott. Az ezt követő tud. ülésen elhangzott J.-C. Peltier (Alliance Francaise miskolci kirendeltségének igazgatója), továbbá Végvári Lajos, a Munkácsy Emlékbizottság elnöke, Ónody Magdolna helytörténész, Losonczi Miklós főiskolai tanár és Pandur József egy. docens egy-egy előadása. Liszt Ferenc "Magyar történelmi arcképek - Munkácsy" c. művét Selmeczi György zeneszerző-karnagy adta elő zongorán. Az eseményről előzetes tanulmányok jelentek meg a miskolci "Déli Hírlap" febr. 15-i, 18-i és 19-i, ill. az "Észak-Magyarország" febr. 19-i számában, majd az ünnepegről szóló hosszabb tudósítások a "Magyar Nemzet", az "Észak-Magyarország", a miskolci "Déli Hírlap" másnapi számaiban.

1994. febr. 22. Finta József akadémikus tartott előadást a MAB-klubban "A jelenkori építészet és kapcsolatteremtő képessége" címen.

1994. febr. 26. A Miskolcon letelepedett neves grafikusművészt, Szalay Lajost köszöntötték 85. születésnapján, amelyről az "Észak-Magyarország" és a miskolci "Déli Hírlap" febr. 29-i számai előzetesen tudósítottak.

1994. márc. 9. Orbán Sándor MAB-alelnök, főiskolai főigazgató az egri "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolán emlékezett meg a Torinó-ban 100 éve elhunyt Kossuth Lajos (1802-94) nagy államférfiről, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Monok község szülöttéről. Az eseményről a "Heves megyei Hírlap" és az "Észak-Magyarország" másnapi számai tudósítottak.

1994. ápr. 8. Kosáry Domokos akadémikus professzor, az MTA elnöke a MAB 31. ülésén "Európa történeti távlatból" c. előadást tartott.

1994. szept. 28. A Néprajzi Munkabizottság, a Heves Megyei Múzeumi Szervezet, a Mátra Múzeum néprajzi tájkonferenciát rendezett Gyöngyösön, a GATE Főiskolai Karán "Néprajzi kutatások Gyöngyös környékén" címen, amelyet Keresztes György Gyöngyös polgármestere

nyitott meg. A konferencia elnöki tisztét Újváry Zoltán, a néprajztud. doktora látta el. Selmeczi Kovács Attila, Kecskés Péter, Petercsák Tivadar, Horváth László, Pálosné Nagy Rózsa előadása hangzott el. A konferencia a mátrafüredi Bene patakon lévő rekonstruált kallómalom megtekintésével zárult.

1994. okt. 20. A szakbizottság, a bp.-i Közép-Európai Intézet, a Szlovák Kultúrális Központ, a "Dimenziók" (Felső-Magyarországi Szemle) Szerkesztősége, az ME Művelődéstörténeti és muzeológiai Tanszéke a MAB-székházban rendezték meg a "Magyarok a szlovákokról - szlovákok a magyarokról" c. tud. konferenciát. 14 előadás hangzott el és megrendeztek két kerekasztal-beszélgetést (egyet a MAB-székházban, a másikat Bp.-en, a Szlovák Kultúrális Intézetben). A magyar és szlovák kutatók mellett referátumokkal szerepeltek az Amszterdami Egyetem Kelet-Európai Intézetének munkatársai is. Az eseményről hírt közölt a miskolci "Déli Hírlap" aznapi száma és az "Észak-Magyarország" okt. 24-i száma.

A MAB VEGYÉSZETI SZAKBIZOTTSÁGÁNAK
ADATAI 1994-BEN

1994. jan. 24. A Korrózióvédelmi Munkabizottság megtartotta 9. ülését az ME Kémiai Intézetében Szita Lajos munkabizottsági elnök vezetésével, amely megtárgyalta az okt. 25-26-án sorrakerülő tud. ülés szervezési problémáit.

1994. márc. 15. A nemzeti ünnep alkalmából Tóth József szakbizottsági elnök, a kémiai tud. doktora az Országházban a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje kitüntetést vehette át Göncz Árpád köztársasági elnöktől, amely eseményről az országos és helyi napilapok másnapi számai beszámoltak.

1994. ápr. 22. A Környezetvédelmi Munkabizottság társrendezője volt a "Föld napja" tárgyú rendezvénynek a MAB-székházban.

1994. ápr. 27. A szakbizottság megtartotta 20. ülését a MAB-székházban Tóth József szakbizottsági elnök vezetésével, amelynek programján Kovács F. László-Cziegler Bertalan-Gál János "A privatizációs és a K+F, valamint a környezetvédelmi összefüggései a BORSODCHEM Rt.-nél", továbbá Vanyó Pál-Vígh László-Molnár Ferenc-Kucsma János "A TVK Rt. stratégiai elképzelései" c. vitaindító előadást tartott, amelyhez (felkérésre) hozzászólt: Jakab István és Gavallér István.

1994. máj. 2. "A Bükk Nemzeti Park és térsége regionális tájrendezési terve" elnevezésű egyeztetésű anyagot a Környezetvédelmi Munkabizottság véleményezte.

1994. máj. 11. A Környezetvédelmi Munkabizottság a MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Biológiai Munkabizottságával az egr "Eszterházy Károly" Tanárképző Főiskolán tud. ülést rendezett "Beszámolók a térségünkben folyó biológiai és környezetvédelemmel kapcsolatos kutatások eredményeiről" elnevezésű témáról, amelyet Orbán Sándor MAB-alelnök nyitott meg, majd elhangzott Suba János, Varga János-Vargha Béla-Oldal Vince, Földessy Mariann-Bartos László-Varga János, Füköh Levente, Makrai László-Dulai Sándor-Lehoczki Endre, Vojtkó András-Matus Gábor és Tóthné Erőss Márta előadása.

1994. jún. 7. A Környezetvédelmi Munkabizottság és az Analitikai kémiai Munkabizottság a MAB Bányászati Szakbizottságának Bányászati környezetvédelmi Munkabizottságával, a MAB Orvosi és biológiai Szakbizottságának Környezet-onkológiai Munkabizottságával, a Mérnöki Kamara északmagyarországi Környezetvédelmi Csoportjával a Környezetvédelmi Világnap alkalmából együtt rendeztek ankétet a MAB-székházban, amelyet Berecz Endre professzor, a kémiai tud. doktora, szakbizottsági tag nyitott meg, majd elhangzott Gavallér

István, Lakatos Zoltán, Pados Imre, Orbán József, Estók Bertalan, Légrády György, Paksy László-Lengyel Attila, Majéruz László és Kovács Kálmán a környezetvédelem különféle regionális problémáit elemző előadása.

1994. jún. 21. Az Agrokémiai Munkabizottság társrendezője volt a "Növénytaplálás" tárgyú tud. vitaülésnek, amelyre a GATE gyöngyösi Főiskolai Karán került sor.

1994. aug. 29. Wopera Lászlóné Serédi Ágnes egy. docens (ME), a Környezetvédelmi Munkabizottság elnökét bízta meg Terplán Zénó MAB-elnök azzal, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Fejlesztési Közalapítvány Kuratóriumában a MAB-ot képviselje.

1994. okt. 25-26. A Korrózióvédelmi Munkabizottság társszervezetekkel megrendezte az ME miskolc-tapolcai oktatási központjában a "Korrózióvédelem '94" elnevezésű tud. tanácskozást, amelynek vendége a Dunaferr volt. 20 előadás hangzott el. Az eseményről előzetes hírt közölt a miskolci "Déli Hírlap" okt. 20-i száma.

1994. nov. 2. Az Észak-Magyarországi Környezetvédelmi Egyesülés Miskolc Polgármesteri Hivatalának dísztermében tud. konferenciát rendezett, amelyet T. Asztalos Ildikó polgármester és Pintér István, az egyesülés igazgatója nyitott meg. Utána Balázs László (KTM-főosztályvezető), Hasznos Miklós országgyűlési képviselő és Olcsák Dénes (IKM-főosztályvezető) előadása hangzott el. Hírt közölt róla a miskolci "Déli Hírlap" aznapi száma.

1994. nov. 3. A szakbizottság megtartotta 21. ülését a MAB-székházban Tóth József szakbizottsági elnök vezetésével, amelyen Prof. N. A. Klímenko-Meskova (Ukrán Tud. Akadémia, Kiev) "A víz-tisztítás adszorpciós módszerei" c. orosznyelvű előadása hangzott el.

1994. dec. 2. Az Analitikai kémiai Munkabizottság a TVK-ban megrendezte Tóth László "A TVK minőségbiztosítási rendszere" és Lukács József "Az analitika szerepe a TVK-ban" c. előadását.

1994. dec. 21. A szakbizottság megtartotta 22. kibővített ülését a MAB-székházban Tóth József szakbizottsági elnök vezetésével, amelyen a vegyészeti jellegű MAB-pályázati kiírásokra benyújtott pályaműveket ismertették szerzőik a szakbizottság zsűrije előtt. Az előadásokat három csoportba sorolták.

- A környezetvédelem keretében Montovay Tibor - M. Assenmacher - F. H. Frimmer, Prókai Béla, Namesánszkiné Barta Eleonóra, Mogyoródy Ferenc előadása hangzott el.
- Az analitikai kémia keretében Bánhídi Olivér, Muránszky Géza, Emmer János, Székely Gabriella előadása hangzott el.
- A kémiai technológia és számítástechnika tárgykörében Bolyán László, Buzinkay Emil, Gál Sémer Sándor, Bánhídi Olivér és Sz. Deviatkin előadása hangzott el.

A zsűri a következő előadásokat jutalmazta:

- Székely Gabriella (USA) "A FAB (Fast Atomic Bombardment) tömegspektrumok időfüggése és alkalmazásuk molekulaszervezet meghatározására"
 - Muránszky Géza (Miskolc) "Élelmiszerek aromaanyagainak vizsgálata GC-MS módszerrel"
 - Montovay Tibor (Miskolc) "Peszticidek eltávolítása vizes oldatokból nanofiltráció alkalmazásával"
 - Prokai Béla (Eger) "Új lehetőségek metil-izocianát előállítására"
 - Emmer János (Miskolc) "Elektrokémiai detektor alkalmazása herbicidek bomlásának vizsgálatára"
 - Buzinkay Emil (Miskolc) "Anyagtudományi célú kémiai termodinamikai adatban fejlesztése"
 - Bánhídi Olivér (Miskolc) "Kismennyiségű foszfor közvetett meghatározása acélban szerves oldószerek extrakcióval, ICP-OES módszerrel, minitorch-hal" és "DATAPRO 2.0 számítógépes program spektrometriás mérési eredmények statisztikai feldolgozására"
- c. előadások alapján. A többiek elismerő oklevelet kaptak tud. teljesítményükért.

VII.

A MAB-KLUBTANÁCS FONTOSABB ADATAI 1994-BEN

A MAB 1984-ben hozta létre a MAB-klubtanácsot, amelynek feladata, hogy időnként tudományos jellegű ismeretbővítő előadásokat és azokat követő vitákat, beszélgetéseket rendezzen a klubot alkotó önként jelentkező tagok számára.

1994-ben a MAB-klubban (vagyis a MAB-székházban) a klubtanács tíz előadást rendezett:

1994. jan. 27. Róna-Tas András akadémikus, a JATE professzora "A honfoglaló magyarság" c. előadást tartott.

1994. febr. 22. Finta József akadémikus, építészmérnök "A jelenkori építészet és kapcsolatteremtő képessége" c. előadást tartott.

1994. márc. 17. Kabdebó Lóránt, az irodalomtud. doktora, intézeti igazgató és tszv. egy. tanár (ME) "Szabó Lőrinc - problémák" c. előadást tartott.

1994. máj. 2. Németh G. Béla akadémikus, az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályának elnöke "Irodalmi művek elemzése (20. századi művek megközelítése)" c. előadást tartott.

1994. máj. 19. Ungváry György professzor, az Orsz. Munka- és Üzemegészségügyi Intézet főigazgató főorvosa "Foglalkozásegészségügy Európában és Magyarországon" c. előadást tartott.

1994. szept. 21. Kulcsár Kálmán akadémikus, az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának elnöke "Merre tovább? (Mai magyar társadalom)" c. előadást tartott, aki egyben a MAB-klub 10 évvel előbbi megindulására is emlékezett, mint az első klubrendezvény első előadója.

1994. okt. 24. Orbán József tszv. főiskolai tanár (PMMF), a PAB tud. titkára "Térhatású képek" c. képes bemutatója.

1994. nov. 14. Németh G. Béla akadémikus, az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztályának elnöke "Civilizációs változás - irodalmi változás" c. előadást tartott, amelyről előzetes hírt közölt az "Észak-Magyarország" nov. 12-i száma.

1994. nov. 23. Újfalussy József akadémikus, a "Liszt Ferenc" Zene-művészeti Főiskola professzora "Művészet nélkül nem fog menni" c. előadást tartott.

1994. dec. 6. Láng István akadémikus, egyetemi tanár (GATE) "Tudomány és környezetpolitika" c. előadást tartott.

Az előadásokat mindig vita követte, amelyeket Kozák Imre klubelnök és MAB-alelnök vezetett le mind a tíz alkalommal. Az előadásokon 25 és 100 között volt a résztvevők száma.

Idén is sor került (1994. jan. 7-én) a MAB-klubtanács baráti összejövetelére.

Minden remény megvan arra, hogy 1995-ben a klubrendezvények 100-adik jubileumi sorszámot, hiszen a dec. 6-i a 93-adik volt.

VIII.

A MAB 1994. ÉVI PÁLYAMŰVEINEK JUTALMAZOTTAI

Filozófiai, neveléstudományi, politológiai és szociológiai Szakbizottság részéről

Horváth Andrea (Miskolc): A család, a társadalmi környezet és az egyén ("Családrajz" jeligével)

Hacsi Lajos (Eger): Az Agrárszövetségtől a Zöld Alternatíváig ("Politológia" jeligével)

Czene Gyuláné (Salgótarján): Hétköznapi példaképek ("Hétköznapi példaképek" jeligével)

Nyelv- és irodalomtudományi Szakbizottság részéről

Bárdos József (Nagykőrös): Ádám és Lucifer (gondolatok Az ember tragédiája születéséről) ("Famulus" jeligével)

Orvosi és biológiai Szakbizottság részéről

Nagy György (Miskolc): Epidemiology of Inflammatory Bowel Disease in Borsod Country 1963-1962 ("Epidemiology" jeligével)

Történelemtudományi és néprajzi Szakbizottság részéről

Prókai Margit (Miskolc): Miskolc első közkönyvtára ("Biblio-portéka" jeligével)

Kovács Ernő (Eger): Négy választás Magyarországon - Gondolatok az 1945 utáni demokratikus választásokról ("Változások kora" jeligével)

Vegyészeti Szakbizottság jutalmazott előadásai

Székely Gabriella (USA): A FAB (Fast Atomic Bombardment) tömegspektrumok időfüggése és alkalmazásuk molekulaszervezet meghatározására

Muránszky Géza (Miskolc): Élelmiszerek aromaanyagainak vizsgálata GC-MS módszerrel

Montovay Tibor (Miskolc): Peszticidek eltávolítása vizes oldatokból nanofiltráció alkalmazásával

Prókai Béla (Eger): Új lehetőségek metil-izocianát előállítására

Emmer János (Miskolc): Elektrokémiai detektor alkalmazása herbicidek bomlásának vizsgálatára

Buzinkay Emil (Miskolc): Anyagtudományi célú kémiai termodinamikai adatbank fejlesztése

Bándhídi Olivér (Miskolc): Kismennyiségű foszfor közvetett meghatározása acélban szerves oldószerek extrakcióval, ICP-OES módszerrel, minitorch-hal és DATAPRO 2.0 számítógépes program spektrometriás mérési eredmények statisztikai feldolgozására

1. ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI SZAKBIZOTTSÁG

ELNÖK: GÁSPÁRDY LÁSZLÓ

TITKÁR: MISKOLCI BODNÁR PÉTER

TAGOK:

FERENCZY ENDRE
HORVÁTH TIBOR
KALAS TIBOR
PRUGBERGER TAMÁS

SÍK FERENC
STIPTA ISTVÁN
SZABÓ MIKLÓS
ZLINSZKY JÁNOS

1.1. ÁLLAMTUDOMÁNYI MUNKABIZOTTSÁG

ELNÖK: KALAS TIBOR

TITKÁR: PÁRICSI VIKTOR

TAGOK:

BOHOLY ZOLTÁN
ESTEFÁN GÉZA
FEKETE ZOLTÁN
FERENCZY ENDRE
HADLER FERENC
HOLLÓ ANDRÁS
JAKAB ISTVÁN
IFJ. KALAS TIBOR
KOVÁCS ANDRÁS
MOLNÁR VALÉRIA
MUZSNAY LAJOS
NYITRAI PÉTER
OROSZ GÁBOR

PANYI BÉLA
PÁSZTORNÉ Dr. ERDŐS ÉVA
SPERKA KÁLMÁN
SZÁDECZKI ZOLTÁN
SZAMEL KATALIN
SZARKA SÁNDOR
SZENICZEY AURÉL
SZITA ANDRÁS
TISZA TIBOR
TORMA ANDRÁS
VARGA JENŐ
VERESNÉ Dr. JAKAB ZSUZSANNA

1. 2. POLGÁRI ELJÁRÁSJOGI TUDOMÁNYOS MUNKABIZOTTSÁG

ELNÖK: NOVÁK ISTVÁN

TITKÁR: CSERBA LAJOS

TAGOK:

CSÁSZÁR FERENC

GÁSPÁRDY LÁSZLÓ

IMREGH GÉZA

KORMOS ERZSÉBET

KOVÁCSNÉ DR.OLÁH ANNAMÁRIA

KUN ÁRPÁD

KURUCZ ANDREA

LANTOS JÁNOS

MERKI GABRIELLA

MOLNÁRNÉ DR.ETLÉNYI EDIT

SZITÁS BENEDEK

TIMÁR LÁSZLÓ

2. Bányászati Szakbizottság

ELNÖK: TARJÁN IVÁN

TITKÁR: SCHULTZ GYÖRGY

TAGOK:

ID. BALLA LÁSZLÓ
IFJ. BALLA LÁSZLÓ
CSŐKE BARNABÁS
DEBRECZENI ELEMÉR
FARKAS GÉZA
GAGYI PÁLFFY ANDRÁS
JAMBRIK ROZÁLIA
KESSERŰ ZSOLT
KOVÁCS FERENC
KOVÁCS LORÁND
MATING BÉLA

NÉMEDI VARGA ZOLTÁN
PATVAROS JÓZSEF
PETHŐ SZILVESZTER
SOMFAI ATTILA
SOMOSVÁRI ZSOLT
SZALAI LÁSZLÓ
TAKÁCS ERNŐ
TAKÁCS SÁNDOR
TARJÁN GUSZTÁV
ZSÁMBOKI LÁSZLÓ